

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 285

Poznań, sobota dnia 22 czerwca 1929

Rok XXIV

Strajki

Piszą nam z Warszawy:

Było to w roku 1923. Ówczesny minister pracy p. Ludwik Darowski, niedawno zdymisjonowany mimo przejścia do obozu majowego wojewoda krakowski, w rozmowie z prezydentem Wojciechowskim podczas uroczystego przyjęcia wspominał, że wkrótce poprosi o urlop. „A dużo ma pan pracy?” — spytał prezydent Wojciechowski. „O, bardzo dużo” — zapewnił p. Darowski, salwując siebie i swój resort. „No, jabym wolał, żeby w Polsce minister pracy nie miał żadnej pracy” — zakonkludował bynajmniej nie żartobliwie p. Wojciechowski, który mówiąc o „pracy” ministra pracy, miał na myśli jego nieustanne interwencje, godzenie pracujących z pracodawcami, pośrednictwo strajkowe.

Zyczenie p. Wojciechowskiego nie spełni się na osobie p. ministra Prystora, który pod jakąś złą gwiazdą rozpoczął swoje urzędowanie: strajki sypią się jak z rogu obfitości, na razie mniejsze, lokalne, ale słychać i o większych.

Pisząc niedawno o kongresach dwojki związków zawodowych i o rywalizacji na ich terenie rozmaitych grup socjalistycznych, przedewszystkiem zaś P. P. S. i B. B. S., wyraziłmy poglądy, że rozłam ten nie jest ze stanowiska państwowego i społecznego korzystny, albowiem wpłynie na wzrost demagogii polujących na sympatje robotnicze rywalów.

Tak się też i dzieje. Większość trwających już, lub zapowiedzianych strajków ma charakter polityczny pod maską żądań ekonomicznych. Najwięcej ich w Warszawie, gdzie ma coś do powiedzenia B. B. S., która wszelkimi siłami stara się wykazać swoją „rewolucyjność”. Po nieudanym strajku w fabryce Singera, B. B. S. urządziła strajk kucharzy restauracyjnych i pracowników warsztatów automobilowych. Znosi się także na strajk stróżów, czyli „dozorców” domowych, którzy — mimo objęcia przez magistrat czyszczenia ulic i chodników przed domami, za co właściciele muszą płacić po 1,50 zł na 1 m², — nie chcą się zgodzić na nieznaczny redukcję pensji. O ewentualnym strajku zadecydują w najbliższym czasie związki dozorców, z których większy kierowany jest przez B. B. S., drugim, znacznie słabszym, przewodzą chadecy.

Burzą się i telefonistki przeciw swej chlebodawczyni, słynnej z liczników „Paście”. Oreduje za niemi bebesowski „Przedświt”, domagając się podwyżki płac i powiększenia personelu. Strajku formalnego jeszcze niema, ale na połączenie telefoniczne trzeba nieraz czekać 10 minut i dłużej.

Aby nie zostać w tyle, inne grupy socjalistyczne, polskie i żydowskie, urządziły strajk fryzjerów, którzy zaproponowali właścicielom zakładów „dobrowolną umowę”, różniącą się zupełnym wywłaszczeniem zakładów na rzecz związków zawodowych. Ta „dobrowolna umowa” to curiosum demagogii, ultrabolszewickiej i zupełnie niedorzecznej.

Władze przypatrują się dość biernie tej ruchawce strajkowej, organizowanej przeważnie przez... rządowych socja-

Niemcy zadowoleni z przebiegu sprawy mniejszościowej

Charakterystyczny głos „Berliner Tageblattu”

Berlin, 22. 6. (PAT.) „Berliner Tageblatt” twierdzi, że w kołach politycznych niemieckich panuje obecnie nastrój większej pewności siebie, aczkolwiek niezupełnie optymistyczny. — Koła rządowe mają jednak stać na stanowisku, że wyniki rozmów i obrad madryckich i paryskich są naogół dla Niemiec zadowalniające, ponieważ kwestja mniejszości pozostaje otwarta na wrześniowe zgromadzenie plenarne Ligi Narodów.

Najważniejszą dla Niemiec rzeczą jest, aby dyskusja w tej sprawie nie ustala i ażeby plenarne zgromadzenie Ligi zajęło stanowisko wobec kwestji mniejszościowej. Poza tem jako doniosły punkt dodatni przytaczają koła rządowe, jak twierdzi „Berliner Tageblatt”, że dyskusja w kwestjach górnośląskich i w kwestji likwidacji majątków niemieckich w Polsce doprowadziła do poważnego wyjaśnienia tych spraw.

Szpiegostwo niemieckie na Śląsku

Bezcelność szpiegów przechodzi wszelkie granice

Katowice, 22. 6. (Tel. wł.) Sprawa aresztowania w Katowicach urzędników policji niemieckiej kryminalnej z Gliwic, Murka i Schubera, którzy usiłowali uwolnić więźnia w korytarzu gmachu sądowego w Katowicach, przybrała sensacyjny charakter. W toku dochodzeń wyszło na jaw, że obaj aresztowani pracowali z polecenia nie-

mieckiej służby wywiadowczej i prowadzili wywiad pomiędzy więźniami politycznymi, oraz skazanymi za szpiegostwo względnie znajdującymi się w śledztwie. Aresztowano również dwóch ich pomocników: Jana Szypulę z Zalesza oraz Czesława Koniecznego z Katowic.

Dokoła zbrojeń Austrii

Wiedeń 22. 6. (PAT) Odnosnie do listu ministra Brianda w sprawie rozbrojenia Austrii zamieszcza „Reichspost” następujące półoficjalne oświadczenie:

„Republika austriacka przeprowadziła rozbrojenie, i to, jak przynajmniej sprawozdanie kontroli wojskowej, nie tylko materialne, lecz także i moralne. Rozwiązanie kontroli wojskowej przez konferencję ambasadorów oznacza niewątpliwie także i formalne uznanie, że Austrija spełnia swoje zobowiązania, nałożone jej przez traktat

pokoju. Obawy organu likwidacyjnego co do stosunków między austriackim i niemieckim sztabem generalnym są poglądami subiektywnymi, zupełnie nieuzasadnionymi. Konstrukcja austriackich władz wojskowych nie jest tajna, lecz znana całemu światu.”

Co do t. zw. tajnych formacji wojskowych austriackich, oświadcza „Reichspost”, że nie są one bynajmniej tajne i służą wyłącznie celom wewnętrznym - politycznym, a z polityką zagraniczną nie mają one nic wspólnego.

„Heimwehra” posiada całe arsenale

Wiedeń 22. 6. (PAT) Kierownictwo „Heimwehry” oświadcza w dziennikach mieszczańskich, że dokumenty, ogłoszone przez „Arbeiter Ztg.” w sprawie przygotowań wojennych „Heimwehry” pochodzą z włamania, dokonanego w kancelarji „Heimwehry” w Gracu. Dokumenty te są częściowo przez „Arbeiter Ztg.” niedokładnie podane i pochodzą z czasów dawniejszych.

Kierownictwo „Heimwehry” za-

przecza, jakoby „Heimwehra” rozporządzała granatami z gazami trującymi. Chodzi tu tylko o granaty z nieszkodliwymi gazami łzawiącymi.

Przedstawiciele partji socjal - demokratycznej poruszyli na konferencji przewodniczących klubów sprawę zbrojeń „Heimwehry” w Styrii. Wicekanclerz Schumy dał wyjaśnienie i zastrzegł sobie, iż udzieli dalszych informacji po otrzymaniu sprawozdań urzędowych.

Pierwszy nuncjusz papieski przy Kwirynale

Rzym, 22. 6. (PAT.) Bergonzini Duca będzie wyswięcony na biskupa w dniu 29. bm. a w dniu 2 lipca wręczy

królowi włoskiemu swe listy uwierzytelniające, jako pierwszy nuncjusz apostolski przy rządzie włoskim.

listów. Co najwyżej tu i ówdzie nie dopuszczają się do terroru.

Strajków ekonomicznych, mających na celu podwyżkę zarobków, jest na ogół mało. Robotnicy, mimo niskich płac, rozumieją położenie produkcji. Natomiast pojawiła się nowa forma strajku ekonomicznego: z powodu... wstrzymania wypłat.

W zeszłym tygodniu wybuchł strajk w kilku kopalniach węgla w Zagłębiu dąbrowskim, bo robotnikom nie wypłacono tygodniowych zarobków. Towarzystwo sosnowieckie, będące właścicielem tych kopalń, oświadczyło, że nie

ma pieniędzy, ponieważ ministerstwo komunikacji nie płaci za dostarczony kolejom węgla. Kiedy na skutek tego związek górników odniósł się do ministerstwa, otrzymał odpowiedź, że pieniędzy... niema!

Podobne wypadki zdarzyły się i w innych przedsiębiorstwach, niez zaangażowanych w dostawy rządowe.

Dobre to wszystko razem nie jest. Ale B. B. S. robi sobie „rewolucję”, p. Sławek zapowiada konstytucję przez „łamanie kości”, a marszałek Szymański śpiewa hymny o powszechnej radości w Polsce...

Co na to p. minister spraw wewnętrznych?

Na temat uchwał madryckich w sprawie likwidacji nieruchomości niemieckich otrzymujemy z kół kompetentnych następujące uwagi:

Niesłychana, bez precedensu dotąd interwencja Niemiec w sprawy wewnętrzne Polski, oparta na art. 12 małego traktatu wersalskiego, a wyrażona w skardze Graebego i Naumanna na temat likwidacji, zakończyła się w sposób conajmniej niespodziewany. Ma być powołana do życia komisja polsko-niemiecka z neutralnym arbitrem na czele dla decydowania, czy poszczególne osoby, których majątek poddany został likwidacji, są obywatelami polskimi, czy też nie.

Według ustaw polskich kompetentne do orzekania o obywatelstwie są wyłącznie władze polskie, podległe ministrowi spraw wewnętrznych. Arbitr, wyznaczony przez Ligę w r. 1924, orzekł również, że do stwierdzenia w poszczególnych wypadkach nabycia obywatelstwa polskiego jedynie władze polskie są kompetentne. Konwencja wiedeńska, na tym arbitrażu oparta, żadnego organu międzynarodowego, jako zasadniczo niedopuszczalnego, nie przewiduje.

W r. 1927 została pomimo to powołana komisja polubowna polsko-niemiecka do opinjowania w poszczególnych wypadkach, zgłoszonych jako sporne. Dała ona opinię w 800 sprawach, stwierdzając w trzech tylko wypadkach niemożność uzgodnienia poglądów. Komisja ta składała się z delegata polskiego i z delegata niemieckiego, opinia jej jest dla władz orzekających wiążącą, jednak wydanie orzeczenia należało nadal wyłącznie do władz, ustawą do tego powołanych.

Obecnie o nabyciu obywatelstwa polskiego, według kompromisu, zawartego przez min. Zaleskiego z min. Stresemannem w Madrycie, decydować ma komisja, składająca się z Polaków, Niemców i neutralnego przewodniczącego, co oznacza, że ów neutralny przewodniczący, jakiś cudzoziemiec, decydować będzie, ewentualnie, wbrew prawomocnym orzeczeniom właściwej władzy polskiej, że dany Niemiec jest obywatelem polskim.

Komisja ta ma również orzekać o wysokości odszkodowań dla „niestusznie” zlikwidowanych. Nie wystarczy widocznie doświadczenia, jakie rządy poczyniły z takim niekontrolowanym orzekaniem o wysokości odszkodowań dla kolonistów anulowanych. Nie dziwiłobyśmy się, gdyby rząd wysłał do tej niezwyklej komisji sen. Hasbacha, swego męża zaufania do spraw kolonistów, jako mającego rozległe doświadczenie w wyłuskiwaniu z naszego ubożego skarbu pieniędzy dla agentów byłej komisji kolonizacyjnej.

Uważamy jednak, że minister spraw wewnętrznych powinien tutaj zabrać głos w obronie uprawnień władz polskich i nie dopuścić do wprowadzenia w życie kompromisu madryckiego. Minister spraw zagranicznych był reprezentowany na posiedzeniach komitetu likwidacyjnego, i to z głosem decydującym, więc wie, że likwidacja objęta wyłącznie mieniem obywateli i spółek niemieckich. Komitet często wstrzymywał postępowanie likwidacyjne na czas dłuższy, dopóki wątpliwości ministerstwa spraw zagranicznych co do obywatelstwa nie zostały w określonym wypadku rozproszone. Jeśli likwidacja została przeprowadzona, to w każdym wypadku musieli się na nią zgodzić delegaci zarówno ministerstwa spraw wewnętrznych jak ministerstwa spraw zagranicznych. Jest niezrozumiałe, że minister spraw zagranicznych nie potrafił tych wszystkich spraw członkom Rady Ligi wyjaśnić.

Droga do Nadrenji

W związku z rozmowami p. Stresemanna z p. Briandem w Madrycie 11 b. m., a z pp. Poincaré i Briandem w Paryżu dnia 19 b. m., pisma francuskie, oczywiście w oparciu o ministerstwo spraw zagranicznych, dają wyraz poglądom, z jakimi przystępuje się do dalszego ciągu rokowań, mających poprzedzić usunięcie okupacji Nadrenji.

P. Auguste Gauvain w „Le Journal des Débats” z dnia 13 b. m. pisze:

„Rozmowy te mogą dotyczyć wykonania uchwały powziętej 16 września 1928 w Genewie przez państwa zainteresowane. Z jej trzech punktów tylko drugi, dotyczący całkowitego i ostatecznego załatwienia sprawy odszkodowań, jest załatwiony lub napół załatwiony, tj. znaczy zrobili swoje, a rzeczą rządów jest ratyfikowanie. Lecz pierwszy punkt, tj. otwarcie urzędowych rokowań w sprawie wcześniejszego usunięcia okupacji Nadrenji, oraz trzeci, tj. stworzenie komisji konstatacyjnej i koncyliacyjnej dla zdemilitaryzowanej strefy nadreńskiej, nie weszły jeszcze w rokowania urzędowe. A muszą wejść. Wszystkie trzy sprawy są związane. P. Briand słusznie żądał tego związku w Genewie we wrześniu 1926 i z trudem uzyskał zgodę na związek ze strony kanclerza Müllera, który żądał natychmiastowej ewakuacji Nadrenji jako prawnie należnej, a nie dopuszczał żadnego związku z odszkodowaniami. Ostatecznie zgodzono się na równoczesność trzech rokowań bez mówienia o związku. Ale oczywiście trzeba było zacząć od przygotowania najbardziej złożonej sprawy odszkodowań. Tę się stało. Obecnie rządy mogą rokować o wszystkich trzech sprawach.”

Zupełnie podobnie brzmią oświadczenia na naczelnym miejscu „Le Temps”, pisma półrządowego ministerstwa spraw zagranicznych, w wydaniu z 13 b. m.:

„Rozmowa pp. Brianda i Stresemanna w Madrycie nie może być uważana za rokowania w sprawie sposobu załatwienia najważniejszych zagadnień, gdyż to musi być przedmiotem rokowań wszystkich państw zainteresowanych. Jest rzeczą wcale prawdopodobną, że p. Stresemann, dla pewnego zadowolenia opinii publicznej niemieckiej, wspominał w rozmowie z p. Briandem o ewentualnej ewakuacji Nadrenji, którą Niemcy uważają, jak wiadomo, jako należne następstwo załatwienia sprawy odszkodowań, podczas gdy jest ona podporządkowana stworzeniu stałej komisji konstatacyjnej i koncyliacyjnej, która zapewni rzeczywisty nadzór w zdemilitaryzowanej strefie nadreńskiej. Ale rozmowa nie mogła wejść w głąb rzeczy z tego prostego powodu, że zagadnienie nadreńskie dotyczy innych jeszcze krajów poza Francją i będzie można zająć się niem dopiero po uprzednim porozumieniu państw okupujących.”

Jeszcze wyraźniej stawia sprawę w „Echo de Paris” z dnia 18 b. m. p. Pertinax, który nawiązuje swe uwagi do sprawy artykułu p. Ramsay Mac Donalda o mniejszościach jako zlego znaku dla nadchodzących rokowań, nadto zaś nie uważa nawet obecnych zabezpieczeń placenia odszkodowań przez Niemcy za wystarczające:

„Weszliśmy w wyjątkowo doniosły okres dyplomatyczny. Po porozumieniu znawców w sprawie odszkodowań, Niemcy czynią wysiłki w kierunku owego wyswobodzenia Renu, które dla nich jest preludjum dla wielu innych wyswobodzeń. I już znajdują poparcie zewsząd, gdzie wpływ ich dochodzi, zaczynając od p. Ramsay Mac Donalda. Czy mamy ustępować z nad Renu? W jesieni p. Parker Gilbert, kierujący wykonaniem odszkodowań wedle planu Dawesa, radził nam, abyśmy żadnych zmian nie czynili w naszych załączkach wojskowych w Nadrenji, póki nam nie zapłacą odszkodowań. A sprawa pieniężna nie jest tu jedyna. Jest jeszcze sprawa komisji konstatacyjnej i koncyliacyjnej, przewidzianej w protokole z 16 września 1928... Doniosłość sprawy jest jasna. Już dzisiaj widać, jakie będzie stanowisko pp. Mac Donalda i Hendersona. Jest rzeczą Francji, Włoch, które premier brytyjski także zaatakował sprawą mniejszości, oraz państw Europy środkowej i wschodniej, które są naszymi sojusznikami, by trzymać na wodzy burzycieli pokoju.”

Bardzo zajmującą jest również uwaga, którą podał w telegramie z Madrytu 16 b. m. do „Le Matin” p. Sauerwein. Jest to dziennikarz, stojący bardzo blisko p. Brianda. Wobec zamierzonych rozmów i rokowań donosił on telegraficznie z Madrytu:

„W chwili załatwiania razem zagadnień powojennych zamierzają niektóre grupy opozycyjne we Francji obalić rząd p. Poincarégo. Zamysł ten mniej świadczyłby o darze jasnego widzenia spraw, a więcej o bardzo rzadkiej odwadze, bo trudno wyobrazić sobie nowy rząd, któryby miał przed sobą trudniejsze sprawy. Jeśli liczy się w tej grze na to, że w nowym rządzie zachowa się p. Brianda na stanowisku ministra spraw zagranicznych, jestem przekonany, iż jest to błąd w rachubie. P. Briand będzie chętnie pierwszym wykonawcą tej likwidacji wojny, której plan powziął we wrześniu 1928 i która ma być uwięzieniem jego polityki, ale będzie w tem współpracował u boku p. Poincarégo, a nie w jakiejś polityce awanturniczej.”

Telegram ten jest oczywiście odbiciem rozmowy z p. Briandem, który chciał, aby to doniesie do Paryża. We Francji w tej chwili jest taki stan rzeczy, że na kongresie socialistów w Nancy dnia 10 b. m. oświadczył się p. Blum za natychmiastową ewakuację Nadrenji, a na kongresie Fédération Républicaine pod przewodnictwem p. Marina w Rouen dnia 9 b. m. powzięto uchwałę, wiążącą sprawę ewakuacji Nadrenji z uzyskaniem istotnych rekojmii bezpieczeństwa. Stanowisko grupy Marina podzielają wszystkie grupy prawicy i środka, czyli większość izby. Do stanowiska socjalistów mogliby chcieć się zbliżyć niektórzy radykali i dążyć do stworzenia rządu lewicowego we Francji obok rządu socjalisty p. Mac Donalda w Anglii i rządu socjalisty Müllera w Niemczech. P. Briand widocznie ostrzega, że on nie wzięby udziału w takiej polityce, zwróconej przeciw p. Poincarému, który oczywiście jest za ostrożnością w sprawie Nadrenji. St. St.

Polakom w Prusach należą się 2 mandaty sejmowe

Były poseł do Sejmu pruskiego, p. Baczewski, jako główny komisarz polsko-katolickiej partii ludowej, wysłał obszerny memoriał równocześnie do pruskiego premiera Brauna, pruskiego wyborczego sądu weryfikacyjnego oraz do rządowego komisarza wyborczego na całe Prusy. W piśmie tem wykazuje, że postanowienia pruskiej ordynacji wyborczej są sprzeczne z konstytucją wejmarską i z pruską.

Polacy, którzy w wyborach do Sejmu pruskiego zebraли 72 112 głosów na swą listę, powinni byli otrzymać conajmniej dwa mandaty. Nie otrzymali zaś żadnego, ponieważ pruska ordynacja wyborcza ograniczyła postanowienia obu konstytucyj, wprowadzając artykuł orzekający, że partje polityczne tylko w tym wypadku mają otrzymać mandaty z listy krajowej, o ile przeprowadzą choćby jednego posła z wolnych wyborów.

Trybunał Rzeszy w Lipsku decydują z dnia 22 marca ub. r. uznał, iż artykuł ten jest nieważny, oświadczając, że rozdział mandatów z listy krajowej nie może być uzależniony od wyniku wolnych wyborów. Przy rozdziale mandatów na podstawie reszujących głosów, powinny być uwzględnione także te partje, którym się nie powiodło w wyborach wolnych.

O ile więc wzmiankowany artykuł ordynacji pruskiej ma obowiązywać, w takim razie rząd premiera Brauna musi

się postarać o zmianę obu konstytucyj, tak wejmarskiej, jak i pruskiej, drogą decyzji ustawodawczych sejmów pruskiego i parlamentu niemieckiego.

Ponieważ dotąd ani sejm pruski ani parlament potrzebnych zmian artykułu 17-go konstytucji wejmarskiej względnie art. 9-go (ustęp pierwszy konstytucji pruskiej) — pisze w zakończeniu p. Baczewski — nie uchwalili, więc obowiązują orzeczenia Trybunału Rzeszy, stwierdzające, że postanowienie paragrafu 32 (ustęp 2 pruskiej ordynacji wyborczej) jest nieważne. Jeżeli więc polsko-katolickiej partii ludowej nie będą przyznane 2 mandaty do Sejmu pruskiego — w takim razie partja ta zaskarży rząd pruski przed Trybunałem Rzeszy.

Związek „szczypiorników”

Pod egidą nacjonalistycznego „Ostbundu” tworzy się w Niemczech związek byłych niemieckich mieszkańców Wielkopolski, którzy w 1919 r. na podstawie rozporządzenia Naczelnej Rady Ludowej byli internowani w obozie jeńców w Szczypiornie pod Kaliszem. Tygodnik „Ostland”, patronujący tej nowej organizacji, wzywa wszystkich Niemców, którzy byli więzieni nie tylko w Szczypiornie, ale i w innych miejscowościach, w czasie powstania wielkopolskiego, aby przystępowali

gremjalnie do „Bunder Szcypiornoten”. Pierwszy zjazd związku ma się odbyć w Berlinie, we wrześniu br. Wówczas też będą rozdane członkom związku specjalne „szczypiorniackie” odznaki.

Ze „bohaterom i męczennikom za sprawę niemiecką”, jak ich nazywa patetycznie „Ostland”, powodzić się naogół w Szczypiornie nie najgorzej, o tem świadczy m. i. wezwanie wspomnianego pisma, ażeby „szczypiorniaczy” nadsyłali do zjazdowego komitetu wszelkie dokumenty oraz wspominki „humoru” i wesołości, których nie brakuje internowanym. Istotnie, już sam fakt, że do obozu koncentracyjnego w Szczypiornie, założonego przez okupantów niemieckich dla „knaźbrnych” Polaków, dostali się w końcu najjaśniejsi poddani Wilhelma — mógłby

U cierpiących na reumatyzm i podagrę wpływa naturalna woda gorzka „Hunyadi János” skutecznie na wymianę materji Inform.: M. Kandel, Poznań, Maszta-larska 7 — Telefon 18-95. Tw 2763/4

być doskonałym tematem dla „Simpli-cissimusa”...

„Ostland”, przypominając niedolę Niemców wielkopolskich z 1919 r. i ich internowanie, zapomina jednak o a-resztowaniach i więzieniu Polaków przez władze niemieckie i osławiony „Grenzschutz”. Transportowano wówczas masowo polskich „zdrajców stanu” do więzień w Głogowie i Żeganiu, gdzie m. i. przesiedział kilka miesięcy ówczesny przewodniczący Rady Ludowej w Lesznie, adwokat Adam Ruszczyński, późniejszy prezes sądu apelacyjnego w Lesznie i Toruniu.

Nowy eksperyment etatystyczny

W sprawie zjazdu literatów, o którym na łamach „Kurjera Poznańskiego” pisał Adam Grzymała-Siedlecki, otrzymujemy jeszcze następujące uwagi:

Nie było dotąd w Poznaniu zjazdu tak jałowego, o tak szczupłym zakresie obrad, jak niedawny zjazd literatów. Jeden zaledwie referat rzeczowy wyczerpał stronę programową, resztę wypełniła walka o „akademję”. Już samo to pozwalałoby uzasadnić istnienie takiej instytucji, jaką jest jakikolwiek związek literatów. Nie jesteśmy odosobnieni w mniemaniu, że trudno ująć członków, z których każdy odrębną posiada indywidualność, w jakiś zorganizowany związek — w imię programu. Istnienie związku literatów bywa uzasadnione interesem materialnym. A takie hasło, jeżeli w imię jego organizują się literaci, musi wzbudzić obawy przed rozszerzeniem się tandety.

Tem walki na zjeździe literatów w Poznaniu było wyłącznie hasło materialne. Przeciwwstawili się sobie dwa projekty, naczelnej organizacji literackiej. Jeden dążący do stworzenia „Akademji”, drugi — „Izby Literackiej”. Różnica między jednym a drugim tkwi w założeniach. Izba opiera się na wybieralności członków, okresowości mandatów, jawności decyzji, słowem na systemie reprezentacyjnym, polegającym na wyborze członków przez poszczególne stowarzyszenia. Mandat do „Akademji” byłby natomiast uzyskiwany przez dożywotnią nominację. Zwolennicy „Izby” stawiali przeciwnikom zarzut możliwości tendencyjnego mianowania członków „Akademji”. Ci zaś w systemie „Izby” dopatrywali się nowego sejmu literackiego, tworzenia klik, koteryj. Mielśmy więc jakby odbicie naszego szerokiego życia politycznego.

Dyskusję dla rozstrzygnięcia sporu i przyznania racji jednej, czy drugiej stronie należałoby przede wszystkim zacząć od odpowiedzi na pytanie: czy wogóle tego rodzaju instytucja, obojętnie w jakiej postaci, ma swoją rację bytu. Odpowiedź na to, jakakolwiekby ona była, wyprzedziła jednak, przesadzająca sprawę, uchwała zjazdu, mocą której postanowiono stworzyć „Akademję Polską”, złożoną z 21 „nieśmiertelnych”, w tem 10-ciu mianowanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej. Stajemy zatem w obliczu faktu dokonanego, wobec nowej etatyzacji naszego życia społecznego, tym razem wprowadzonej z precyzją do tak złożonej gałęzi twórczości jak literatura. A więc 10 członków owej „Akademji” mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, a oni mają dokooptować sobie pozostałych. Wniosek jasny: jacy będą członkowie mianowani, taka będzie reszta. Czy przy desygnowaniu akademików, kwestja talentu i rozgłosu danego pisarza będzie wyłącznie brana pod uwagę? Czy też główną wagę przykładać się będzie do kierunku jego myślenia?

Z doświadczenia wiemy, że są czynniki, które dla osiągnięcia wpływu na masy, nie pomina żadnej okazji, by za wyznaczoną w budżecie dotację pół miliona zł. zjednać dla siebie wyłącznie literaturę. Ci, którzy na zjeździe referowali projekt „Akademji” i bronili go, powołując się na mało poważne argumenty, strasznej niedoli „nędzarza literata”, reprezentują oddawna w literaturze oficjalny kierunek, będący dziś „u góry”. Chodziło teraz o zasilenie szeregów świeżym materiałem pod jakimkolwiek pojętym pozorem. Sama nazwa „Akademja” ma przynieść bardziej „złodniałych” literatów i pobudzić ich wyobraźnię: wszak akademicy są nieśmiertelni.

Czy świeże dzieło p. Kaden-Bandrowskiego będzie tylko przejściowym

eksperymentem? Czy też wytworzy jakiś nowy prąd w literaturze? Pokażcie życie. Może w ślad za romantyzmem, pozytywizmem, kubizmem i t. d. przyjdzie teraz czas na „sanatyzm”.

Narazie uchwała zjazdu literatów w Poznaniu umożliwi skwitowanie odbioru pół miliona zł, które czekają w budżecie ministerstwa oświecenia na sfinansowanie imprezy naczelnej organizacji literackiej.

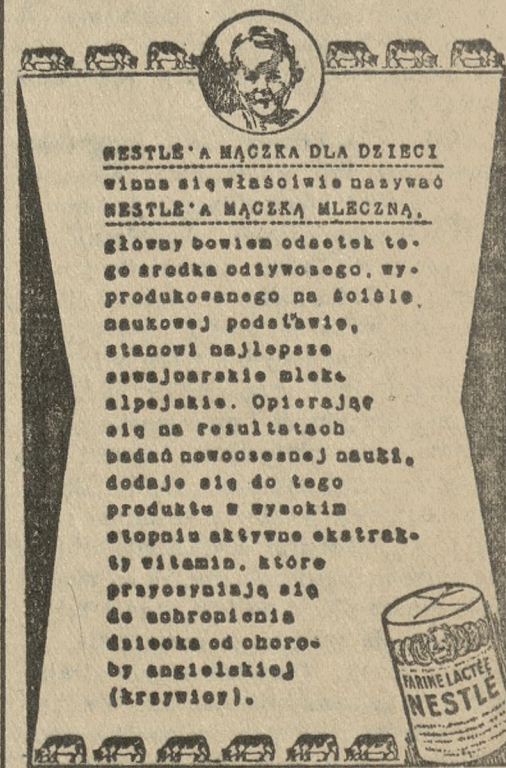
(F. F.)

Bacność Uczestnicy Powstania Wielkop. 1918-19

Z okazji uczczenia 10-lecia podpisania Traktatu Wersalskiego odbędzie się w dniu 23 bm. (niedziela) zjazd Towarzystw należących do Związku Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19 z całej Wielkopolski. Akademję, która odbędzie się na sali Boulevard przy pl. Nowomiejskim 5, poprzedzi solenne nabożeństwo w kościele farnym o godzinie 9-ej rano.

Po akademji wspólne zwiedzenie Powszechniej Wystawy Krajowej. Cena biletów zniżona. Zbiorą się pod sztandarem wszystkie Towarzystwa Okręgu I o godzinie 8,15 w niedzielę przy Zamku. Umundurowanie przepisowe.

Stanisław Jan Koch, prezes Okręgu I — Stanisław Listing, komendant.

NESTLÉ'A MĄCZKA DLA DZIECI
winną się właściwie nasywa
NESTLÉ'A MĄCZKA MLECZNA,
główny bowiem odsetek tego
środka odżywczego, wy-
produkowanego w szwajcarskiej
naukowej poddałwie,
stanowi najlepsze
szwajcarskie mleko
europejskie. Opierając
się na rezultatach
bardzo nowoczesnej nauki,
dodaje się do tego
produktu w wysokim
stopniu aktywne ekstrak-
ty witamin, które
przechowują się
do ochronienia
dłutek od choro-
by angielskiej
(krztuicy).

Hotel
„PRETORJA”
WARSZAWA, ZIELNA 17.
Trzy minuty od Dworca Głównego. Pokoje od 6 do 18 złotych. Telefony w pokojach, wanna. 1118 7

PRZECIW TWORZENIU SIĘ
KAMIENIA NA ZĘBACH
ELIKSIR
PROSZEK BENZOŃSKI
LAB. WAŁAW KREMKY, WARSZAWA, MIODOWA 21

Charakterystyczne stanowisko prasy „sanacyjnej” wobec mowy plk. Sławka

Warszawa, 22. 6. (Tel. wł.) Dopiero dzisiaj niektóre pisma „sanacyjne” poruszyły mowę posła Sławka, ale przy tej okazji zaszyły szczegóły bardzo charakterystyczne. Zwykle bywało, że deklaracje przywódcy B. B. ogłaszane były najskrupulatniej, bez naruszenia jednego choćby przecinka przez wszystkie gazety „sanacyjne”. Obecnie wywiad pułk. Sławka pominięty milczeniem „Express Poranny” i „Epoka”.

A i w pozostałych pismach zaszyły dziwne perypetje. Mianowicie „Kurjer Poranny” oraz „Polska Zbrojna” ogłosiły króciutki wywiadzik, ale nie ogłosiły już mowy, którą Sławek w wywiadzie zapowiada, tak że lojalność wobec Sławka zachował tylko „Głos Prawdy”. Wywiad sam nie przedstawia nic ciekawego. Znajduje się w nim tylko ustęp, świadczący o zupełnej nieznajomości konstytucji przez

prezesa B. B., mianowicie p. Sławek mówi:

„P. P. S. bardzo wówczas (po wypadkach majowych) pragnęła szybkiego rozwiązania Sejmu i nowych wyborów. Rozwiązanie Sejmu byłoby łamaniem konstytucji”.

Wiadomo jednak, że Prezydent Rzeczypospolitej otrzymał prawo rozwiązania Sejmu w brzmieniu konstytucji z dnia 2 sierpnia 1926 r.

W mowie p. Sławka, jak wiadomo, znajdują się słowa o „łamaniu kości”. Odnośny ustęp brzmi:

„Chcielibyśmy, by nacisk społeczeństwa na posłów był zdecydowany i silny. Zdrowiej czasem połamać kości jednemu posłowi, niż doprowadzić do konieczności użycia karabinów maszynowych. Autorytet marsz. Piłsudskiego pozwoliłby nawet na eksperyment przewrotu, ale my nie mamy prawa czekać i pozostawić konstytucję taką, jaką ona jest”. (w)

Odsłonięcie pomnika ś. p. gen. Dubiskiego na Powązkach

Warszawa, 22. 6. (Tel. wł.) Na grobie generała Dubiskiego na Powązkach, b. dowódcy 14 dywizji wielkopolskiej odsłonięto pomnik. Dubiski — jak wiadomo — poległ pod Bobrujkiem 28 września 1919 r.

Najpierw odbyło się w kościele parafjalnym na Powązkach uroczyste nabożeństwo, w którym brali udział generałowie i delegacje wszystkich pułków wielkopolskich. Na cmenta-

rze przemawiali ks. Jachimecki oraz wicemin. Konarzewski.

Pomnik przedstawia orla białego wspartego łapami na czapce generalskiej. W marmurze czarnym widnieje napis: Ś. p. Stanisław Dubiski, generał dywizji, kawaler orderu „Virtuti Militari”, dowódca 1 dywizji strzelców wielkopolskich, urodzony 5. 9. 1860, poległ na polu chwały w obronie Ojczyzny 28 września 1919 r.”. (w)

Szczegóły rozruchów w Płocku

Prezydent miasta, członek P. P. S., został poturbowany przez demonstrantów

Płock, 22. 6. (Tel. wł.) W uzupełnieniu doniesień o rozruchach w Płocku podać jeszcze należy następujące szczegóły:

Już od dłuższego czasu datuje się na tutejzym gruncie walka „Ciekawistów” (t. j. prawowierną P. P. S.) z „frakami” (czyli t. zw. B. B. S.) Jedni i drudzy dążą do pozyskania jak największych wpływów w instytucjach samorządowych, aby oczywiście czerpać stąd dla siebie jak najwięcej korzyści.

Do tej pory P. P. S. C. K. W. była w przewadze. „Fraki”, nie mogąc sobie dać rady, chwycili się środków nadzwyczajnych. Ponieważ w Płocku znajduje się dość znaczna liczba bezrobotnych, pucili oni tam swoich agitatorów, którzy odpowiednio bezrobotnych „przygotowali”.

Na podłożu tych właśnie walk wydarzyły się w mieście burzliwe demonstracje bezrobotnych. Już od wczesnego rana, grupy bezrobotnych krążyły po całym mieście, niedwuznacznie wyrażając się o dotychczasowych władzach miasta, a szczególnie o prezydencie Płocka Zbrożynie, członku P. P. S. C. K. W.

Okolo godz. 2-jej popołudniu tłum bezrobotnych w liczbie około 500 osób,

wtargnął do gmachu magistratu, gdzie starał się dostać do gabinetu prezydenta. Sytuacja stawała się coraz groźniejsza. Kilka kobiet podbiegły do prezydenta miasta, poczęło się z nim szamotać, domagając się pracy lub zapomogi. Na szczęście w porę przybyła policja, która zdołała zapobiec rozlewowi krwi.

W ciągu niemal dwu godzin pertraktowano ze zrewoltowanym tłumem. Bezrobotni zachowywali się wyzywająco, raz po raz padali okrzyki: „Powiesić go! Precz z ciekawistami. „Żądamy komisarza rządowego!”

Okolo godz. 5-jej po południu, kiedy prezydent Zbrożyna chciał opuścić magistrat, tłum rzucił się na niego i tylko dzięki interwencji policji uszedł cało. Zachowanie się wyzywające tłumowi zmusiło policję do szarży, którą wykonano i tłum kolbami rozpedzono.

Dziś od rana miasto żyje pod znakiem wypadków. Według zapowiedzi prowodyrów bezrobotnych demonstracje te mają powtórzyć się i dzisiaj. Silne oddziały policji krążą po mieście, aby nie dopuścić do ewentualnych ekscesów.

Jak widzimy, dawni przyjaciele nie na żarty biorą się za lby.

Porozumienie między Kościołem a rządem meksykańskim

Meksyk, 22. 6. (PAT.) Komunikat wydany z okazji toczących się rokowań w sprawie statutu Kościoła Katolickiego, podpisany przez prezydenta Gila i przedstawiciela Stolicy św., stwierdza, że nie jest bynajmniej celem rządu meksykańskiego zniszczenie Kościoła Katolickiego lub mieszanie się w jakikolwiek sposób do duchowych funkcji tegoż Kościoła.

Jedno z postanowień układu głosi, że część kobiet, uwięzionych na wyspach Lastes Marias w związku z naruszeniem ustaw religijnych, będzie wypuszczona na wolność. Nie dotyczy to jednak matki Concepcion, skazanej na 20 lat więzienia w procesie o zamordowanie prezydenta Obregona.

Walki w Marokku francuskim

Zarządzenia Hiszpanji

Rabat, 21. 6. (PAT.) Dzień wczorajszy, w ciągu którego kolumna ruchoma gen. Niegera uwolniła od nieprzyjaciela posterunek Ait-Yacoub, był decydujący dla zbrojnego zlikwidowania akcji powstańczej. Obecnie w całym tym rejonie panuje zupełny spokój. Lotnicy francuscy mogli zaobserwować, iż ostatnie grupy nieprzyja-

cielskie cofają się pospiesznie w kierunku Tounfit i Tazarine.

Wiedeń, 22. 6. (PAT.) „United Press” donosi z Madrytu, że zarządzona została mobilizacja stacjonujących w Marokku pułków hiszpańskich. Hiszpański wysoki komisarz dla Marokka wstrzymał oprócz tego wszystkie urlopy wojsk marokań-

Ukazał się już z druku nr. 5—6 miesięcznika Młodych

„AWANGARDA”

Zeszyt zawiera artykuły następujące:

S. W.: „O czynną postawę”. Stefan Niewiadomski: „Ideal rycerski”. Jan Mosdorf: „Typy psychiczne jako wy-

nik wychowania ugrupowań politycznych”. S. p. Stanisław Szayna.

Jan Okolski: „To bolszewizm...”

Przegląd miesięczny: Polityka wewnętrzna (sw.); Życie gospodarze (mch.); Polityka zagraniczna (rp.).

„Młodzi przeciw prowokacjom niemieckim”.

„O czystość kultury polskiej”.

„Wśród książek i czasopism”.

„Ruch Młodych” (Kronika).

Prenumerata roczna „Awangarda” wynosi 10.—, półroczna 5.—. Dla Młodych ceny niższe o połowę. Najlepiej wpłacać prenumeratę na konto P. K. O nr 203 851.

Adres Redakcji i Administracji: Poznań, św. Marcin 65, tel. 19-49.

skich. Powodem tych zarządzeń są niepokoje, jakie wybuchły w ostatnim czasie w Marokku francuskim.

„Daily Mail” o P. W. K.

London, 22. 6. (AW). Dzisiejsza „Daily Mail” zamieszcza artykuł swego korespondenta o Powszechnej Wystawie Krajowej. Autor nie szczędzi pochwał Wystawie, mówiąc, że świadczy ona wymownie, co uzyskali Polacy uśmiękną pracą i oszczędnością. Autor podkreśla znakomitą organizację Wystawy i stwierdza z zadowoleniem, że wydane są nawet specjalne przewodniki w języku angielskim.

Gwałtowna burza nad Krakowem

Kraków, 22. 6. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem nad Krakowem szalała burza, która trwała przeszło 2 i pół godziny. Woda zalała w kilku miejscach suteryny. Piorun uderzył w otwór kanału, z którego woda wytrysła na kilkanaście metrów w górę.

Na ul. Karmelickiej zawałił się kanał, do którego otworu wpadł powóz, zaprzężony w parę koni. Tramwaje nie kursowały, telefon uszkodzony.

W Okocimiu i Borku Fałęckim spłonęły od pioruna domy mieszkalne. Wieczorem piorun uderzył w kościół w Płaszowie pod Krakowem.

Nagroda literacka m. Bydgoszczy

Bydgoszcz, 22. 6. (Tel. wł.) Rada miejska Bydgoszczy uchwaliła statut nagrody miejskiej literackiej miasta Bydgoszczy w wysokości 5.000 zł. Nagroda będzie udzielana co 3 lata temu pisarzowi polskiemu, którego dzieło wyróżni specjalna komisja literacka. Pierwszeństwo mają literaci, pochodzący z zachodnich dzielnic Polski.

Zbiór mów Mussoliniego

Rzym, 21. 6. (AW) Wczoraj ukazał się zbiór mów, wygłoszonych przez Mussoliniego w parlamencie i senacie. Mussolini napisał przedmowę do tej książki, w której stwierdził, iż przed oddaniem do druku mów w sprawie układów laterańskich jeszcze raz je przeczytał i przekonał się, że były one nad wyraz pożądane i konieczne.

Zakończenie zjazdu Cukrowników R. P.

Dziś, w trzecim dniu zjazdu cukrowników wygłoszono następujące referaty: prez. Instytutu Cukrowniczego prof. Grzybowski — Działalność Instytutu Cukrowniczego; prof. dr. K. Smoleński — Polskie cukry białe; dyr. J. Iwasiewicz — Zadania i prace komisji propagandy konsumpcji cukru, wreszcie dyr. T. Sliwiński — Zużytkowanie cukru dla celów technicznych, poczem marszałek zjazdu ks. Lubomirski podziękował prelegentom za cenne uwagi i zamknął zjazd hasłem „Szczęść Boże w dalszej pracy”. Obszerniejsze sprawozdanie ze zjazdu podamy później.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/4 zł, w Gdańsku na 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,26 zł, gotówką — 211,84 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — 172,52 zł, gotówką — 172,18 zł

Najlepsze wina w kraju Od „Złotej Renety” do „Tokaju” Dostaniesz na terenach „E” Każdy Ci wskaże gdzie.

H. Makowski

na Powszechnej Wystawie Krajowej. Pw 10100-21.216

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 22 czerwca 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe nie przyniosło większej zmiany w kursach, jednakże transakcje dokonywano chętniej.

Z pap. państw. poszukiwano nadal 5 proc. pożyczki konwersyjnej po 106-107,—. Z pap. lokacyjnych płacono za 8 proc. listy dolarowe 92 proc., także płacono za 4 proc. listy zast. konwert. 44 proc.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Związku po 78,50. Mniejszą ilość R. Maya oddawano po 98,—, natomiast płacono za Cegielskiego 33,50 do 34,—

Cedula urzędowa z dnia 22 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 92% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt 44% P.

(Kurs w złotych)

4% Prem. Poż. Inwestycyjna 106—107,— P.

Akcje bankowe.

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Zw. Spółek Zarob. I em. zł. 78,50 O.

Akcje Przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 33,50—34,— P
Dr. Roman May I em. zł. 98,— O.

Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 22 czerwca 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy

Belgja	tr. 123,81	sp. 124,13	kup. 123,50
Holandja	358,18	359,8	357,28
London	043,23	043,34	043,13
Nowy Jork	008,90	008,92	008,88
Paryż	034,88	034,97	034,80
Szwajcaria	171,65	172,08	171,22
Wiedeń	125,30	125,61	125,00
Włochy	046,65	046,77	046,53

Papiery państwowe i obligacje

4% pożyczki inwest. 000,00 107,50 107,25
5% pożyczki prem. dol. 000,00 161,50 164,50
5% pożyczki korw. 00,00 000,00 061,00
10% pożyczki kol. 000,00 0,00 102,50

Akcje w złotych:

Bank Dysko towy	000,00—126,00
Bank Handlowy	000,00—116,00
Bank Polski	000,00—164,00
Bank Zachodni	000,00—070,00
Bank Zw Sp Zarobk.	000,00—078,50
Elektryczność	00,00—070,50
Sila i Światło	0,00—125,50
Firley	046,50—047,00
Modrzejów	000,00—024,75
Norblin	000,00—170,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg

reszta za 100 kg

Berlin, dnia 22 czerwca 1929

Pszonica marchijska	217,00—218,00
lipiec	00,00—227,50
wrzesień	000,00—241,00
Tendencja dla pszenicy spokojna.	
Zyto marchijskie	191,00—192,00
lipiec	00,00—202,50
wrzesień	216,00—215,50
Tendencja dla żyta słaba.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176,00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijsk.	178,00—188,00
lipiec	186,50—187,00
wrzesień	195,50—195,00
Tendencja dla owsa spokojna.	
Maka 322 nua	25,00—28,75
Tendencja spokojna.	
Maka 272 nua	25,75—28,00
Tendencja spokojna.	
Otręby psenne	11,50—11,75
Otręby żytnie	11,50—12,00
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	21,00—23,00
Wvka	27,00—30,00
Lubin niebieski	18,50—19,50
Lubin złoty	28,00—30,00
Seradela nowa	00,00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—18,50
Makuch liniany	21,30—21,60
Wyłoki suszone	00,00—11,75
Srót Soja	18,10—18,90
Płatki ziemniaczane	16,30—16,80

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 22 czerwca 1929.

Wpłaty na Warszawę: 46,925—47,125

Noty wielkie: 46,80—47,20

Liga Narodów wobec przelotu hydroplanów włoskich nad m. Czarnem

Konstantynopol 22. 6. (PAT) Eskadra hydroplanów włoskich, odbywająca lot okrężny po wschodniej części morza Śródziemnego, opuszczając Bosfor, rozdzieliła się na dwie grupy, z których jedna liczyła 21 wodnopłatowców, druga zaś 14. Obie te grupy połączyły się następnie nad morzem Czarnem.

Jak wiadomo, w myśl traktatu lozańskiego, żadne mocarstwo nie może

wysłać na morze Czarne swych sił zbrojnych w liczbie, przewyższającej siły, należące do państw nadbrzeżnych. Rosja rozporządza nad morzem Czarnem tylko dwudziestu kilku hydroplanami. W związku z tem komisja cieśnin postanowiła przedstawić sprawę Lidze Narodów. Decyzja ta zapadła jednomyślnie z wyjątkiem tylko głosu delegata Italji, który zgłosił protest.

Prześladowanie Polaków w Gdańsku

Gdańsk 22. 6. (PAT) W zakończeniu dyskusji budżetowej oraz dyskusji nad oświadczeniami prezydenta senatu dr Sahma zabrał głos także poseł polski dr. Moczyński, który swoje przemówienie poświęcił w znacznej części ciężkiemu położeniu ludności polskiej w w. m. Gdańsku.

W przemówieniu prezydenta Sahma pos. Moczyński widzi wszędzie przebijającą się niechęć do Polski. Np. prezydent Sahm rozwodził się szeroko nad minimalnymi zamówieniami sowieckimi w gdańskich zakładach okrętowych, nie wspomniawszy jednak ani słowem o tem, że z zamówień Polski utrzymuje się cały prawie ciężki przemysł gdański.

Taką samą niechęcią owiane było przedstawienie przez prezydenta Sahma sprawy Gdyni. Pos. Moczyński odpięra niesłuszne twierdzenie prezydenta Sahma, jakoby Gdynia miała być konkurentką dla Gdańska. Rzecz się ma wręcz przeciwnie. Polska budując port w Gdyni, nie zapomina bynajmniej o Gdańsku i umożliwiając zaciągnięcie w Radzie Portu pożyczek przyczyniła się do wydatnego rozszerzenia portu gdańskiego, obniżyła taryfy kolejowe na linjach, wiodących do Gdańska i t. d.

Przechodząc do położenia ludności polskiej w w. m. Gdańsku, poseł Moczyński podkreślił z naciskiem, że w Gdańsku niema właściwie kwestji mniejszościowej w nowoczesnym znaczeniu tego słowa. Polska ludność w w. m. Gdańska podpada pod postanowienia par. 33 konwencji paryskiej, a prawa jej wypływają z traktatów. Ochrona polskiej ludności w w. m. Gdańsku należy do rządu polskiego, do Ligi Narodów zaś o tyle, o ile konstytucja gdańska zawiera dotyczące postanowienia.

W dalszym ciągu pos. Moczyński prostuje niedawne oświadczenie senatora spraw wewnętrznych, jakoby położenie tej ludności było nadzwyczaj dobre. Dla stwierdzenia swych wywodów, pos. Moczyński przytacza liczne przykłady, ilustrujące niezyczliwy, a nawet czasem wrogi stosunek niektórych władz gdańskich do obywateli gdańskich pochodzenia polskiego.

Dalszy ustęp swych wywodów poświęcił pos. Moczyński szkolnictwu polskiemu w w. m. Gdańsku, wskazując na nacisk, wywierany we wielu wypadkach na ludność polską celem odstraszania jej od posyłania dzieci do szkoły polskiej. W t. zw. polskich szkołach w Gdańsku nauka wcale nie jest polska. Nauczycielami w tych szkołach są ludzie, nie władający językiem polskim, przeważnie optanci niemieccy. W szkołach tych panuje duch wyłącznie niemiecki.

W końcu przedstawił pos. Moczyński godne ubolewania niezyczliwe odnoszenie się władz gdańskich do Polaków obywateli gdańskich, stwierdzając, że w żadnym urzędzie gdańskim, w żadnej instytucji gdańskiej Polak, chociaż jest obywatelem gdańskim, nie znajduje zatrudnienia. To samo dzieje się w takich instytucjach gdańskich, w których uczestniczy kapitał polski, jak w gdańskim monopolu tytoniowym, Banku Gdańskim i t. d.

Przemówienie pos. Moczyńskiego spotkało się z natychmiastową repliką ze strony prezydenta senatu Sahma, który starał się przede wszystkim osłabić wrażenia skarg i zarzutów, przedstawionych przez posła polskiego, a popartych licznymi dowodami.

Nowi rektorzy wyższych uczelni

Kraków, 21. 6. (AW). Na uniwersytecie Jagiellońskim odbyły się wybory władz akademickich. Rektorem został wybrany prof. dr. Henryk Hoyer.

Warszawa, 21. 6. (AW) Rektorem Politechniki Warsz. na r. 1929/30 wybrano profesora zwyczajnego budowy mostów Pszenickiego. Protektorem został prof. Sterl.

Brzydko zabarwione zęby

szpecą najładniejszą nawet twarz. Nieprzyjemny zapach ust działa odpychająco. Wady te dadzą się gruntownie usunąć jedynie przez codzienne używanie wspaniale orzeźwiającej, padnącej pasty do zębów Chlorodont. Już po parokrotnym użyciu, szczególnie przy pomocy specjalnie dla tego celu skonstruowanej szczoteczki do zębów Chlorodont ze ząbkowaną szczecinią, zaznacza się zbawienne działanie tej pasty. Gnijąca, między zębami, resztki potraw, zostają gruntownie usunięte, oddech staje się czysty, a zęby przybierają alabastrowo biały połysk.

Niedbalskość
człowieka w jego zewnętrznym wyglądzie daje — jakkolwiek nie zawsze — obraz jego wewnętrznej wartości. Czy sam zewnętrzny wygląd naszego otoczenia nie wywiera często na Was dodatniego lub ujemnego wpływu? Czy nie działa n. p. na Was odrażająco wykrzywiony obcas i czy nie przenosicie świadomie lub nieświadomie tego wrażenia na daną osobę? Noście obcasy gumowe B E R S O N. Chronicie przez to Wasze obuwie przed przedwczesnym zniszczeniem, a siebie samych przed ujemną krytyką Waszych bliźnich. Pw 18,674

Dr. med. A. Stepowska

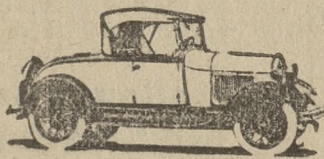
ordynuje w chorobach nerwowych wieku dziecięcego oraz zaburzeniach mowy. **Rabka „SANATO“.**

RABKA

Gimnazjum Zeńskie Sanatoryjne im. S-tej Tereski przyjmuje kurasjuszy na lipiec i sierpień. Punkt pierwszorzędny, obok łaźni — kuchnia wykwaterna — wszelkie wygody — ceny przystępne. ZW 17028

Dziś i jutro
WIELKIE VARIETÉ
w kinie nw 10730
„METROPOLIS“
10 wielkich atrakcyj
Początek o godz. 9-tej. Bilety od 2-5 zł.
Szczegóły na afiszach.

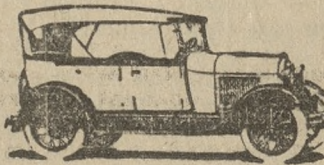
Piękno i moc nowego Forda uwidocznione

ROADSTER

Otwarty podczas pogody i zamknięty podczas deszczu. Przednia szyba i jej skrzydła zrobione z nierozpryskującego się szkła "Triplex". Buda składa się i podnosi z łatwością. Szczelnie dopasowane boczne zasłony otwierają się i zamykają razem z drzwiczkami

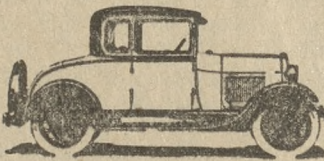
Zł. 8.900
Składane siedzenie Zł. 415
Zderzaki 295

PHAETON

Piękny, obszerny wóz o niskich, płynnych linjach. Przednia szyba i jej skrzydła zrobione z nierozpryskującego się szkła "Triplex". Podniesienie budy jest kwestją jednej chwili. Szczelnie dopasowane boczne zasłony otwierają się i zamykają razem z drzwiczkami

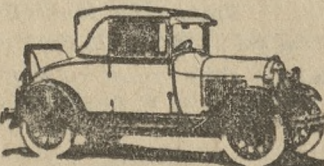
Zł. 9.165
Zderzaki ..... Zł. 295

NORMALNE COUPÉ

Zręczny i wygodny wóz, idealny do dłuższych podróży. Wewnątrz za siedzeniem — dużo miejsca na drobne pakunki itp. Ztytu znajduje się bardzo obszerne, zabezpieczone od deszczu pomieszczenie na bagaż

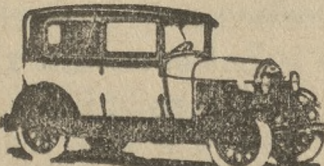
Zł. 11.170
Składane siedzenie Zł. 415
Zderzaki 295

SPORTOWE COUPÉ

Łączy w sobie chyżość powozika z zaletami wozu zamkniętego. Szerokie, wygodne tylne siedzenie należy do normalnego wyposażenia wozu

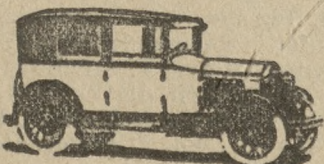
Zł. 11.170
Zderzaki ..... Zł. 295

TUDOR SEDAN

Może służyć jako wóz pięknego karosowania nowych Fordów. Wąskie ramy okien i nowa konstrukcja drzwi pozwalają na szerokie pole widzenia

Zł. 10.720
Zderzaki ..... Zł. 295

FORDOR SEDAN

Obszerny i elegancki wóz. Głębokie i szerokie siedzenia mieszczą wygodnie pięć osób. Estetyczne i trwałe obicie, niklowane uchwyty drzwi, owalna lampka sufitowa dopełniają pięknej całości

Zł. 11.690
Zderzaki ..... Zł. 295

są w jego niskich, dystyngowanych i solidnych linjach

Charakterystyczne cechy Nowego Forda

Akceleracja z 8 na 40 km. wciągu 8¹/₂ sekundy

Równy bieg przy wszystkich szybkościach

Specjalne zawieszenie silnika usuwa wibracje

90—100 km. na godzinę

6 całkowicie zamaskowanych, bezgłośnych hamulców

Moc na hamulcu 40 KP. przy 2200 obrotach na minutę

4 hydrauliczne amortyzatory typu Houdaille o podwójnym działaniu

Semieliptyczne poprzeczne resory z najlepszej stali resorowej

Szyba przednia z nierozpryskującego się szkła "Triplex"

EKONOMICZNY I TRWAŁY

Wszystkie ceny rozumiemy się f.o.b. Gdańsk łącznie z cłem Bez podatku obrotowego

nw 10876

op 11164

FORD MOTOR COMPANY

Wszechsłowiański Zlot Sokolstwa

Dokładny program imprez i zawodów w czasie Zlotu

Środa 26 czerwca.

O godz. 18 posiedzenie sędziów na boisku zlotowym.

Czwartek 27 czerwca.

Na boisku zlotowym: o godz. 6 zawody niższego stopnia dla druhow; o godz. 7 — dla druhen; o godz. 7,30 zawody wyższego stopnia dla druhow, o godz. 8 — dla druhen; o godz. 15 zawody lekkoatletyczne i w grach ruchowych druhen.

Na Strzelnicy: o godz. 10 zawody w strzelaniu.

Na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej: o godz. 14 zawody pływackie.

Na szosie Poznań—Oborniki: o godz. 7 zawody kolarskie.

Piątek 28 czerwca

O godz. 6 dalszy ciąg zawodów lekkoatletycznych druhow i druhen; W Auli Uniwersytetu Pozn.: o godz. 20 uroczysta akademja.

Sobota 29 czerwca.

Na boisku zlotowym: o godz. 5 próba ćwiczeń wolnych druhow, o g. 7 — druhen, o g. 8 — gości, o g. 9 — młodzieży, o g. 10 — ustawienie do mszy polowej na boisku, o g. 11 — msza polowa i raport, o g. 12 — pochód Sokolstwa przez miasto i defilada.

Od godz. 15 ćwiczenia publiczne: 1) młodzieży; 2) gości: a) Sokolstwa polskiego w Niemczech, b) Sokolstwa czechosłowackiego, c) francuskiego Zw. Gimnast.; 3) wolne druhen (układu druha naceln. R. Czyżewskiego z Wilna); 4) gości: a) ćwiczenia Sokolstwa Jugosłowiańskiego, b) ćwiczenia Sokolstwa polskiego w Czechosłowacji (tańce śląskie); 5) sztafeta słowiańska 4x75 m. druhen: Czechosłowacja, Jugosławja, Rosja (emigracja), Polska; 6) ćwiczenia wolne druhow (układu nac. Związku J. Fazanowicza, pod melodje Poloneza A-dur Szopena).

Na Arenie (teren zachodni P. W. K.) O godz. 21 widowisko alegoryczne „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”, (opracowane przez naczelniczkę Związku J.

Zamojską; udział biorą sokoli, młodzież sokola; artyści teatrów poznańskich, pod reżyserją p. dyr. Młodziejowskiej, tańce układu p. Statkiewicza, dekoracje p. Jarockiego.

Niedziela 30 czerwca.

Na boisku zlotowym. O godz. 5 próba ćwiczeń Dzielnicy Śląskiej, o g. 6 — gości, o g. 8 — wolnych, o g. 9 — Dziel. Małopolskiej i Krakowskiej (wywijadła).

Od godz. 15 — ćwiczenia publiczne: 1) młodzieży męskiej z polskiego gimnazjum w Orłowej w Czechosłowacji; 2) gości: a) Sokolstwa polskiego w Ameryce, b) Sokolstwa polskiego w Czechosłowacji; 3) wolne druhow; 4) gości: a) Sokolstwa Jugosłowiańskiego, b) Sokolstwa Czechosłowackiego, c) Sokolstwa Serbo-Lużyckiego; 5) na przyrządach zastępów z zawodów 1-go stopnia; 6) sztafeta słowiańska 4x100 m. druhow Czechosłowacja, Jugosławja, Rosja (emigracja) i Polska; 7) ćwiczenia odrębne Dzielnicy Śląskiej; 8) wolne druhen.

Na Arenie (teren zachodni P. W. K.) O godz. 21 widowisko alegoryczne „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”.

Poniedziałek 1 lipca.

Na boisku zlotowym. O godz. 5 próba ćwiczeń karabinem, o g. 6 — Dziel. Małopolskiej i Krakowskiej (lance), o g. 7,30 — Dzielnicy Pomorskiej, o g. 8,30 — gości, o godz. 9,30 — Dzielnicy Wielkopolskiej.

O g. 15 ćwiczenia publiczne: 1) Reje kolarzy Dziel. Wielkopolskiej; 2) ćwiczenia gości; 3) karabinem; 4) Dzielnicy Małopolskiej (maczugi); 5) lekcja olimpijska; 6) ćwiczenia Dziel. Małopolskiej i Krakowskiej (wywijadła); 7) Dzielnicy Pomorskiej; 8) Dzielnicy Małopolskiej i Krakowskiej (lance).

Na Arenie (tereny zachodnie P. W. K.) O godz. 21 widowisko alegoryczne „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”.

Bilety są w przedsprzedaży w firmach: Wlekińskiego (ul. Nowa, hot. Bazar), Zygarskiego (ul. 27 Grudnia róg Gwarnej), „Dom Sportowy” (ul. św. Marcin 14).

Główna komisja Tygodnia Technicznego, zapoczątkowanego dzisiaj IV-ym Zjazdem Federacji Inżynierów Słowiańskich

drużyną cyklistów. Pierwszy imieniem miasta powitał ks. biskupa p. burmistrz Fengler. Przed katedrą dziewczęta wręczyły ks. biskupowi wiązanki kwiatów, a pp Meissner i Maciejewski powitali ks. biskupa, pierwszy imieniem okolicznego ziemianstwa, drugi miejscowych obywateli. Po wprowadzeniu ks. biskupa do katedry poopackiej przemówienie powitalne wygłosił ks. prob. Kowalski. W pięknej przemowie ks. biskup podziękował obywatelstwu miejscowemu za przywiązanie do Kościoła i duchowieństwa, poczem udzielił Sakramentu Bierzmowania. Wieczorem na probostwie odbył się wspólny obiad.

W dniu następnym odbył ks. biskup szczegółową wizytację miejscowych szkół, okazując zadowolenie z stwierdzonych wyników. W niedzielę, po odprawieniu mszy św. o godz. 11 udał się ks. biskup na cmentarz, gdzie w obecności tłumów wiernych dokonał uroczystego aktu poświęcenia pomnika poległych. U stóp pomnika, pod którym spoczywają wszyscy bohaterowie trzemeszeńscy, którzy swe życie złożyli na ołtarzu ojczyzny, przemówił podniosłe, ks. prob. Kowalski.

Po obiedzie u ks. proboszcza iszczegółowem zapoznaniu się ze stanem parafii Arcypasterz opuścił plebanję i miasto, udając się na dalszą wizytację po diecezji. Niezliczone tłumy wyległy na miasto i poza obręb miasta, by przesać ks. biskupowi pozdrowienie pożegnalne i złożyć jeszcze raz dowody przywiązania. (ca)

Nieuzasadnione alarmy

Zakopane PAT. Wobec kolportowanych po Krakowie i innych miejscowościach wiadomości o rzekomej epidemji tyfusu w Zakopanem, korespondent P. A. T po zasięgnięciu informacji u miarodajnych czynników i po stwierdzeniu na miejscu faktycznego stanu rzeczy, komunikuje, że z wiosną b. roku było rzeczywście parę wypadków duru brzuszego. Ogółem było w okresie od 23 maja do dnia dzisiejszego 17 zachorowań i to tylko w bezpośrednim z sobą sąsiadujących domostwach w przysiółku Bachledy. Po stwierdzeniu tego urzad zdrowia przedsięwziął energiczną akcję i cały przysiółek izolował, zamykając przedewszystkiem stamtąd dostawę mleka i nabiału, oraz nie dopuszczając do jakiegokolwiek komunikacji. Wszystkich chorych przewieziono do szpitala epidemicznego, zyskując przez to bezwzględna izolację. Cały przysiółek oddano najgruntowniejszej dezynfekcji oraz zarządono wybudowanie nowych ustępów i dołów betonowych, a wszystkich mieszkańców poddano ochronnemu szczepieniu. Ostatni wypadek zaszedł 23 maja i od tego czasu nie było żadnych zachorowań. Dowodem zupełnego już bezpieczeństwa pod względem zdrowotności na Bachledach, jest fakt zniesienia z dniem dzisiejszym kontumacji. Jeżeli się zważy, że wypadki duru brzuszego zdarzają się w dużych miastach niemal codziennie, to stan zdrowotny pod tym względem w Zakopanem przedstawia się o wiele lepiej, a po wygaśnięciu zupełnem duru i przy braku innych chorób zakaźnych stan ten jest jaknajlepszy, nie budzi żadnych obaw i nie przedstawia niebezpieczeństwa dla przyjezdnych.

Żydzi w szkołach polskich

Wprowadzenie do powszechnych szkół polskich dzieci i nauczycieli żydowskich postępuje systematycznie. Społeczeństwo polskie nie zwracało dotąd dostatecznej uwagi na ten zamach na charakter czysto - polski i — gdzie chodzi o dzieci katolickie — także katolicki naszych szkół, zamach, idący po linii zwolenników szkół bezwyznaniowych. Wreszcie jednak poczyna się budzić w społeczeństwie zrozumienie i odruch przeciwko tym zarządzeniom, niezgodnym z zasadami chrześcijańskiego wychowania i z wolą rodziców katolickich.

Narzucenie nauczyciela Żyda, jako wychowawcy dzieci polskich w szkole w Grochowie pod Warszawą, przynosi najfatalniejsze skutki, oburzeni bowiem rodzice zapowiadają opór stanowczy. W Wysokiem Mazowieckiem, na Podlasiu, gorące wystąpienie rodziców katolickich, poparte nawet przez Żydów samych, zdołało przekonać kuratora warszawskiego, że usunął wreszcie nauczycielkę Żydówkę. O usunięciu dzieci żydowskich, wprowadzonych niepotrzebnie ze szkoły żydowskiej do szkoły polskiej, rodzice zapowiadają dalszą walkę.

W nadgranicznem mieście Kolnie razem z kilkunastu dziećmi żydowskimi miejscowej szkoły żydowskiej wprowadzono do szkoły polskiej aż cztery sily nauczycielskie żydowskie, które nauczają i wychowują dzieci polskie. Oburzenie społeczeństwa katolickiego, zwłaszcza rodziców, skierowane jest przeciwko inspektorowi szkolnemu i kuratorjum szkolnemu.

A teraz pytamy, komu zależy na wbijaniu tego żydowskiego klina między szkołę a dom rodzicielski? Komu to drażnienie rodziców i obrażanie uczuć katolickich ma przynieść korzyść?

„Selrob“ nawołuje do strajku rolnego

„Głos Lubelski“ pisze:

W artykule, zatytułowanym „Organizacja, albo powolne wymieranie”, oraz w szeregu następnych redakcja „Nowego Zytja” komunizującego tygodnika rusińskiego w Chełmie, stara

się wszelkimi silami wywołać w Polsce strajk rolny, któryby przybrał jak największe rozmiary i poderwał gospodarczy stan państwa.

„Selrob“ wzywa pracowników rolnych do „organizowania się w profesjonalne spółki robotników rolnych”, które z upodobania do skrótów bolszewickich nazywa „profspidkami” oraz do klasowego i politycznego organizowania się, co zdaniem autora, jest możliwe do osiągnięcia jedynie przez zapisanie się do „Selrob Jedność”.

„Selrob“ postawił sobie za zadanie podburzanie robotników rolnych do strajku, organizowanie i rozszerzanie tego rodzaju strajków, a także wytwarzanie nienawiści pomiędzy pracownikami rolnymi, a pracodawcami.

Ażeby zachęcić do strajku rolnego i wywołać go w powiatach nadbużańskich, „Nowe Zytja” przytacza szereg miejscowości w okolicach Rawy Ruskiej i powiecie tomaszowskim, gdzie takie strajki wybuchały, wylbrzymia ich znaczenie i rozmiary, nawołuje do tworzenia „Komitetów pomocy strajkującym”, używa do przesyłania zebranych sum do redakcji „Nowego Zytja” i podaje korzyści, jakie z tej akcji strajkujący mogą osiągnąć.

Selrobowcy dążą z całą premedytacją do pogłębienia kryzysu gospodarczego, jaki obecnie przeżywamy. Niech giną piękne lany zboża, by rolnik nie miał pełnych spichrzów i był podatniejszy do agitacji, żeby skarb państwa był pusty!

Prowokacyjna i ze wszech miar szkodliwa działalność „Selrobu Jedności” powinna zwrócić na siebie czujną uwagę czynników miarodajnych i całego społeczeństwa.

Wizytacja biskupia w Trzemesznie

Od piątku do niedzieli ub. tygodnia wizytował parafje trzemeszeńską zarządca diecezji gnieźnieńskiej ks. bisk. Laubitz. Miasto przybrało odświętny wygląd, bogato przystrojone zielenią i sztandarami. Powitanie ks. biskupa nastąpiło na placu Powstańców, gdzie zebrali się wszystkie stowarzyszenia i szkoły. Ks. biskup nadjechał od strony Kruchowa, otoczony banderą konną parafjan kamienieckich i

Uwagi

Nie rozgryzą

Warszawski Teatr Polski gra od kilku dni satyrę polityczną genjalnego G. B. Shawa, satyrę ośmieszającą demokrację, nazwaną przez Shawa „The Apple Cart”, czyli „Straganem ulegalek”, a przez tłumacza „wyszlachetnioną” do rangi „Wielkiego kramu”.

Autor przedstawia „straganowi” rządów demokratycznych indywidualność i mądrość monarchji, który dzięki osobistym walorom etycznym i intelektualnym odnosi świetne chociaż tylko kulturalowe zwycięstwo nad zgrają kramikarską ministrów parlamentarnych.

Motywowem, dla którego Shaw zdecydował się dać tę sztukę do pierwszego wystawienia właśnie scenie polskiej miało być jego przeświadczenie, że właśnie w Polsce poruszone przezeń zagadnienie jest teraz najbardziej aktualne.

Tak przynajmniej twierdzą jego komentatorzy, z którymi spierać się nie będziemy, choćby z tego względu, że nie chodzi nam o pobudki, które mogły się kierować angielski socjalista (członek Labour Party), oddając swą satyrę na rządy labourzystów — Polsce.

Jeżeli przypomnimy tu, że bawi w Warszawie obecnie jeden z głównych liderów owego „straganu”, partyjny kolega Shawa mr. Cramp, uczynimy to jedynie mimochodem, by zaznaczyć, że przemawiając na akademji P. P. S jako przedstawiciel Międzynarodówki, mr. mr. Cramp z entuzjazmem mówił o tem, co Shaw nazywa „straganem ulegalek”, a piorunował przeciw autokratyzmowi.

Jak widzimy z Albionu zbawienne, acz wręcz odmiennie płyną ku nam rady i wskazówki.

Mniejsza z tem. Od dawna już przecie znajdujemy się w sytuacji owego ojca i syna z bajki, którzy słuchali wszyst-

kich rad aż do pomieszczenia zmysłów, wsiadając na osła i zsiadając z jego grzbietu.

W każdym razie ukazanie się na polskiej tapecie „Wielkiego kramu” wysmienienie harmonizuje z gwałtowną „batoryzacją”, która ma do reszty obrzydzić nam wielki kram „demokracji”, wielki kram „partijnictwa” i „nacionalizmu”, a zapetryfikować w opornych sercach kult dla jednostki „opatrznościowej”, dla pomazańca losu.

Batoryzacja przy pomocy shawowskiego straganu ma być właśnie ostatnią fazą kuracji narodu z mrzonek demokratycznych, ze złudzeń parlamentarnych, ma stać się argumentem ostatecznym, perswazją z zewnątrz, ciosem w wielki kram ludowładztwa i progrom do słodkiej ciszy pod cieniem wielkiego indywidualium.

Byłoby oczywiście zachwycające wstąpienie G. B. Shawa do grupy pulkowników, tęskniących za rozpadzeniem naszego „wielkiego kramu”, niestety na to się nie zanosi. Nie zanosi się przede wszystkim dlatego, że Shaw po zapoznaniu się z „batoryzowanym” naszym małym kramikiem dopiero przekonałby się, że opiany przezeń z taką złośliwością „The Apple Cart” jest wielkim luksusowym i świetnie zorganizowanym domem na — lowym w porównaniu z naszym lokalnym straganikiem „sanacyjnym”.

Biedni Anglicy, biedni panowie Shaw i Cramp ani rusz nie mogą rozgryźć orzechów z naszego straganu „sanacji”. Jedno wiedzą, że są niedobre. No, ale o tem — to i my sami wiemy. Niestety wiemy z całą pewnością, tak, jak wiemy, że nasz „wielki kram” jest kramem swojego chowu bez dyktatury, której „nie radzi” mr. Cramp i bez demokracji, której „nie radzi” mr. Shaw.

C. hr. Zan.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Do obywatelstwa stol. miasta Poznania

Odezwa p. prez. Ratajskiego w związku z Wszechsłowiańskim Złotem Sokolstwa

Od 28 czerwca do 1 lipca 1929 r. odbędzie się Złot Sokolstwa Polskiego z udziałem Związków współzrzeszonych w Sokolstwie Słowiańskim.

Na to wielkie święto sokole przybędą do grodu naszego wielotajaczące rzesze Sokolów z całej Polski i zagranicy — Ameryki, Czechosłowacji, Francji, Niemiec i Rumunii — a poza tem liczne zastępy Sokolów pobratymczych narodów słowiańskich, jako też reprezentacje różnych Związków zagranicznych, należących do Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej.

Żywią przekonanie, że pomne wielkich zasług Sokolstwa naszego, jako też doniosłego znaczenia idei zbratania się narodów słowiańskich — obywatelstwo miasta Poznania powita miłych gości jak najserdeczniej, ujawniając żywe dla nich uczucia, szczególnie podczas pochodu Sokolstwa przez miasto.

Równocześnie proszę o wywieszenie z okazji uroczystości sokolej sztandarów narodowych polskich, a o ile możności także i innych narodów słowiańskich.

Prezydent miasta Ratajski.

Wszechpolski zjazd bractw kurkowych

Tłumnie przybywają delegaci z całej Polski — Szczegóły organizacyjne

Dzisiaj odbywa się otwarcie wszechpolskiego kongresu zjednoczenia kurkowych bractw strzeleckich R. P., połączone z uroczystością 675-letniego jubileuszu poznańskiego bractwa istniejącego od 1256 roku.

Kongres i obchód jubileuszowy zapowiadają się imponująco, bowiem przybyły bractwa z całej Polski. Gospodarzem jest poznańskie bractwo kurkowe, które ma specjalny oddział kwaterunkowy w hotelu Royal, św. Marcin 38 pod kierownictwem p. Libery i prezesa S. P. P. p. Szwedzińskiego. Poza tem istnieje jeszcze ekspozytura na głównym dworcu i przy strzelnicy w Szelagu. Wszelkie sprawy odnoszące się do strzelnictwa podlegają p. T. Jaroszewskiemu, któremu pomaga cały zastęp braci kurkowych.

Komisja zakupu składająca się z pp. rad. Słomińskiego, dyr. Ratajczaka, dyr. Radomskiego i cehmistrza Górskiego nabyła już cenne nagrody, które wystawione są w oknie firm: Szulc, pl. Wolności 5, „Serwis” (p. Ziętka) ul. 27. Grudnia oraz Koczorowski i Borowicz przy ul. Gwarnej. Magistrat ofiarował efektowny srebrny puhar z odpowiednią dedykacją. Ponadto z całej Polski nadchodzi liczne premje i upominki. Biuro informacyjne, mieszczące się w sekretarjacie (pl. Wolności 14) otworzyło również swe oddziały w Szelagu i w biurze kwaterunkowej św. Marcin 39. Wszelkie sprawy reprezentacyjne załatwia komitet w osobach pp.: dr. Z. Głowackiego, prezesa zjednoczenia J. Luczaka i rad. St. Maciejewskiego; na uroczystościach reprezentować będzie bractwo kurkowe cały zarząd. Sekretariat czynny jest od 9 do późnego wieczora

Komunikacja autobusowa i samochodowa — zapewniona; samochody krążyć będą dla wygody braci i gości w dniu otwarcia między dworcem, Ogrodem Zoologicznym a Szelagiem; w innych dniach od 7,30 do 23. Sprawy kasowe załatwia członek zarządu J. Kaatz, który zorganizował na Szelagu kasy oraz sposób wydawania legitymacji; pomagać mu będzie 12 osób. Członek zarządu p. wicepr. A. Ratajczak kieruje sprawami dekoracji drogi szelagowskiej i ogrodu, który ukwieciła odpowiednio firma p. Kobyłki. Na Szelagu stworzono specjalną szatnię dla przechowywania odzieży, bagaży itp. W pobliżu ogrodu na obszernym terenie urządzane będą gry i zabawy ludowe, oraz inne imprezy. Nad dostarczeniem wszelkich przyborów potrzebnych w czasie strzelania czuwać będzie zastrzony dla bractwa członek p. T. Laube, pod którego kontrolą i z jego inicjatywy zmodernizowano elektryczne automatyczne urządzenie do wskazywania wyników strzałów. Kontrolę przy strzelaniu spełniać będzie około 700 członków z bractwa. Naboje dostarczają przedsiębiorstwa puszkarские członków Jaroszewskiego i Gadomskiego. Przygotowano 150.000 nabojów.

Imprezy otwarcia uroczystości w dniu 23 bm. transmitowane będą przez radio poznańskie od 12,30 do 14. W uroczystościach biorą udział wszelkie orkiestry garnizonu i z Biedruska a kościół farny, w którym odbędzie się nabożeństwo na intencję zjazdu i salę reprezentacyjną na P. W. K. udekorowano zielenią oraz kwieciami. Dziś przybyli członkowie bractw kurkowych i goście z Lwowa oraz Krakowa i w dalszym ciągu pociągi przywożą gości ze Śląska i Pomorza i t. d. (z)

Echa katastrofy autobusowej

5 osób rannych ciężko, 10 lek — Szoferzy nie ponoszą winy

W uzupełnieniu wiadomości, podanych w wydaniu porannem, o katastrofalnym zderzeniu się autobusu wycieczkowego z pociągiem pod Arkuszewem, otrzymujemy od naszego korespondenta gnieźnieńskiego (br) następujące szczegóły:

Do Szpitala w Gnieźnie odstawiono ogółem 15 osób. Dziesięć z nich po zbadaniu i opatrzeniu mogło wyjść ze szpitala, pięć natomiast, ze względu na poważny charakter obrażeń, zatrzymano. Wśród nich szofer Korcz jest ranny bardzo niebezpiecznie i według opinii lekarza, p. dr. Króla, może utrzymać się przy życiu jedynie dzięki silnej i zdrowej budowie swego młodego organizmu. Z pośród seminarzystek jedna odniosła zranienie obojczyka, jedna obrażenia we-

wnętrzne, dwie zaś okaleczenia na twarzy tego rodzaju, że operacji można było dokonać jedynie przy pomocy narkozy.

Szoferów obydwu autobusów zupełnie nie można winić za wypadek. Tor kolejowy w tem miejscu jest zasłonięty wzgórzem, tak, że nadjeżdżających pociągów nie widać z tej strony; jedynie tablica, umieszczona w oddaleniu około 100 m od tego miejsca, zwraca uwagę, że należy zatrzymać się, gdy odezwie się sygnał lokomotywy. Tak szofer pierwszego autobusu p. Kutozow jak i kierowniczka wycieczki p. Stręglewska ani nie widzieli pociągu ani nie posłyszeli jego sygnału.

Byłoby pożądane, aby władze kolejowe miejsce to lepiej ubezpieczyły.

ków” biorą udział również P. W. K. i dyrekcja ogrodów miejskich, które przygotowały rzeczywiście niezwykle niespodzianki.

KALENDARZYK

Sobota, 22 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,30; — zachód 20,19; — długość dnia 16 godz. 49 min.

Księżyc: wschód 21,13; — zachód 3,06; — pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska 12 st. C., pogodnie, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 758 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 23 st. C., najniższa 9 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Kal. rz. kat.: Paultn B.; jutro Zenon.

Kal. słow.: Broniwoj; jutro Wanda.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka pod Lwem,

St. Rynek 75. — Apteka św. Piotra, plac Świętokrzyski
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.
Lazarz: Apteka Łazarska, ulica Małeckiego. — Apteka na Górczynie.
Wilda: Apteka „Fortuna”, G. Wilda.
W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy ul. Pocztowa 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, na-roznik Franciszka Ratajczaka i Artyleryjskiej otwarte jest w dniu powszednie od g. 9—18-tej, w niedzielę i święta od 9—14-tej.

OSOBISTE

— Z Uniwersytetu Poznańskiego. — Dyplom nauk prawnych z tytułem magistra praw uzyskał p. Stefan Edmund Okniński z Wesółki w woj. lubelskim i p. Marja z Szydłowskich Iwaszkiewiczowa z Luniąca w woj. poleskim.

Dyplom inżyniera leśnictwa uzyskał pp. Stanisław Januariusz Kurczyn z Warszawy, Edmund Bella z Wapierska w woj. pomorskim, Jan Dziadek z Brennej w woj. śląskim, Jan Kazimierz Głuch z Drohobyca w woj. lwowskim.

Dyplom inżyniera rolnictwa uzyskał p. Tadeusz Michał Markowski z Płowek w woj. warszawskim

— Jubileusz pracy zawodowej. Pan Michał Majchrzak, zamieszkały przy ul. św. Wojciecha 24, obchodzi dnia 24 bm. 25-lecie pracy w zakresie służby sanitarnej w szpitalu miejskim na oddziale dermatologicznym. Na intencję Jubilata odbędzie się msza św. o godz. 8 rano w kaplicy szpitalnej.

WYKŁADY

— Wykłady Rolnicze urzędu Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzeczypospolitej Polskiej w sali Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 4-6 dnia 1 lipca br. Program: godz. 10 p. prof. dr. Bronisław Niklewski (Poznań): „Nowe idee w kwestii obronikowej”; godz. 11 p. M. Dzierzkowski (Pętkowo): „Wpływ siewów rzadkich na produkcję rolniczą”; godz. 16 p. dr. L. Kaznowski (Puławy): „Znaczenie odmian miejscowych dla nasiennictwa krajowego”; godz. 17 p. A. Chrzanowski (Warszawa): „Ochrona roślin na usługach rolnictwa”. Opłata na pokrycie kosztów wynosi za cały cykl 3 zł, za pół dnia 2 zł. Bilety do nabycia w dniu wykładów przy kasie na miejscu.

Kurjer Poznański

Adresy gości PWK

Publikowanie adresów celem odnalezienia się przybywających

patrz wydanie poranne

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Związek Pracowników Więziennych urzędu swój XI doroczny zjazd w dniach 23—25 bm. w Warszawie przy ul. Dzielnej 24-26 w gmachu Więzienia Śledczego.

— Ze Zw. Zaw. Pracowników Bankowych. Miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 25 bm. o godz. 20 w lokalu Związku, Al. Marcinkowskiego 24. Na porządku obrad między innymi sprawa dodatku wystawowego. Liczny udział członków pożądany.

— Wydział Teologiczny T. P. N. Zebranie odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 8 w sali zebrań przy ul. Sew. Mielżyńskiego. Referat wygłosi ks. prof. dr. Henryk Likowski z Warszawy na temat „Początki kanoników regularnych w Polsce”. — Gości i członków wydziału serdecznie zapraszamy. Zarząd.

— Z Narodowej Organizacji Kobiąt — Oddział Jeżyce. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, 26 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej. Na porządku obrad wykład „Wpływ duszy na ciało”. O liczny udział członkin i gości uprasza Zarząd.

— IV. Powszechny Zjazd Lekarzy Weterynaryjnych połączony z Zjazdem Zrzeszeń Lek. Wet. Rzplitej Polskiej odbędzie się w dniach 29, 30 bm. i 1 lipca w Poznaniu. Komitet organizacyjny pozostał już zaproszenia, niestety nie posiada dokładnych adresów wszystkich lekarzy weterynaryjnych. Wobec tego prosi wszystkich kolegów, którzy z jakichkolwiek powodów nie otrzymali dotychczas zaproszenia o niezwłoczne zgłoszenie się pisemnie do Komitetu Organ. Poznań, Tamna Garbarska 7-9 (Dr. Kazimierz Klabecki). Na życzenie zapewnia się kwatery.

— Sow. Urzędników i Funkcjonariuszów Miejskich Wojew. Pozn. Roczne walne zgromadzenie zwołuje się na sobotę, dnia 29 bm. o godz. 11 do lokalu Rzeźni Miejskiej w Poznaniu, Grochowe Łąki nr. 9.

— Zjazd delegatów oddziałów Zjedn. Kolejarzy Polskich Okręgu Poznańskiego odbędzie się 7 i 8 lipca br. Dnia 7 lipca o godz. 9 zbiórka delegatów ze sztandarami przy głównym dworcu osobowym w Poznaniu; o 9,30 pochód z orkiestrą do

Przy zaporciu stolca, przekrwieniu podbrzusza, bólach w krzyżu i w bokach, braku oddechu, biciu serca, migrenie, szumie w uszach, zawrotach głowy i ogólnym złym samopoczuciu, powoduje naturalna woda gorzka Franciszka Józefa wydajna i obfite wypróżnienie i zanik poprzednich objawów niepokojących. Wielu lekarzy stosuje wodę Franciszka Józefa i podczas komplikacji okresu przekwitania z zadawalniającym skutkiem. Żąd. w apt. nw 11 197

kościół św. Marji Magdaleny, gdzie nabożeństwo na intencję zjazdu; o 11,30 pochód z kościoła na salę obrad (Boulevard, pl. Nowomiejski 5), gdzie o godz. 12 zaganienie zjazdu. Po wspólnym obiedzie zwiedzenie P. W. K. Dnia 8 lipca o godz. 9 dalszy ciąg obrad w sali Boulevard.

— Z Tow. Młodych Przemysłowców. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 24 bm. o godz. 20 w sali obrad, ul. Masztalarska 8. Na porządku obrad wykład p. red. Plestrzyńskiego na temat „Liga Narodów a Polska”. Gremjalne zwiedzenie P. W. K. nastąpi w niedzielę, 14 lipca br.

— X. Doroczny Sejmik Związkowy Cechów Piekarskich ziemi wielkopolskiej odbędzie się 30 bm. w Poznaniu w Ogrodzie Zoologicznym. O godzinie 8 zbiórka delegatów w lokalu p. Jarockiego, ulica Masztalarska 8a. O godz. 9 msza św. w kościele OO. Jezuitów, o godz. 12 otwarcie zjazdu.

WYSTAWY

— Wystawa obrazów Stan. Ign. Witkiewicza. W niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 12 nastąpi otwarcie wielkiej kolekccyjnej wystawy prac Stan. Ign. Witkiewicza (Witkacego) w Salonie Wielkopolskiego Związku Artystów Plastyków, pl. Wolności 14a.

PODZIĘKOWANIA

— Zarząd Towarzystwa Obywatelskiego po nowym prawym brzegu Warty w Poznaniu dziękuje jak najserdeczniej wszystkim, którzy osobistym udziałem czy w inny sposób przyczynili się do uświetnienia uroczystości poświęcenia sztandaru w niedzielę, dnia 16 bm.

— Dyrekcja Polskiej Szkoły Handlowej w Gdańsku składa jak najgorętsze podziękowanie Centrali Rolników w Poznaniu za hojną ofiarę w kwocie 200 złotych na rzecz pomocy naukowych zakładu. — Dzięki ofierze tej, skromne wyposażenie szkoły w środki naukowe zostanie wydatnie zasilone.

KOMUNIKATY RÓZNE

— Wypłata rent dla robotników Kolei Państwowych w b. dzielnicy pruskiej. Wydział Obwodowy i Kasy Emerytalnej podaje do wiadomości wszystkim rencistom, którzy pobierają renty inwalidzkie, starcze, wdowie względnie sieroce z oddziału A teje kasy, że urzędy pocztowe otrzymały polecenie wstrzymania wypłaty wymienionych rent z końcem miesiąca czerwca br. Od dnia 1 lipca br. Wydział Obwodowy 1 przekazywać będzie wspomniane renty za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności.

— Komisja Kwaterunkowa Bractwa Kurkowego prosi braci o zgłaszanie pokoi bezpłatnych na okres trwania kongresu. Z pośród licznych gości, przybywających ze wszystkich dzielnic Polski, jest pewna ilość niezamożnych, którym należy przyjąć z pomocą. Znając staropolską gościnność braci, do niej apeluje się i można ufać, że zgłosi się dużo chętnych, którzy na kilka dni udzieli mieszkań gościom. Szybkie zgłoszenia bezpłatnych kwater przyjmuje Biuro Kwaterunkowe Bractwa Kurkowego, ul. św. Marcina 33 (Hotel Royal), tel. 21-12.

— Zapobiegajcie nieszczęśliwym wypadkom przy pracy. Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu urzędują w czasie od 23 do 30 bm. na terenach województwa poznańskiego i pomorskiego tydzień propagandy na rzecz zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom przy pracy, rozpowszechniając szereg plakatów i druków propagandowych, mających na celu zwrócenie tak pracownikom jak i pracodawcom oraz szerszemu ogółowi społeczeństwa uwagi na skutki lekceważenia przepisów o ochronie pracownika, zajętego przy maszynach, pedniach i innych mechanicznych przyrządach. Akcja ta Ubezpieczalni Krajowej, nie jest niczem innym, jak tylko troską o dobro szerokiego mas pracowniczych i o zachowanie naszej produkcji krajowej jak najzdrowszych pracowników, to też zachęcamy gorąco do współpracy nad usunięciem źródła nieszczęść, jakim jest brak urządzeń ochronnych.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Kochanka Rozwolskiego”.

Aurora: „Douglas Fairbanks pod tyt. Trzej Mszkietierowie”.

Casino: „Miłość z przeszkodami” i „Spowiedź szesnastoletniej”.

Colosseum: „Wyspa zabronionych potcalunków”.

Corso: „Nędznicy”.

Edison: „Córka szatana”.

Kapitol: „Król dzungli”.

Metropolis: „Barka miłości”.

Odeon: „Tajemnica Starego Rodu”.

Renaissance: „Dzieje jednej nocy”.

Słońce: „Galarek dziecko ulicy”.

Wilsona: „Calować — to nie grzech”.

Dzisiejsze „Wianki”

odbędą się na Warcie przy ogrodzie Bractwa Kurkowego

W ostatniej chwili przypominamy wszystkim o tradycyjnych wiankach przy ogrodzie Bractwa Kurkowego. Ze względu na obfity i pełen atrakcji oraz niespodzianek program, należy oczekiwać, że całe społeczeństwo popieszy dziś nad Wartę na teren wianków. Zwracamy uwagę raz jeszcze, że wszelkie obiekty oświetlone będą po raz pierwszy elektrycznie; setki różnokolorowych żarówek i reflektorów zabłyśnie nad brzegiem Warty, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej, a z pięknie dekorowanych statków rozbrzmiewać będą przy dźwiękach orkiestr pieśni ludowe i narodowe. Na największej szkucie podziwiać będziemy „Wesele na Kurpiach”, żywe obrazy i tańce ludowe przy akompaniamencie wiejskiej kapeli.

W tegorocznym obchodzie „Wian-

— **Z Towarzystwa „Stella”**. W czerwcu wysłane dzieci na kolonie letnie będą wracały 28 bm. w następującym porządku: z Kobylnicy o 16,56 godz., z Gorazdowa o 17,05; z Inowrocława o 20,05; z Gdyni o 16,56 godz. lub w sobotę 29 bm. o 7,22.

W lipcu dzieci będą wysłane na kolonie letnie w następującym porządku i czasie. 1 lipca z głównego dworca o godz. 7,40 do Słomowa; o 8,03 do Pniew, Międzychodu, Wronek, Szamotuł i Dobrojewy; o 11,20 do Zaniemyśla, Jedlca, Koźmina i Ostrzeszowa; o godz. 13,25 do Kościana, Krzywina, Ponieca, Rawicza i Gostynia; o godz. 22,22 do Gdyni.

2 lipca o godz. 7,35 do Kcyni, Żnina, Szubina i Ostrówca; o godz. 7,51 do Gorazdowa; o godz. 15 do Zielęcina i Wolęzyna.

2 lipca z Tamy Garbarskiej do Inowrocława, Strzelna i Mielżyna; 4 lipca o g. 12,36 do Kobylnicy.

Dzieci należy przyprowadzić na dworzec conajmniej na godzinę przed odejściem pociągu, dzieciom należy zawiesić na szyjach karty legitymacyjne, bez których nie będą wysłane na kolonie. Z powodu rezygnacji około 150 dzieci z wysłania na kolonie letnie, przyjmuje się jeszcze dalsze zgłoszenia dzieci w wieku od 8 do skończonych 14 lat.

— **Dowódca i korpus ofic.** 67 p. p. (9 pułku strzel. Wlkp.) zawiadamiają, iż w dniach 28 i 29 bm. pułk będzie obchodził w Brodnicy nad Drwęcą uroczystość 10-lecia. Nie posiadając wszystkich adresów byłych wojskowych pułku, uprasza się o zgłaszanie udziału w uroczystości do dnia 25 bm. do Dowództwa pułku. Program: Dnia 28 bm. o godz. 10 msza św. żałobna za poległych, o 11 akademja żołnierska, o 14 zawody sportowe, o g. 20,30 apel uroczysty, o g. 21 capstrzyki. — Dnia 29 bm. o godz. 6 uroczysta pobudka, o g. 10 msza św. połowa i defilada, o g. 12 nadanie odznaki pułkowej, rozdanie nagród, o g. 12,30 obiad żołnierski, o g. 16 przybycie sztafety P. W., o g. 17 zabawa żołnierska w lasku miejskim, o g. 21 bal podoficerów 67 p. p. w salach strzelnicy. Dnia 30 bm. o godz. 17,30 Garden-Party w kasynie oficerskim.

— **Z Komitetu Towarzystw Dzielnicy Wildeckiej**. Na dalszą budowę kościoła Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie urządził komitet w niedzielę, 7 lipca br. w ogrodzie p. Grotowskiego, ul. Dolna Wilda 71, wielką zabawę ludową. Początek koncertu o godz. 15. — Plenarne zebranie komitetu odbędzie się we wtorek, 25 bm. o godz. 19 w lokalu posiedzeń, ul. G. Wilda 41. Wszelką korespondencję do komitetu uprasza się nadesłać do sekretarza p. L. Schütza, ul. Gen. Prądzyńskiego 29.

— **Na pomnik N. Serca P. J.** Z okazji przyjęcia prymicyjnego w domu matki ks. Leonarda Tybiszewskiego złożono na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa 121,45 zł i srebr. mk. niem. 2.

— **Polski Czerwony Krzyż w Poznaniu** podaje do wiadomości, że prowadzone w własnym zarządzie, znane z pięknego położenia w lesie sosnowym letnisko w Puszczykowie (10 minut od stacji kolejowej) posiada w wielkim wyborze wygodne pokoje z całodziennym utrzymaniem. — Zgłoszenia przyjmuje Polski Czerwony Krzyż, ul. Cieszkowskiego 3. II p. między godz. 12 a 13 codziennie.

— **Koło Słuchaczy Uniwersytetu Ludowego na miasto Poznań** zwiędza w niedzielę, 23 bm. za biletemi zniżkowymi Powszechną Wystawę Krajową. Zbiórka o godz. 8 rano przed Belwederem. W poniedziałek, 24 bm. o godz. 19,30 odbędzie się na sali Domu Królowej Jadwigi wieczorek dyskusyjny.

— **W kaplicy SS. Karmelitanek Bosych**, ul. Niegolewskich 23, w niedzielę, 23 bm. o godz. 10 msza św. za wszystkich, którzy śpią Karmelów z pomocą przy budowie kościoła i klasztoru. Popołudniu o godz. 5 nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Po nabożeństwie święcenie róż św. Teresy.

— **Rekolekcje dla nauczycielek**. Sodalicia Nauczycielek komunikuje, że rekolekcje, które odbyły się miały od 27 do 30 bm. w kaplicy sodalicyjnej O. O. Jezuitów w Poznaniu, nie odbędą się w wymienionym terminie, lecz dopiero w pierwszych dniach listopada br.

— **Klub Wioślarski z r. 1904** zawiadamia swych członków, że z okazji nocy świętojańskiej odbędzie się w niedzielę, dnia 23 bm. popołudniu na przystani schadzka wioślarzy z rodzinami. Goście wprowadzeni przez członków chętnie widziani.

— **Związek Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodnich — Koło Poznań**. W niedzielę, dnia 23 bm. o godz. 18,15 zbiórka wszystkich członków przy Zamku (strona zachodnia) celem wzięcia udziału w zjeździe Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19 ku uczczeniu 10-lecia istnienia Traktatu Wersalskiego.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Wioślarze z Pragi w Poznaniu**. Pracy wioślarsze z klubu „Slavia” słuchacze tamtejszego uniwersytetu Mirko Kral, Józef Chmelik, Otton Ornst i Mirko Moravec wyruszyli koleją z Pragi do Krakowa. Po zwiedzeniu tego miasta udali się wioślarsze na łodzi indyjskiego typu Wisła do Gdańska, zwiedzając po drodze różne miejscowości. Z Gdańska przybyli koleją do Poznania i zwidzili wystawę, która zrobiła na nich wielkie wrażenie. Wieczorem 21 bm. zwidzili kluby wioślarskie, poczem zarząd Klubu Wioślarskiego 1904 z wiceprezesa p. Garsteckim podejmował gości-kolegów obiadem. O 1

w nocy odprowadzono sympatycznych gości na dworzec, skąd wyjechali do Pragi.

— **O czystość lasów puszczykowskich**. Zanieczyszczenie lasów puszczykowskich przez wycieczkujących skłoniło Magistrat m. Poznania do zorganizowania stałego dozoru. Przy subwencji Magistratu miasta Poznania przeprowadza obecnie Dyrekcja Lasów Państwowych za pośrednictwem Nadleśnictwa w Mosinie przy pomocy stróżów stałe oczyszczanie lasów. — Niezależnie od tego apeluje się do publiczności, aby nie zaśmiecała lasów. Uprasza się usilnie, aby nie rozrzucała po lesie papieru, butelek, resztek jedzenia itd., lecz by korzystała z umieszczonych w lasach skrzyń lub zabierała je z sobą z powrotem.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wylowiono zwłoki** ucznia piekarskiego Stanisława Wiśniewskiego z Górnej Wildy, który utonął w czwartek podczas kąpeli w Warcie w pobliżu pływalni saperów (k).

— **Skutki alkoholu**. W piątek późnym wieczorem zaalarmowano policję, gdyż na ulicy Matejki w pobliżu domu pod liczbą 60 leżał rzekomo jakiś konający. Przywołano pogotowie ratunkowe, przyczem okazało się, że był to człowiek pijany do utraty zmysłów. Nieprzytomnego alkoholika przewieziono pogotowie do aresztu policyjnego. (k).

— **Awanturniejszy młokos**. Późnym wieczorem zaczął przechodzić, wracający z kinoteatru „Słońce” uczeń elektrotechniczny Edward Gruhn, zam. przy Piekarach 19. Przy odprowadzaniu na odwach policyjny Gruhn stawiał gwałtowny opór, wywołując powszechne zbiegowisko. Jest on znany z wielu awantur a na policji znajduje się przeciw niemu kilka donosów o zakłóceniu spokoju publicznego. (k).

KRONIKA POLICYJNA

— **Aresztowania**. Ujęto i przekazano władzy sądowej Łabendziewicza Kazimierza, zam. przy ul. Przemysłowej 40, podejrzanego o napad rabunkowy i Spornego Feliksa, zam. przy Chwaliszewie 67, podejrzanego o kradzież piętka. (z).

— **Kradzieże i włamania**. Z pawilonu wókienniczego nr. 14 skradziono p. Kutnerowi Karolowi 2 sztuki piętka. — W restauracji Koleckich na P. W. K. skradziono p. Müllerowi Karolowi z Poznania portfel, zawierający różne dokumenty. — Z balkonu p. Kota Mieczysława przy Wierzbicach 17 skradziono kanarkę z klatką. — Przez otwarte okno wszedł nieznaną osobnik do mieszkania p. Niezboraly Stanisława przy ul. Przemysłowej 12 i skradł różną bieliznę. — P. Świerkowski Kazimierz, zam. przy W. Garbarach 49, zgłosił kradzież wagi wart. 100 zł. — Z balkonu p. Milbrand Liny przy ul. Skrytej 8, skradziono z balkonu stół. (z).

— **Srebro, porzucone przez złodziei**. W sprawie włamania do dworu w Golinu pod Pobodziskami, dowiadujemy się, że część srebra znaleziono w lesistym parku w odległości kilkuset metrów od dworu. Prowadzono dochodzenia przez specjalnie delegowanych urzędników kryminalnych przy pomocy psa policyjnego z posterunku w Swarzędzu. Pies wpadł na ślad złodziei i pobiegł w zarośla parku, gdzie znaleziono srebrny talerz i po tuzinie srebrnych noży, widelcy i łyżek. W celu wysledzenia włamywaczy i odnalezienia dalszych przedmiotów, ocenianych na około 8000 zł, prowadzi się jeszcze śledztwo. (k).

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Znaleziono dziecko**. W miejscowości Ohra pod Gdańskiem znaleziono w końcu kwietnia około 4-letniego chłopca, pozostawionego bez opieki. Chłopiec jest blondynkiem o niebieskich oczach. Wobec tego, że dziecko używa polskich wyrazów, przypuszcza się, że malca porzuciła jakaś robotnica sezonowa. Poszukiwaniem matki zajmują się władze policyjne, które przyjmują wszelkie zeznania w tej sprawie. (k).

— **Echa napadu pod Łabiszynie**. — Jak już donosiliśmy, przed około dziesięciu dniami na szosie między Brzoza a Łabiszynie napadnięty został przez żołnierza 59 p. p. pracownik kolejowy Jan Skibiński. Przeprowadzone dochodzenia stwierdziły, że uczynił to szeregowiec Franciszek Michałak, pochodzący z Laszowicy w pow. szubińskim. Jak się okazuje, Michałak rzucił Skibińskiego na ziemię, ukląkł mu na pierś i groząc napadniętemu bagnetem, wymusił od niego portfel, w którym było 5 zł w gotówce. — Dochodzenia prowadzi żandarmerja wojskowa. (k).

— **Utonął w Warcie** w czasie kąpeli 19-letni Franciszek Handrykowski z Koźmina w pow. szamotulskim. Zwłoki topielca odnaleziono po dłuższym poszukiwaniu. (k).

— **Utonął podczas łowienia ryb** w jeziorze w Gogolinie w powiecie bydgoskim 6-letni Gerhardt Heft z Gogolina. (k).

— **Utonął przy kąpeli** w jeziorze majątności Lussówko w pow. poznańskim 20-letni robotnik sezonowy Stefan Kupaj, rodem z pow. kaliskiego. (k).

— **Pożar wybuchł w Krzanie** w powiecie kościańskim w zabudowaniach rolnika Antoniego Piwozsa. Spaliły się dwiestodoły, maszyny rolnicze, niemielonec żyto, 4 krowy, 3 jałowice, 28 gusi, 60 kur i kurcząt. Przyczyny pożaru nie ustalono; podejrzewa się zbrodnicze podpalenie. (k).

— **Najechany został przez parowóz** kolejki polnej w Zakładach Impregacyjnych w Solcu Kujawskim w powiecie bydgoskim 13-letni Artur Schmidt z Solca. — Śmierć nastąpiła natychmiast. (k).

— **Przejechano przez nieznanego woznicę** z Zębszyna 3-letniego Stanisława Setnego w Chobienicach w pow. międzychodzkiem. Śmierć nastąpiła natychmiast. (k).

RADJO

Programy radijofonijne

Poniedziałek, dnia 24 czerwca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. 12.00 radiogramy (syst. Fultona); godz. 12.30 komunikaty samorządowe; godz. 12.50 komunikaty P. W. K. godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; g. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.30 odczyt p. t. „Pomorze w świetle prac K. Kierskiego i innych” (wygl. prof. Włodzimierz Dworzaczek); godz. 16.45 odczyt p. t. „Życie linij i barw” (wygl. A. M. Swinarski); godz. 17.00 lekcja gry szachowej (wygl. p. Jan Machalski); godz. 17.20 odczyt T. C. L. p. t. „Uroczystości żniwne” c. d. (wygl. p. Klimma, nauczyciel U. L. Dalki); godz. 17.35 odczyt p. t. „Opowiadania ludu Wielkopolskiego” c. d. (wygl. p. Jerzy Soplica, kier. literacki Teatru Wlkp.); godz. 17.50 komunikaty P. W. K.; godz. 18.00 arje i pieśni w wykonaniu p. Pomorskiej (sopran); godz. 18.25 utwory skrzypcowe w wykonaniu prof. Stanisława Pawlaka; godz. 18.50 nadprogram; godz. 19.15 lektura arcydzieł literatury światowej p. Bol. Busiakiewicz; godz. 19.30 pogadanka radiotechniczna (p. Marjan Rajewski); godz. 19.50 odczyt z cyklu „Zwiedzajmy Wielkopolskę” (p. red. Ludomir Rubach); godz. 20.00 odczyt p. t. „Opieka nad katekami — koniecznością społeczną” (prof. dr. Wierzejewski); godz. 20.30 transmisja koncertu międzynarodowego z Wiednia; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.15 radiogramy (syst. Fultona).

Stacja krótkofalowa.

Poznań (Pas fal 33,7 — 27,3 m.) 0,250 kw. godz. 23.00 — 24.00 nadawanie próbne (koncert, w przerwach — komunikaty P. W. K. w Poznaniu).

KSIĘGI STANU GWILNEGO

Zgony:

Felicja Grotkowska, 76 l. Weronika Budzyńska, z domu Kujawiskówna, 79 l. Aniela Chewusówna, 4 mies. 14 dni. Emilia Maćkowiakowa, z domu Jaekelówna, wdowa. Sławomila Smitekowska, z d. Zaremba, 33 l. Józefa Bogdanowicz, 1 dz 7 godz. Marja Majewska, z domu Sobko wiakówna, 44 l. Marta Sternalowa, z d. Galonówna, 39 l. Tadeusz Królikiewicz, pomocnik fryzjerski, 19 l. Bronisława Maciejewska, z domu Skrzydlewska, 65 l. Szymon Umlawski, robotnik, 29 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: J. F. z podziękowaniem za odebrane łaski 100 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 273,25 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. Z. 12 zł. — K. F. z podziękowaniem błg. Janowi Bosko za odebraną łaskę 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 1694,90 złotych.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kolarze G. R.** Dzisiaj o godz. 19-tej zbiórka przy kiosku inwalidzkim ulica Wjazdowa, poczem schadzka w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarskiego 18.

— **Filja Czeladzi Piekarskiej Związku Robotników i Rzemieślników Z. Z. P.** — Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 11 w lokalu p. Świątalskiego przy ul. Podgórznej 13.

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Lazarz**. Wycieczka do Mosiny odbędzie się dnia 23 bm. Zbiórka przed dworcem zachodnim o godz. 7,15.

— **K. P. H. I. Drużyny Wilków Morskich**. Wycieczka rodzinna odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 15 w ogrodzie p. Godurkiewicza nad Wartą tuż za Ogrodem Strzeleckim. Wstęp bezpłatny.

— **Stow. Kat. Abstynentów pod wezw. św. Kazimierza** zwiędza 23 bm. Powsz. Wystawę Krajową. Zbiórka o godz. 9 przy krzyżu na ul. Bukowskiej.

— **Tow. Cech. Czeladzi Kowalskiej**. — Zbiórka do wycieczki do Pobiedzisk dnia 23 bm. o godz. 6 rano przy głównym dworcu.

— **P. K. S. Głuchoniemych**. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 17 w salce p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8.

— **Z Komitetu Zjedn. Tow. Poznań-Winiary**. Celem zorganizowania komisji zabawowej na zabawę ludową odbędzie się posiedzenie wszystkich zarządów i członków zjedn. towarzystw w sali p. Jedroszkowiaka w Urbanowie w niedzielę, 23 bm. o godz. 13. Uprasza się o jak najliczniejszy udział.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Krawieckiej i Wydział Pomocniczy Krawiectwa**

Damskiego odbędą wspólne zebranie w poniedziałek, 24 bm. o godz. 19,30 w lokalu posiedzeń przy pl. Bernardyńskim 2.

— **Koło Śpiewackie im. Moniuszki**. — Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **Tow. „Pięlgrym”**. Zebranie odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 20 w sali Ogrodu Zoologicznego. O liczny udział uprasza się ze względu na 10 rocznicę pracy patrona naszego ks. dyr. Czeszewskiego. Przyjmowanie kandydatów odbywa się w każdy poniedziałek po pierwszym każdego miesiąca w godzinach od 18 do 19 w biurze przy ul. św. Józefa 5 p. tr. — Wraz z kandydatem winni stawić się dwaj członkowie naszego towarzystwa.

— **Polski Związek Pomocników i Pomocnie Konfekcyjnych** zwołuje zebranie dnia 24 bm. do lokalu przy ul. Wronieckiej 6.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego**. Dziś opera narodowa „Zygmunt August”. W niedzielę opera Moniuszki „Verbum nobile” z pp. Szlemińska, Karpackim, Majem, Romanowiczem i Urbanowiczem, kapelmistrz p. Wojciechowski, przedstawienie uzupełni balet „Wesele na wsi”. W poniedziałek balet-opera „Tatry” w wykonaniu całego zespołu baletowego z pp. Grabowską i Jedyńską na czele oraz z pp. Majchrzakówną, Klichowskim, Romanowiczem i Sendeckim, kapelmistrz p. Wojciechowski. — We wtorek pod kierunkiem dyr. Stermlicza premiera opery „Jaskółka” z pp. Dudziówną, Szlemińską, Drabikiem, Majem i Sendeckim; reżyserja Zygmunt Zaleskiego.

— **Z Teatru Polskiego**. Jedną z najcenniejszych zalet, które ujmują za serce widzów — to prawdziwa polskość humoru i cała galerja typów charakterystycznych, wydartych wprost z życia naszej kresowej wsi, polskiego miasta, z przerobiona na warszawskie przemilęgo żartu i pogodnej, bezbolesnej satyry. Dlatego „Maman do wzięcia” Adama Grzymały-Siedleckiego stała się najwłaśniejszą atrakcją sezonu letniego. W sobotę i niedzielę „Maman do wzięcia” z pp. Żbikowską, Wierzejską, Grabowską, Ludwizanką, Boelkem, Nowackim, Noskowskim i Biesiadecim w rolach głównych.

Próby niegranej na żadnej scenie lekkiej komedji Zygmunta Kaweckiego „Para nie para” dobiegają końca, sztuka wejdzie na afisz w przyszłym tygodniu.

Teatr Rewja na P. W. K. („Dwór Huggera”, ul. Śniadeckich 12) dziś i codziennie odegrana będzie wielka rewja p. t. „Kulig” z genialnymi Elną Gistedt, Władysławem Szczawińskim, Romualdem Gierasieńskim, Czesławem Skoniecznym, Eugeniuszem Koszuskim i innymi.

Dwa kapitalne zespoły baletowe Tacjana Wysockiej i Eugenjusza Koszuskiego. Przepyszne dekoracje i kostiumy według projektów najwybitniejszych polskich malarzy.

120 osób na scenie, przeszło 800 kostymów. Pełną humoru konferansjerkę do tej wspaniałej rewji napisał autor „Dwóch panów B” M. Hemar.

Początek pierwszego przedstawienia o godzinie 7,15, drugiego o godz. 10,15.

Bilety nabyć można wcześniej w składzie cygar u p. Zygarełowskiego, ul. Gwarnej róg 27 Grudnia, i przy kasie teatru na P. W. K., a dla osób nie mających biletu wejdzia na Wystawę w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. zw 16 876/7

Teatr Wielki

DZIŚ — „Zygmunt August” — opera Joteyki.

Niedziela, 23. 6. „Verbum nobile” — opera Moniuszki i „Wesele na wsi” — balet Nowowiejskiego.

Poniedziałek, 24. 6. „Tatry” — balet-opera Nowowiejskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia”. Niedziela, 23. 6. „Maman do wzięcia”.

Poniedziałek, 24. 6. „Maman do wzięcia”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza.

Niedziela, 23. 6. „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza.

Poniedziałek, 24. 6. „Kto zabił?” — Gościnny występ K. Adwentowicza.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K. Dziś i codziennie: „Kulig”

Wielka Rewja Polska w 19 obrazach. Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

KONFEDERACI BARSCY W POZNANIU

(Na jutrzejszą rocznicę zajęcia miasta: 23 czerwca 1769 r.)

W chwili zawiązania Konfederacji Barskiej w Wielkopolsce (9. 6. 1768), Poznań okupowany był przez oddziały rosyjskie, dowodzone przez pułkownika von Burmann'a. Przez cały następnie rok stolica Wielkopolski stanowiła ośrodek, z którego dowódcy rosyjscy ponawiali coraz to nowe wysiłki celem zniszczenia oddziałów konfederackich Ulejskiego, Malczewskiego i Morawskiego. W styczniu 1769 r. v. Burmann zastąpiony został przez pułkownika von Budberga, wspomaganego kilkakrotnie przez chyżego i okrutnego Drevitz'a. Wreszcie 19 marca usadowił się w Poznaniu, jedyny z dowódców rosyjskich rosjanin, Apraksin, jeden ze zdolniejszych oficerów rosyjskich, pogromca konfederacji Podolskiej i Krakowskiej w r. 1768, a ostatnio Wielkopolskiej marszałka Malczewskiego. Ten ostatni poniesionych klęskach pod Pakością i Wilczynem w połowie marca 1769 r., rozpuścić miał swoje oddziały, chroniąc się za granicę. Po tych tryumfach, zdawało się iż jeszcze jeden sukces, a Apraksin stanie się panem sytuacji w Wielkopolsce. Represjami ścigał żywność, by ogolociwszy województwa, udaremnić obywatelom wspomaganie zbierających się znowu konfederatów i stale czynnego Morawskiego.

Wśród takich okoliczności w połowie czerwca, książę Wołkonski nakazuje Apraksinowi opuścić Poznań i udać się do Warszawy, celem osłony stolicy. Jakoż 20 czerwca 1769 r. opuścili Rosjanie Poznań.

Stolica Wielkopolski odetchnęła pozbywszy się srogich gospodarzy. Radość jednak nie była powszechna. Jako naturalnego następstwa opuszczenia Poznania przez Rosjan, wszyscy spodziewali się rychłego wkroczenia konfederatów. Sama myśl o tem przerażała obóz królewski i dysydentów. Ci ostatni zwłaszcza mieli słuszne powody do obaw, wrogie bowiem zajmując względem Konfederacji stanowisko, nie taili bynajmniej swych sympatii rosyjskich, a częstokroć, łącznie z wojskami rosyjskimi, brali czynny udział w walkach z konfederatami.

Obecnie, gdy Rosjanie opuszczali miasto „zamieszanie, strach i trwoga” ogarnęła wszystkich dysydentów. Grozę ich przerażenia powiększały jeszcze głoszone wieści, jakoby konfederaci czekali tylko wejścia do Poznania, celem wywarcia swej zemsty na dysydentach, którym mieli przypisywać swoje niepowodzenie. Wybitniejsi z nich, pozostający na usługach wojsk rosyjskich, w przystępie panicznego strachu, w chwili wymarszu Rosjan szukali schronienia w domach polskich. Wszędzie jednak drzwi przed zdrzącami zostawały zamknięte. Kolałali wówczas, prosząc zlitowania do drzwi... klasztorów katolickich, z których jedynie klasztor Jezuicki „za przykładem Pana naszego Chrystusa dobrem za złe placącego” przyjął ich sporą liczbę. W całym mieście dał się zauważać wrogi nastroj przeciwko dysydentom, zbyt żywo bowiem tkwiło w pamięci wszystkich bratanie się ich z rosjanami. Kryli się więc wybitniejsi, żebrawc zmiłowania, przed wzburzonymi umysłami mieszczan-katolików i zemstą spodziewanych konfederatów.

Wśród takich nastrojów, po dwudniowym wyczekiwaniu, wkraczały dnia 23 czerwca w należyty porządku do Poznania oddziały konfederacji, dowodzone przez rotmistrza Melchiora Białoskórskiego i porucznika Ksawerego Jaraczewskiego, w sile około 100 ludzi. Zajawszy i obsadziwszy miasto, wezwał do siebie Jaraczewski o godz. 10 wieczorem Magistrat i Zarząd gminy ewangelickiej, którym oświadczył, iż na wszystkich obywateli miasta nałożona została kontrybucja w wysokości 2000 czerw. zł. Jednak prezydent miasta Kunowski potrafił mówić w Jaraczewskiego, iż sumę powyższą powinna wypłacić gmina ewangelicka, ofiarując ze strony ludności katolickiej 9000 zł dobrowolnej daniny. Propozycję powyższą Jaraczewski przyjął, wyznaczając termin płatności do g. 5 rano dnia następnego. Jakoż w oznaczonym terminie Magistrat wypłacił 3600 zł, jako część przyjętej dobrowolnie kontrybucji, resztę obiecując uiścić do czterech dni, które rzeczywiście wypłacił d. 29 czerwca. Gmina ewangelicka zaś, pro-

siła o zniesienie nałożonej kontrybucji, którą Jaraczewski, ulegając prośbom i łzom, zredukował do 1500 czerw. zł. Sumę tę liczna i zamożna, acz wroga konfederacji ludność dysydencka wypłacała ratami pod presją konfederatów aż w ciągu pięciu miesięcy.

Dnia 24 czerwca przybyły dalsze komendy konfederackie, nad którymi Jaraczewski utrzymywał aż do 29 czerwca, t. j. do przybycia Morawskiego wzorowy porządek. Ład i bezpieczeństwo o którym kilkakrotnie wspomina w swem pamiętniku niemiecki dysydent, obywatel poznański Ackermann, obalili bezpodstawne wieści, głoszone przez starających się w najróżnorodniejszy sposób szkodzić sprawie konfederackiej.

Opatrując oddziały w umundurowanie, broń, amunicję i sprzęt doprowadził je Jaraczewski do należytego wyglądu i gotowości bojowej, wszędzie doglądając, by w wydawaniu kwitów za pobrane od kupców i rzemieślników ekwipunek, nie działy się nadużycia. Za te „różne sprawunki” wystawił miastu ogólny rewers na sumę 1553 zł i 10 gr.

29 czerwca o g. 9 rano wkroczył do Poznania rotmistrz Antoni Morawski, głośny już ze swych brawurowych walk z rosjanami, stacjami od przeszło roku, zwłaszcza w okolicach Gniezna. Witany przez oficerów konfederackich i „wielką liczbę ludzi”, wysłuchał mszy św. w Farze. Poczem w gronie starszyny konfederackiej i wybitniejszych mieszczan podejmowany był śniadaniem przez burgrabiego ziemskiego poznańskiego M. K. Niedzwiedzkiego.

4 lipca 1769 r. wkroczył do Poznania na czele kilku pułków i w otoczeniu licznego zespołu starszyny marszałek województw Wielkopolskich Ignacy Skarbek Malczewski. Zatrzymawszy się na ratuszu osobiście odebrał od magistratu przysięgę wierności. Dnia następnego także przysięgę na wierność dla Konfederacji odebrał w ratuszu pułkownik Paweł Skórzewski od wszystkich mieszkańców miasta.

Odtąd na przeciąg przeszło 9 miesięcy staje się Poznań kuźnicą prac organizatorskich, które stworzyły pierwszy, wśród Rzplitej Konfederackiej, rząd w postaci Izby Konsyljarskiej, i ośrodkiem szeroki planów marszałka Malczewskiego, które ostatecznie po nieudanym zdobyciu Warszawy i poniesionej klęsce pod Błoniem w lutym 1770 r., zmuszą go poraz drugi do rejterady za granicę. Bezpośrednim następstwem tej klęski dla Poznania będzie powtórne zajęcie stolicy Wielkopolski przez wojska rosyjskie w marcu 1770 roku.

Na podstawie: Pamiętników Ackermann (wydał Meyer 1908); Kroniki Bernardynów Pozn. (Poz. Tow. P. N.); Kroniki Jezuickich Pozn. (Bibl. Jagiellońska) i Act. Castr. Posn. 1751 - 1770 Arch. Pań. w Poz.)

Wacław Szczygielski.
Poznań.

Jak badamy dzieje reformacji. Zainteresowanie się dziejami literatury reformacyjnej zaczęło się swego czasu w Krakowie, gdzie do dzisiaj pracują najciężsi w tym zakresie badacze jak Kot, Chmaj i inni. Ich organ „Reformacja w Polsce”, którego XX zeszyt właśnie się ukazuje, wydał dawno badaczom niemieckim pierwszeństwo w zajmowaniu się zagadnieniami reformacyjnymi na szerszym terenie, badacze ci bowiem nie znali języka polskiego, przez co zakres ich studiów był wielce ograniczony. I w tym zeszycie zamieszczają źródłowe i wielce ciekawe prace pisarzy tacy jak Józef Siemiński, bibliotekarz kórnicki Bodniak (który odkrył nieznanego polemistę katolickiego Hieronima Belńskiego) Kot i in. (t. gr.)

PISMA NADESLANE

„Ruch Literacki” Warszawa rok IV. nr. 5 treść: Mirosław Sekreta: Socjologiczne systemy Mickiewicza i Krasińskiego, zestawienie porównawcze; — Zygmunt Czerny: Problem polaryzacji w kulturze francuskiej. Emocjonalizm i irracjonalizm a K. Brémond.

„Rodzina Polska” miesięcznik ilustrowany, treść zeszytu VI: Polska Zachodnia; — Stolica Wielkopolski; — Władysław Skoczylas; — Powszechna Wystawa Krajowa; — Benedyktyńi w Polsce; — Laureatka Nobla: Sygryda Undset.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Badacz poznański o Libelcie. Z radością stwierdzić można, że poziom prac polonistycznych, jakie wychodzą z seminarium literatury polskiej na Uniw. Poznańskim, widocznie się podnosi. Ostatnio dr. Zdzisław Kaczmarek, Wielkopoleńczyk, zajął się zbadaniem z jakich źródeł płynęły estetyczne poglądy Libelta. Badania swe ujął w obszerną rozprawę, wyniki zaś streścił w warszawskim „Ruchu literackim”, który pod redakcją Gubrynowicza jest tak ważnym i niezastąpionym czynnikiem w naszej polonistyce. Dr. Kaczmarek stwierdza, że w estetyce Libelta były cztery fazy rozwoju; wpływał na nią Hegel, Schelling, Vischer i Jean Paul, niemniej widać w niej momenty oryginalne zwłaszcza w ustępach krytycznych i poświęconych pięknu przyrody. (t. gr.)

Dr. Jan Nowak profesor zwyczajny paleontologii i geologii na Uniw. Jagiellońskim, został zamianowany profesorem zwyczajnym geologii na tymże Uniwersytecie. (wm) (kn)

TEATR

Molier po francusku w Teatrze Szkolnym. Gimnazjum żeńskie z Królewskiej Huty daje dziś 22. b. m. popoł. w Teatrze Szkolnym na P. W. K. Moliera w oryginale. Wybrano „Pocieszne Wykwintnisie”, w opracowaniu prof. Rzepeckiej - Heilmannowej, uzupełniając popis „Przeglądem Mód Kobięcych Francuskich od wieku V. począwszy”. Będziemy mieli więc wyjątkową sposobność stwierdzić do jakich rezultatów doprowadza nauka języka francuskiego w szkole średniej.

Jutro znowu daje Teatr Szkolny „Rok polski w wyuczaju i obrzędzie”. Wizytator J. Cierniak, entuzjasta Teatru Szkolnego, opracował nadzwyczaj barwne i pouczające widowisko p. t. Rok polski w wyuczaju i obrzędzie, złożone z 4 obrazów: kulig, sobótka, dożynki i wesele. W jego też ujęciu zobaczymy nazajutrz „Dołę człowieka w pieśni ludowej”, inscenizującą pieśni, towarzyszące człowiekowi od kołyski do grobu w 8 pięknych obrazach. Wykonawcami będą uczniowie Gimnazjum Konopnickiej i uczniowie z Gimnazjum W. Górskiego z Warszawy. Będą to najciekawsze wieczory ruchliwego Teatru Szkolnego.

Inscenizowane „Powsinogi”. Z Warszawy piszą nam: W teatrze „Ateneum”, który miesiąc się w przeszłym Domu Kolejarzy, projektowanym i zdobionym przez najpierwszych naszych artystów, wystawiono inscenizowane przez p. Plekarskiego ballady Zegadłowicza „Powsinogi beskidzkie”. Dekorację projektował p. Golus, w przedstawieniu uczestniczyła Irena Solska. Eksperyment na ogół się udał i jest interesujący. (tw)

OCHRONA ZABYTKÓW

Dziesięć lat przebudowy Zamku. Z Warszawy piszą nam: Projekt przebudowy Zamku warszawskiego stosownie do potrzeb reprezentacyjnych Prezydenta Rzplitej, jest już gotowy. Wypracowano go pod kierunkiem p. dr. A. Szyszko-Bohusza. Roboty rozkładają się na 4 seryj, każda będzie potrzebowała jednego do dwu sezonów budowlanych. Apartamenty urzędowe Prezydenta pomieszcza się na I piętrze od strony Wisły, mieszkanie osobiste znajdzie się na II. piętrze nad pokojami królewskimi. Goście oficjalni Prezydenta będą mieszkali na I. piętrze. Nadto będzie trzeba wybudować nowe skrzydła w miejsce istniejących jeszcze ruder rosyjskich, oraz jedno nowe skrzydło pałacowe od strony Wisły. Tarasy od strony Wisły będą przebudowane, teren obecnych koszar stanie się ogrodem. (wo)

KRAJOZNAWSTWO

„Włóczęgi” płyną na P. W. K. Z Wilna piszą nam: Ruch krajoznawczy między naszą młodzieżą akademicką poszukiwał sobie sympatycznie groteskowej formy w Akademickim Klubie Włóczęgów Wileńskich. W nazwie tej brzmi coś jak echo słynnych „Szubrawców”, a odpowiada ona podroźniczej pasji tego zreszenia, które właśnie daje jej dowód przez podróż tożnością do Poznania. Łódź nazywa się „do maści”: „Wyga”, jest czółnem kanadyjskim, a obsadę jej stanowią dzielni marynarze: Kłomeń (jako kapitan) oraz Amorek i Robespierre jako majtkowie. Drużyna ta hójkotuje w swojej podróży kolej, dopuszcza konie maksimum na przestrzeni 15 kilometrów, a drogę zamiera przebyć samymi rzekami. Więc naprzód Wilją i Uszą pod prąd 225 klm. dalej z prądem Berezyną 140 klm. Niemnem — 240 klm. kanałem Augustowskim i Biebrzą 140 klm. Narwią i Bugiem — 215 klm. Wisłą przez Toruń, Bydgoszcz, następnie Notecią przez Gopło do Warty i Wartą do Poznania 1000 klm. razem szlak wodny wynosi 1960 klm.

Jest w tej eskapadzie i trochę zakładu, mianowicie klub Włóczęgów rozpisal konkurs na podróż najtańszą, najromantyczniejszą i najoryginalniejszą. Amorek, Robespierre i Kłomeń mają nadzieję zwyciężyć. Sportowcy poznańscy nie omieszkają pewnie przyjąć ich z należnymi honorami. (kw)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Autoportrety w Krakowie. Piszą nam z Krakowa: W Domu artystów odbyła się wystawa autoportretów malarzy, na której znalazło się przeszło 70 dzieł, wśród nich bardzo wybitne.

„Ewa” Wittiga zakupiona. Z Warszawy donoszą nam: Magistrat miasta Warszawy systematycznie rozmieszcza w ogrodach i parkach rzeźby artystyczne. Ostatnio zakupił w tym celu „Ewę” Edwarda Wittiga. (pw)

Polska sztuka ludowa w N. Jorku. Z inicjatywy polskich zrzeszeń w Nowym Jorku odbyła się niedawno wystawa polskiej sztuki ludowej, która zobrazowała dorobek Polski w dziedzinie twórczości ludu poszczególnych okolic kraju. (j. k.)

MUZYKA

Stypendja dla konserwatorów. Z Warszawy piszą nam: Miasto nasze uczci pamięć zgasłego niedawno znakomitego muzyka Henryka Melcera przez dwa stypendja jego imienia dla uczniów wyższych klas kompozycji i fortepianu w naszym Konserwatorium Państwowym. Stypendja będą wynosiły po 1.500 złotych rocznie. (mw)

ANGLIK O „POPIOŁACH”

W Nowym Jorku ukazał się, jak donosiliśmy, przekład „Popiołów” dokonany przez p. Helenę Stankiewicz-Zand p. t. „Ashes”. Poza paru drobnymi utworami, „Popioły” pierwsze doczekały się przekładu na angielski z dzieł znakomitego pisarza. „Times” o mawia w swej części literackiej arcydzieło Żeromskiego i przypominają, jak zajął się był „Popiołami” Joseph Conrad.

„Był on pierwszym w Anglii człowiekiem — powiada „Times” — który złożył hołd tej powieści, oraz jej autorowi za jego ogromny patriotyzm. Zmarły przed czterema laty Żeromski był w istocie patriotą po myśli Conrada i po jego sercu, pełnym dumy z historii narodu, lojalnym wobec narodowych tradycji, a opierającym przysięgłość na bohaterstwie i męstwie”.

Z dalszych ustępów przekonywujemy się, że tłumaczka zredukowała „Popioły” do dwóch tomów. Mimo to krytyk uważa, iż dla Anglika możnaby je streścić jeszcze więcej, a uzasadnia to tak:

„Żeromski poświęca wiele sztuce samego pisania i lubuje się w obrazach swej niewyczerpanej wyobraźni, przez co mimowoli staje się przewlekłym”. Jest to zupełnie trafne stanowisko wobec takiej np. „Małpy z tykwą”. Natomiast dziwnie wygląda, gdy krytyk literacki uważa za zbyt cenne aby czytelnik zaznajamiał się z niewyczerpaną wyobraźnią pisarza albo gdy uważa za przewlekłość to, co wynika z umiłowania sztuki pisarskiego przez autora. Bardziej cywilizowanym jest zarzut, iż Żeromski odtwarza dawne życie polskie zbyt szczegółowo dla Anglika. Jeżeli jednak krytyk żąda jeszcze większych skrótów dla tego iż „Żeromski pisze lirycznie i uczuciowo, Anglić zaś wolą styl realistyczny” — to najlepiej dać poprostu streszczenie fabuły własnymi słowami tłumacza, z czego czytelnik nabierze właśnie tyle wyobrażenia o Żeromskim, ile ze skrótów, a nie będzie ofiarą literackiego barbarzyństwa.

Krytykowi „Timesa” nie można, jak widzimy odmówić stanowczości w traktowaniu obcych literatur — stanowczości, która byłaby arogancją, gdyby była świadomą a nie płynęła ze szczerego przekonania o boskim prymacie Anglika na ziemi. Trzeba zresztą przyznać amatorowi obrzezań literackich, że „Popioły”, acz tak mało skrócone, przetykał i oświadcza, że „nie można nie rozkoszować się przepiękną koncepcją, szlachetnością i nadzwyczajnym wigorem tego dzieła. Właściwą bohaterką jego jest Polska po trzecim rozbiórce, zapalona narodowymi nadziejami z powodu napoleońskiej inwazji na Europę”. „Popioły” wyjaśniają na koniec, zdaniem krytyka, niedleden postulat polskich uczuć narodowych. (zo)

KSIAZKI NADESLANE

M. Jarosławski: „Członkowie E. B. V.”, powieść Wydawnictwo Polskie, Poznań.
Rex Beach: „Płynne złoto”. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie.
Rex Beach: „Dziewczę z dalekiej północy”, powieść. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O język handlowo-telegraficzny

Jeżeli porównać rozwój polskiej komunikacji pocztowej i telefonicznej z komunikacją telegraficzną — stwierdzić można charakterystyczny objaw: podczas gdy np. sieć telefonów wzrosła o blisko 30 proc., sieć przewodów telegraficznych wzbogaciła się o niecały jeden procent. Zjawisko to przypisać należy nieumiejętności sfer gospodarczych w posługiwaniu się tak doskonałym środkiem porozumiewawczym, jakim jest telegraf. Każdy umie napisać list, względnie załatwić międzymiastową rozmowę telefoniczną (mimo, że wskutek przeszkód akustycznych, jest to nieraz zajęcie dość mozolne); mało kto jednak umie sformułować tekst telegramu w sposób ekonomiczny, a zarazem wyczerpujący. Temu zadaniu służą, rozpowszechnione zagranicą, kody telegraficzne. Polska kodów naogół wogóle nie używa, gorzej nawet — nie zna. Przedewszystkiem: co to jest kod telegraficzny? Jest to klucz telegraficzny, przy pomocy którego tekst słowny depeszy zamienić można w tekst szyfrowany, konwencjonalny, przyczem zaszczerza się ogromnie dużo, gdyż kody nie tylko uogólniają złączenie w jeden znak słów kilku, lecz mają gotowe znaki na różne, w życiu handlowym często zachodzące, zdania. Nadto mają kody tę dobrą jeszcze stronę, że umożliwiają korespondencję telegraficzną z zagranicą w „esperancie telegraficznej”; weźmy np. jeden z kodów wielojęzycznych: opierając się, powiedzmy na języku niemieckim, układamy tekst depeszy, wysyłamy ją do Anglii, a adresat londyński odszyfrowuje sobie telegram na język angielski.

Wogóle — jeśli chodzi o stosunki handlowe z zagranicą, nie można sobie wprost wyobrazić stałej współpracy bez posługiwania się kodem. Potrzebę tę odczuwają niewątpliwie wszyscy nasi eksporterzy, i im bardziej rozrastać się będzie nasz eksport, tem potrzebniejsze stawać się będzie używanie kodu. Trzeba więc rozpoznać w Polsce jeden z istniejących systemów, wyszukawszy oczywiście najlepszy.

O własnym, polskim kodzie nie ma co myśleć, bo nie przyjąłby się zagranicą. Mamy na to przykład kodów niemieckich Mossego i Scherla, które wydano w Niemczech, aby móc konkurować z właściwymi twórcami kodu — Anglikami. Próba jednak się nie udała, bo w stosunkach handlowych międzynarodowych dominuje od dawien dawna język angielski, stąd najbardziej rozpowszechnione na świecie są kody angielskie.

Zdaniem naszym, w rachubę wchodzi najbardziej kod Marconiego, wydawany w Londynie w 9-ciu językach (francuskim, angielskim, hiszpańskim, rosyjskim, japońskim, portugalskim, włoskim, holenderskim i niemieckim). Nietylko kod ten rozszedł się w świecie w przeszło 100 000 egzemplarzy, lecz należy do konsorcjum, w rękach którego znajduje się 9/10 wszystkich połączeń radiowych i kablowych świata. W takich warunkach kod Marconiego jest kodem światowym.

Wartoby, aby zakrzętało się koło dzieła popularyzacji kodu w Polsce; a może doczekalibyśmy się części polskiej kodu np. Marconiego?

Krótkie informacje gospodarcze

— W pierwszym kwartale bieżącego roku wyemigrowało z Polski ogółem 46.942 osób. Z tych emigrowało do państw na kontynencie europejskim 32.712 osób, zaś do krajów pozaeuropejskich 14.230 osób.

— Rząd rumuński zamierza zwalczyć deficyt budżetowy przez zwiększenie podatków pośrednich na cukier, spirytus i inne produkty dużej konsumpcji.

— Na kongres międzynarodowy w sprawie szkolnictwa handlowego, który się odbędzie w Amsterdamie od 1 do 5 września br., zgłosiło swój udział 20 państw.

— Subskrypcja na akcje nowego Banku Agrarnego w Jugosławii przeszła wszelkie oczekiwania. Subskrypcja osiągnie przypuszczalnie na obszarze całego państwa kwotę około 400 milj. dinarów. Kapitał zakładowy nowego banku ma wynosić 300 milj.

— Rząd sowiecki przystępuje w roku bieżącym do zbudowania u siebie pierwszej fabryki zegarków. Fabryka produkować będzie rocznie 2 milj. zegarków, wartości 35 milj. rubli. Narzędzia do fabrykacji zostały zakupione w Ameryce.

Pod fałszywym adresem

Z kół naszych czytelników otrzymujemy następującą uwagę:

W numerze 24 tygodnika „Wyzwolenie” — naczelnym organie polskiego stronnictwa ludowego „Wyzwolenie” — znajduje się artykuł pod tytułem „Na Wystawie Krajowej w Poznaniu”, którego autor p. M. M. rozdziera szaty nad tem, że dział rolniczy P. W. K. jest reprezentowany prawie wyłącznie przez większą własność ziemską. Piśze on m. in., że „obrazu rzeczywistego stanu rolnictwa, znakomitej przewagi co do hodowli roślin i bydła u średniego i drobnego rolnictwa chłopskiego, jego rzeczywistego postępu Wystawa nam nie przedstawia”.

Publicysta „Wyzwolenia” twierdzi, że w Polsce wytwórczość gospodarstw włościańskich znajduje się na wysokości zadania i przychodzi do wniosku, że jeżeli mimo to jest ona znikomo reprezentowana na P. W. K., to dlatego, iż „obszarnicy urządzający swoją Wystawę, prawdy o chłopach ukazywać nie chcieli”. A prawda ta, zdaniem jego, jest następująca: „Jedynie żywotnem w Polsce jest rolnictwo drobne i średnie, wielkie, jak zresztą w Niemczech i wszędzie, upada i niknie”.

Mimowoli nasuwa się pytanie, w jakim celu „Wyzwolenie” wypisuje podobne brednie. Nawet ten, kto nie zna naszej wsi, może łatwo dowiedzieć się z urzędowych statystyk, że w Rzeczypospolitej drobne rolnictwo za wyjątkiem Zachodniej Polski znajduje się niestety w stanie rozstroju i chaosu społeczno-ekonomicznego. Świadczą o tem w gospodarstwach włościańskich niskie zbiory, mało wartościowy materiał hodowlany, szachownica, nieuregulowane serwituty, nieużytki oraz największe bodaj zło — wzmagać się masa proletariatu wiejskiego. Wszak p. M. M. wie o tem wszystkim doskonale i na żadnym wiecu chłopskim nie ośmieliłby się mówić o „znakomitej przewadze co do hodowli roślin i bydła drobnej własności, bo z pewnością przepędzony go kijami, chociażby należał do dygnitarzy partyjnych. Bowiem najciemniejszy nawet włościanin posiada tyle zmysłu realnego, że dokładnie rozumie, iż nasze drobne rolnictwo znajduje się w stanie oplakany, i z tej racji nie da się zapać na lep tego rodzaju demagogii, jaką uprawia p. M. M.

Trzeba być nielada ignorantem albo też z całą świadomością fałszować fakty, aby powoływać się na Niemcy jako na kraj, w którym upada większa własność. Powszechnie wiadomo jest, że właśnie w Niemczech gospodarstwa wielorolne stoją bardzo wysoko i mogą służyć jako wzór kulturalnych, wysoce uprzemysłowionych warsztatów. Z uwagi na to reforma rolna kładzie tam główny nacisk nie na wywłaszczanie folwarków, lecz na zdobywanie nieużytków dla kultury rolnej, a polityka gospodarcza rządu, otacza większą własność pieczołowitą opieką. Charakterystyczne jest, że ziemi na potrzeby osadnictwa dostarcza związek większych właścicieli, który, rzecz oczywista, dba o utrzymanie prosperujących warsztatów. Proces rozdrobnienia większej własności ma w Niemczech charakter ewolucyjny, to też postępuje bardzo stopniowo, czego dowodzi fakt, że w przeciągu ostatnich dziesięciu lat zużyto tam na cele reformy rolnej zaledwie ćwierć miliona ha. W rezultacie w Niemczech wytwórczość rolnicza nie zmniejszyła się w porównaniu ze stanem przedwojennym, na co nie mogą one sobie pozwolić. P. M. M. byłby bliższy prawdy, gdyby mówiąc o rozkładzie większej własności, spowodowanym przez dokonanie przewrotu agrarnego, powołał się na przykład państw mało cywilizowanych albo i wręcz barbarzyńskich w rodzaju Litwy kowieńskiej.

Podana przez „Wyzwolenie” wiadomość, że większa własność nie dopuściła do tego, aby drobne rolnictwo było należycie reprezentowane na P. W. K., ma istotnie charakter rewelacyjny. Ktoby mógł przypuszczać, że to właśnie intrzydły ziemian należy przypisać minimalny udział drobnego rolnictwa na P. W. K. Ba, co za potężny wpływ ma ta resztkami sił goniąca — podług „Wyzwolenia” — większa własność. Ze też doprawdy w Polsce ludowej, gdzie tyle do powiedzenia mają „wyzwoleńcy” oraz ich przyjaciele polityczni, którzy zasiadają

również i w Bezpartyjnym Bloku, posiadając tam ułatwioną możliwość działania na rzecz drobnego rolnictwa, toleruje się podobny stan rzeczy. Ale dlaczego nie zdemaskowały perfidnej gry ziemiaństwa organizacje gospodarcze małej własności. Wszak mają one swoich przedstawicieli w Komitecie Rolniczym Wystawy. Ciekawe również byłoby wiedzieć, czem tłumaczy się, że organizacje stojące rzekomo na straży interesów drobnego rolnictwa, nie wyzyskały, w celu przyciągnięcia wystawców wiejskich, np. tego, że Wielkopolska Izba Rolnicza podała do wiadomości w komunikatach własnych i za pośrednictwem Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych, że po 1) pokryje drobnym rolnikom opłatę za stoiska dla zwierząt, a po 2) w dziale ogrodnictwa udzielił im za darmo pola. W sprawie tej Wielkopolska Izba Rolnicza zwracała się nietylko do centralnych władz wszystkich organizacji rolniczych w Polsce oraz Związku Osadników wojskowych, lecz nawet do poszczególnych organów okręgowych tych organizacji. Również i dyrekcja działu rolniczego P. W. K., na którą dała się tygodnik „Wyzwolenie”, dokładała wszelkich starań ku temu, aby zainteresować Wystawę drobnymi rolnikami, dając im daleko idące ulgi aż do obietnicy bezpłatnego montażu włącznie.

Nad groteskowymi zarzutami „Wyzwolenia” można przejść lekko do porządku dziennego, gdyż dzisiaj wyjaśniło się w całej pełni, że fakt znikomego udziału drobnego rolnictwa na P. W. K., jest bezpośrednią konsekwencją niskiego stanu jego wytwórczości.

Nie od rzeczy jednak będzie wspomnieć, iż zarzuty „Wyzwolenia” są skierowane pod złym adresem Stronnictwa chłopskiego, muszą same uderzyć się w piersi i wyznać własne grzechy śmiertelne i błędne. Co konkretnego uczyniły one w kierunku podniesienia zawodowego wykształcenia włościanina i jego uświadomienia obywatelskiego? Zgłośnic. Zamiast pracować nad ekonomicznym podźwignięciem małej własności, pogłębiały one przez nieustanne plantowanie bolszewizmu pod strzechę wiejską rozstrój społeczno-ekonomiczny gospodarstw małorolnych. Skutki tej wywrotowej roboty, która przyczyniła się waleń do zahamowania postępu na wsi, obserwujemy obecnie na P. W. K. Niejednokrotnie na łamach „Kurjera Poznańskiego” zwracano słusznie uwagę na to, że nasz radykalizm wiejski niczego nie nauczył się w przeciągu minionego dziesięciolecia. W umysłach polityków tego obozu pokutuje wciąż prostacki pogląd, że wywłaszczenie folwarków zaradzi wszelkim dolegliwościom wsi polskiej. Skomplikowany proces przebudowy naszego ustroju agrarnego zdamien ich, winien być dokonany na drodze uskutecznienia rewolucji agrarnej, wzorowanej na bolszewickiej. Niedarmo „wyzwoleniec” — poseł Bon mówił w swoim czasie w Sejmie: „Każdy chłop doskonale orientuje się, każdy chłop może pójść do majątku i potrzebny mu kawałek ziemi dla uprawy wziąć i parcelacja gotowa. Tak samo stało się w Rosji i stanie się też tak w Polsce”.

Z całą stanowczością możemy dziś stwierdzić, że dopóki nasze włościanstwo będzie judzone przez złe ustawodawstwo agrarne i jego rzeczników często ludzi z pod ciemnej gwiazdy, rekrutujących się z pośród karierowiczów politycznych przeróżnego autorkamentu, sprawa przebudowy ustroju rolnego Polski, od której w znacznej mierze zależy podźwignięcie wsi z obecnego upadku, nie zostanie skierowana na właściwe tory.

Aleksander Dowgiałło.

11-ty zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich

W dniu dzisiejszym o godz. 10.30 przed południem nastąpiło otwarcie 11 zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich w auli U. P. Obrady zagaił przewodniczący zrzeczenia G. i W. P. inż. dyr. Świerczewski, witając imieniem zarządu licznie zgromadzonych uczestników zjazdu, oraz przedstawicieli pokrewnych organizacji gazowniczo-wodociągowych z Czechosłowacji w osobach: przewodniczącego rady zarządza-

jącej gazowni w Pradze p. Titere, zastępującego p. Hlawacka i dyrektora gazowni w Michli p. inż. Karola Jedlicke, wreszcie — przedstawicieli władz państwowych i komunalnych, nauki i organizacji społecznych. Do stołu prezydjalnego poproszono na prezesa honorowego przewodniczącego miejscowego komitetu zjazdowego, prezydenta m. Poznania Ratajskiego, oraz na dalszych członków prezydium gości czechosłowackich pp. Titere, Hlawackę, Jedlicke, członków komitetu zjazdowego pp.: dyr. inż. Dziurzyńskiego, dyr. inż. Kotowicza z Poznania oraz inżynierów Jańczaka, Klimeczka, Marcinkowskiego, Wirbsera, Naszkiewicz, Pomorskiego, dyr. wodociągów i kanalizacji m. st. Warszawy inż. Włodzimierza Rabczewskiego, dyr. Instytutu Wodociągowego inż. Ludwika Piekarskiego. Poza tem w skład przewodnictwa weszło prezydium obydwoh organizacji gazowniczo-wodociągowych. Na sekretarzy poproszono pp.: red. „Gazu i Wody” dr. inż. J. Dolińskiego, sekr. redakcji inż. Czaplicką, Konopkę, Nowickiego i Myszkowskiego. Po skompletowaniu prezydium zabrał głos prezydent Ratajski, życząc zjazdowi pomyślnych obrad. Kolejno przemawiali: w języku czeskim pp.: Titera i Hlawicka, w dalszym ciągu — inż. Sekcji Wiedzy Wojsk. prof. dr. Dering, im. Zw. Przem. Chemicznego prof. Trepka, im. Instytutu Wodociągowego inż. Piekarski, im. zarządu P. W. K. radca Kolbuszewski i inni. Przy końcu punktu 3-go zostały odczytane telegramy z życzeniami od min. przem. i handlu Kwiatkowskiego, dyr. departamentu przy min. przem. Dąbrowskiego, prezesa poznańskiego dyrekcji P. K. P., Izby Przem. Handlowej w Poznaniu, prezydenta m. Warszawy inż. Słomińskiego i in. — Sprawozdanie z wykonania uchwał X-go zjazdu złożył inż. Świerczewski. Następnymi punktami obrad były dwa odczyty, a mianowicie: dyr. inż. A. Kotowicza z Poznania pt. „Znaczenie rzek dla zaopatrywania wielkich miast w wodę” i prof. K. Pillicka z Król. Huty p. t. „Kształcenie pracowników technicznych dla przemysłu chemicznego na Górnym Śląsku z uwzględnieniem specjalnego gazownictwa i koksoownictwa. O godz. 13.30 nastąpiła przerwa obiadowa. Dalsze obrady rozpoczynają się o godz. 15.30. (tr.)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) II Ogólnopolski zjazd meljoracyjny. W drugim dniu II-go ogólnopolskiego zjazdu meljoracyjnego obradowały sekcja naukowa, techniczna i finansowo-prawno-organizacyjna. W dniu 20 odbyło się plenarne zebranie oraz zamknięcie zjazdu. Zebranie plenarne uchwaliło następujące wnioski: 1) Zjazd meljoracyjny postanawia zorganizować współpracę słowiańskich inżynierów meljoracyjnych. Celem wprowadzenia w życie powyższej uchwały, tworzy się komitet. Do komitetu wybiera każdy zainteresowany naród po jednym do trzech przedstawicieli pod kierownictwem przedstawicieli czeskich. Uchwalono ad 2) urządzenie ogólnosłowiańskiego zjazdu meljoracyjnego, nie później, niż w ciągu lat trzech, t. j. przed upływem 1932 r. b) poruczenie zorganizowania zjazdu ogólnosłowiańskiego komitetowi wykonawczemu, w skład którego weszły delegacje poszczególnych narodów słowiańskich 1—3 z każdego, 3) wprowadzenie w życie powyższych uchwał porucza się do chwili ukonstytuowania ogólnosłowiańskiego komitetu wykonawczego polskiemu komitetowi wykonawczemu, wyłonionemu przez II zjazd meljoracyjny.

(k) „Bata” w Polsce. Polski przemysł obuwniczy, pracujący w niezwykle trudnych warunkach został poważnie zaniepokojony wiadomością, jakoby wielki przemysłowiec czeski, Bata, otwierał w Polsce własne składnice sprzedaży. Dotąd Bata oddawał swoje wyroby w komis krajowym składom obuwia. Przy znanej agresywności czeskiego przemysłowca, który potrafił już pokonać i podporządkować sobie rynek niemiecki, należy się obawiać, że polska produkcja szybko ulegnie silnemu w zasoby pieniężne konkurentowi. Polski przemysł obuwniczy, jak również przedsiębiorstwa handlowe, zamierzają w tej sprawie złożyć stosowny memoriał rządowi.

Z WYDAWNICTWA

(w) Targi i Wystawy. Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu zapowiada wydanie swej „Listy Targów i Wystaw” na okres od czerwca 1929 do czerwca 1930. Lista zawiera informacje o 707 targach i wystawach, które będą miały miejsce w 51 krajach z wyszczególnieniem działów, cen, stoisk, ulg dla przewoźców towarów i liczby wystawców, zwiędzających, kupujących i t. d. Poza tem znajdziemy tam listę państw dla których nie obowiązują wizy paszportowe, wreszcie artykuł przewodniczącego Komitetu Targów i Wystaw Międzynarodowych dr. Hansa Kraemera o pracach reglamentacyjnych Międzynarodowej Izby Handlowej w tej dziedzinie.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

W pawilonie samorządów

Samorzady wojewódzkie

Wystawa samorządów wojewódzkich mieści się w wielkim, długim pawilonie od ulicy Grunwaldzkiej i podzielona jest na trzy części: Województwo Poznańskie, Województwo Śląskie i Województwo Pomorskie. Jak wiadomo, w innych dzielnicach niema, a razie, samorządu wojewódzkiego.

Starostwo Krajowe w Poznaniu wystawia szczegółowo całą działalność zakładów krajowych, poza tem drogi, działalność Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego, Muzeum Wielkopolskiego i Wojewódzkiego Instytutu Wywadniczego.

A zatem przedewszystkiem zakłady psychiatryczne: wielki model zakładu w Dziekanówce pod Gnieznem. Przeźroczka z budynkami, szczegółowa statystyka: organizacji, frekwencji, śmiertelności, wyleczeń i poprawy. Podobnie zakład w Kościanie i Owińskach.

wypadki pokaz rozwoju i działalności Związku Elektryfikacyjnego Sp. Akc. w Gródku na Pomorzu, w którym uczestniczy Starostwo Krajowe w 30%. Specjalne mapy świetlne dają obraz działalności związku, rozwoju sieci elektrycznej, zwiększenia konsumpcji (1924 r. 618 tys., a 1928 r. 12 1/2 milj. kilowat godzin) oraz wielkich planów na przyszłość (program na lat 40).

Dalej wystawiono model zakładu psychiatrycznego w Kocborowie, statystykę, wykresy i fotografie zakładu głuchoniemych w Wejherowie; mapy drogowe i statystykę drogową. Finanse wojewódzkiego związku samorządowego zobrazowano w sposób bardzo pomysłowy, ale może niezbyt szczęśliwy w wyniku, ponieważ zwiędzającemu trudno się w tem rozróżnić.

Województwo śląskie wystąpiło bardzo pokaźnie, gdyż nietylko statystycznie, ale także w pewnej mierze

wiek w Syryni i z XVI wieku w Pszczynie, mapa rozmieszczenia towarzystw, kulturalno-oświatowych, statystyka teatrów ludowych, stroje i skrzynie góralskie oraz inne pokazy.

Bardzo obszerny jest dział budownictwa, gdzie wystawione modele dowodzą wspaniałej rozbudowy Śląska. Oprócz już wymienionych stoi projekt olbrzymiego gmachu Urzędu Wojewódzkiego i Sejmu Krajowego, wybudowanego w tym roku, projekt zamczku dla Prezydenta Rzeczypospolitej w Wiśle, projekty dwu wielkich kolonij robotniczych w Zależu i w Świętochłowicach, zlewnia rzeki Rawy w modelu plastycznym, projekt mostu na Wiśle pod Nowym Bieruniem (w budowie) i mapa wybudowanych dróg, kolei i domów użyteczności publicznej. Statystyka robót drogowych dopełnia całości.

Majątek wojew. śląskiego zobrazowano w wielkich bryłach węgla z młotkami złotymi na nich i kolumną świetlną u góry, a wydatki i dochody na świetlnej kuli otoczonej wzorzystym parawanem.

Osobno przedstawiono dział opieki społecznej z zakładem psychiatrycznym w Lublińcu i dochody Skarbu Państwa w formie olbrzymiej skarbowy, do której podatnicy wrzucają pieniądze.

W. D.

Przemysł spożywczy

Pawilon przemysłu spożywczego na P. W. K. stanowi przedłużenie wielkiej hali meblarstwa. Na wstępie napotyka się dział win i wódek. Na znękanego upałem i spragnionego gościa czekają liczne probiery win krajowych. Wina te, w smaku silnie przypominają młode wina francuskie; są one lekkie i orzeźwiające, a niski procent alkoholu kwalifikuje je znakomicie do codziennego, stołowego użytku. Poczet firm, produkujących wina krajowe stale się zwiększa, niektóre z nich mają już wyrobioną markę, a obowiązkiem konsumentów polskich jest popieranie wytwórczości krajowej tej branży, aby choć w części wyprzedzić zastraszający import win do Polski. Dalszy ciąg wystawy tej branży mieści się w t. zw. pawilonie przemysłu likierowego, przy wesolem miasteczku, gdzie ulokowały się cztery, produkujące firmy likierowe.

Przechodząc do następnego oddziału, widzimy potężne maszyny wielkiej chłodni, wyprodukowanej w hucie Zgody. Nieizolowane rury, z których wykonano napis firmowy, są pokryte śniegiem. Termometry w różnych oddziałach chłodni wskazują temperaturę od +1 do -10 st. C. (przy temperaturze zewnętrznej +28 st. (w cieniu)). Szereg innych firm wystawia chłodnie mniejszych rozmiarów, przy czym sensacją prawdziwą są małe chłodnie amerykańskie, wyrobu General Motors Co., które można oziębić bez użycia lodu, za pomocą motorka elektrycznego, w ciągu kilku minut.

Dalszy ciąg olbrzymiej hali zajmuje szereg firm różnych działów przemysłu spożywczego. Dopiero tutaj można się zorientować, jak bogato się u nas ten przemysł prezentuje. Mamy tu wszelkiego rodzaju konserwy z mięsa, ryb, jarzyn i owoców ze wszystkich stron Polski. Równie bogato przedstawia się dział tłuszczy jadalnych, jak również cukiernictwa wszystkich kategorii wraz z najoryginalniejszymi słodyczami wschodnimi. Cukiernictwo jest również reprezentowane w całym szeregu własnych, gustownych pawilonów firmowych, ustawionych na wolnym powietrzu. Obficie obsłany został również dział fabrykacji cykorji. Z kilku wystawiających cukrowni wyróżnia się wspaniały kiosk cukrowni w Gnieźnie, któremu poświęciliśmy swego czasu obszerniejszy opis. Fabrykacja drożdży i produktów pokrewnych jest reprezentowana przez bardzo liczne firmy, wśród których kilka, n. p. „Luba” z Lubonia, wyrabia także proszki do budyni, znacznie przewyższające jakością niemiecko-gdańskie wyroby Oetkera. Piwowarstwo, reprezentowane przez cały szereg starych, renomowanych firm, cieszy się w Polsce zasłużoną sławą, co uniemożliwia wszelkie usiłowania importu piwa do Polski. Na P. W. K. wystąpiły wszystkie poważniejsze browary, niektóre umożliwiły również skosztowanie swych wyrobów w probierniach i własnych restauracjach. W osobnej, obszernej hali ulokowała się firma produkująca... wina szampańskie krajowego

wyrobu: Georges Gelling. Efektowne stoisko w formie butelki i kielichów z perlącym się szampanem ogólnie się podoba, a złocisty napój wzbudza pożądliwe spojrzenia.

Bujnie rozwinięty i dla rolniczej Polski niesłychanie ważny dział młynarstwa i piekarstwa reprezentowany jest przez pięćdziesiąt z górą firm. W dziedzinie mechanicznych pieców piekarskich widzimy cały szereg ulepszeń i zastosowanie najnowszych wynalazków w tej dziedzinie. W czasie specjalnych pokazów, piece te demonstrują się w ruchu. Wielka ilość młynów wystawiła statystyki i wykresy, dotyczące pracy poszczególnych placówek, jak również gotowe produkty wszelkiego rodzaju. Zainteresowanie fachowca mogą wzbudzić również najnowsze maszyny młynarskie.

Na specjalną uwagę zasługuje dalej przylegający do hali przemysłu spożywczego pawilon w m. Gdańska. Wystawia tam kilka firm spożywczych, utrzymujących stosunki handlowe z Polską. Pawilon zarządu kuracyjnego Sopot jest urządzony bardzo gustownie, lecz jest rzeczą wątpliwą, czy leżące na stole prospekty hotelu Kasino zachęca Polaka do odwiedzenia tego gniazda zacietrzewionego nacjonalizmu niemieckiego, gdyż są drukowane w trzech językach, lecz z pominięciem polskiego. W prospektach szulerni sopockiej uwzględniono oczywiście ten kopciuszkowy język, gdyż kandydaci na ofiary tej spelunki rekrutują się — niestety — w większości z Polaków. Przypuszczamy, że stoisko Sopot na P. W. K. okaże się bardzo pożytecznym, gdyż... otworzy oczy na to, czego się Polak może w Sopotach spodziewać.

Zjazd Ziemiaków 5—9 lipca

Podczas Wystawy Hodowlanej na P. W. K. (29 czerwca do 7 lipca br.) wystawiana będzie największa dotychczas w Europie ilość inwentarza żywego, przeszło 5.200 sztuk. Łącznie z bardzo wybitnym udziałem ziemiaństwa zarówno w dziale rolniczym P. W. K. (przeszło 90 proc.), jak i w ciągu tygodnia hodowlanego, gdzie udział wystawców ziemian wynosi około 90 proc. — Rada Naczelna Organizacji Ziemiańskich organizuje zjazd członków Związku Ziemiaków z całej Polski, w Poznaniu w dniach 5-go do 9-go lipca br.

Zaślubiny Wisły z Bałtykiem

Z okazji VII Złotu Sokolstwa Polskiego, z udziałem związków współpracujących z sokolstwem słowiańskim oraz przedstawicieli Międzynarodowej Sederacji Gimnastycznej, w Poznaniu w dniu 29 b. m. o godz. 21.00 na terenie widowiskowej P. W. K. (wejście z Alei Reymonta) odbędzie się ciekawe widowisko alegoryczne p. t. „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”.

W przedstawieniu weźmie udział przeszło 1000 wykonawców, przy czym na szczególne zainteresowanie zasługiwac będzie husaria polska na koniach, w oryginalnych strojach historycznych.

Trzeźwy głos niemiecki

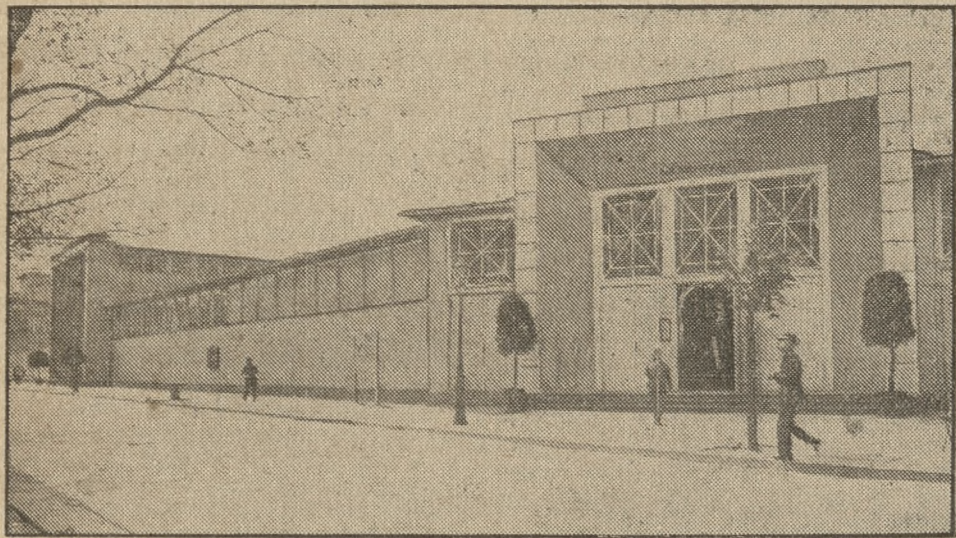
W tych dniach bawiła na P. W. K. wycieczka dziennikarzy wrocławskich. Wrażenia swoje publikują oni obecnie w całym szeregu artykułów w prasie. Najbardziej interesujące są wywody „Volkswachtu” (z nr. 135 z 15. 6.), gdzie czytamy dosłownie:

„Polska produkuje dziś bezmała wszystko. Cały szereg wytworów przemysłu, które do niedawna wylacznie z Niemiec sprowadzano (elektrotechnika, radiotechnika, narzędzia, produkty chemiczne) — wyrabia się dziś w Polsce. Przemysł polski rozbudował się nadzwyczajnie, nie tylko wszedł, lecz i wzwyż.

Polski przemysł górniczo-hutniczy wykazuje nadzwyczajny rozwój. Zwłaszcza przemysł górnolaski osiągnął wspaniałe rezultaty.

Obala to istniejącą w Niemczech błędna legendę, jakoby przemysł górnolaski był w zastoju. Miejsce niemieckich techników i inżynierów zajęli Polacy i mogą oni istotnie z dumą spoglądać na rezultaty swej pracy. Niemcy nietylko ośmieszają się i błądną, zapoznawając wciąż wydajność Polaków, ale postępują również gospodarczo nierozumnie (wirtschaftlich dumm), lekceważąc konkurenta.

Jest najwyższy czas, abyśmy w Niemczech stwierdzili, jak niepomniernie wiele Polacy zdziałali w ciągu ostatnich 10 lat.”

Parterowy, ale bardzo rozległy pawilon samorządów na P. W. K.

Ciekawą jest statystyka zatrudnienia pacjentów, a całe gablotki przedstawiają roboty przez nich wykonane.

Zakłady wychowawcze rozpoczynają się pomysłową panoramą, przedstawiającą dzieje zdemoralizowanego chłopca przez całe wychowanie w zakładzie, aż do uzyskania zawodu i rozpoczęcia poprawnego życia rodzinnego. Następuje wystawa zakładów wychowawczych w Szubinie, Antoniewie i Cerekwicy. Dalej idą wystawy: Kliniki Kobiet ze szkołą położniczą w Poznaniu i schroniska dla alkoholików w Gościejowie. Dom roboczy w Bojanowie, zobrazowany szczegółowo, dalej zakład ubogich w Śremie i zakład pracy dobrowolnej w Łasku. Wreszcie zakład ociemniałych w Bydgoszczy wystawia ciekawe prace igliczkowe, szrotkarskie i koszykarskie oraz mapę Polski dla niewidomych, a zakłady głuchoniemych w Poznaniu i Kościanie najrozmaitsze prace głuchoniemych.

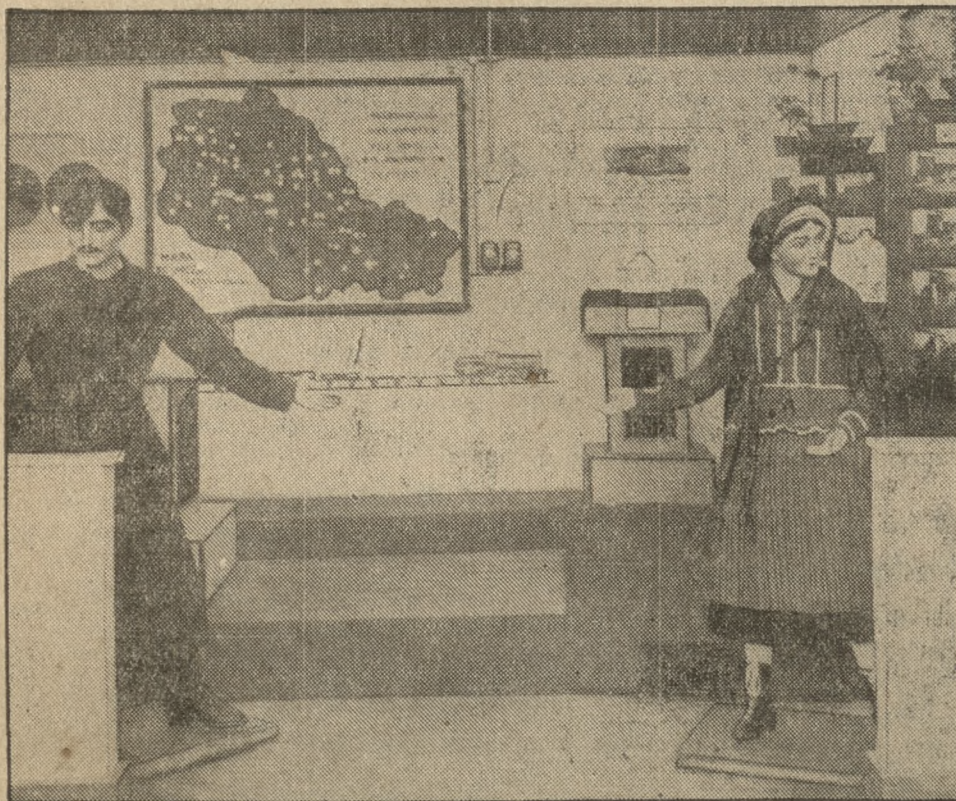
Podobny zakres działania, lecz o mniejszych rozmiarach przedstawia Pomorskie Starostwo Krajowe w Toruniu. Najobszerniej i najciekawiej

propagandowo dla polskości, co się samo w sobie tłumaczy i było bardzo wskazane.

Bardzo obszernie przedstawione jest szkolnictwo powszechne, średnie zawodowe. Materiałów statystycznych, map, wykresów i t. d. dostarczyło Kuratorium Szkolne, a rzeczy to bardzo ciekawe.

Przy szkołach zawodowych widzimy mapę wycieczek szkolnych ze Śląska do innych części Polski, najrozmaitsze prace uczniów; przy szkolnictwie powszechnym projekt komasacji szkół powszechnych w Cieszyńskim przy szkołach średnich model budującego się gimnazjum w Lublińcu i Tow. Czytelnicy Ludowych w Katowicach; na środku sali olbrzymi model gimnazjum państw. w Bielsku, ukończonego w r. 1928, wreszcie wielki model Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach (w budowie). Dalej statystyka szkół gospodarstwa domowego, seminarjów naukowych (polskich 14, niemieckich 10), bibliotek, czytelnicy i kolonij letnich.

Dział kultury reprezentują piękne modele drewniane kościółka z XIII.

Wystawa powiatu częstochowskiego w pawilonie samorządów

Federacja Inżynierów Słowiańskich

Dnia 22 maja 1926 r. odbył się w Warszawie Zjazd Delegatów Zrzeszeń Słowiańskich Inżynierów, na którym została utworzona Federacja Inżynierów Słowiańskich (F. I. S.) przy udziale związków: czeskosłowackiego, jugosłowiańskiego, bułgarskiego i polskiego, oraz Związku Zrzeszeń Inżynierów Rosyjskich na emigracji.

Corocznie są zwoływane zjazdy delegatów, na których są wygłaszane referaty. Dotychczas zainicjowano parę rzeczywiście bardzo ważnych spraw z punktu widzenia zbliżenia Słowiańszczyzny.

Mianowicie zdecydowano przystąpić do opracowania wspólnego słownika terminologii technicznej we wszystkich językach słowiańskich, rozpoczęto współpracę przy tworzeniu narodowych normalizacji i uzgadnianiu ich ze sobą, otrzymano wiceprezesa w Międzynarodowej Federacji Prasy Technicznej i Zawodowej dla F. I. S., przyczem wiceprezesa tę objęła Polska, zainicjowano wydawanie narodowych bibliografii technicznych, klasyfikowanych systemem dziesiętnym etc.

Na obecny zjazd, który rozpoczął się dzisiaj, przybyło około 100 osób ze wszystkich zakątków Słowiańszczyzny. Goście, którzy są w Polsce po raz pierwszy, są zachwyceni i pełni podziwu dla Powszechnej Wystawy Krajowej, jakoteż dla samego m. Poznania. Miasto przyjmie ich dziś rautem w Ratuszu, który zgromadzi także śmiertankę poznańskiego towarzystwa.

Dzisiaj przed południem zgromadzili się uczestnicy IV. Kongresu FIS (Federacji Inżynierów Słowiańskich) w sali obrad rady miejskiej. Zebrało się około stu delegatów państw słowiańskich, mianowicie przybyli inżynierowie i architekci bułgarscy, czeskosłowaccy, jugosłowiańscy, rosyjscy znajdujący się na emigracji oraz delegaci Związku Polskich Zrzeszeń Tech-

nicznych, w tem przedstawiciel inżynierów-Polaków w Ameryce.

Zebrał się też prezes FIS'a inż. Stolmen Sarafoff, prezes Związku Inżynierów i Architektów w Bułgarii, witając pokrótce delegatów bratnich narodów słowiańskich. Prezes wyraził swoją radość z faktu, że IV-ty kongres FIS'a odbywa się w Poznaniu, który przoduje w pracy państw słowiańskich, szczerząc się tak wspaniałym dorobkiem, jak Powszechna Wystawa Krajowa, która jest nie tylko chlubą Polski, lecz niemniej całej Słowiańszczyzny.

W skład prezydium weszli wiceprezesi FIS'a z ramienia Czechosłowacji p. inż. Franciszek Piczman, delegat Związku Czechosłowackich Inżynierów i Architektów, z ramienia Jugosławii p. inż. Raniśław Avramowicz, prezes Związku Inżynierów i Architektów Jugosłowiańskich, z ramienia Federacji Inżynierów rosyjskich na emigracji p. prof. Aleksy Łomzakow i z ramienia Polski p. inż. Stanisław Rybicki, prezes Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych i prezes Polskiego Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie.

Prócz tego do prezydium wszedł p. inż. Apostol Gudeff, sekretarz generalny FIS'a, ze Związku Inżynierów i Architektów w Bułgarii.

Powitania wygłosili p. Kiedacz, wiceprezydent m. Poznania, p. Matoušek, konsul czeskosłowacki w Poznaniu, p. inż. Ruciński, prezes Dyrekcji Poznańskiej P. K. P. i p. inż. Płużański w imieniu Instytutu Naukowej Organizacji w Warszawie.

Następnie przystąpiono do wysłuchania referatu p. prof. inż. dr. B. Derynga, „O stanowisku i roli inżynierów w życiu publicznym i prywatnym, jak również jego społeczne znaczenie w życiu narodów słowiańskich”.

O godz. 1-iej odbyło się w historycznej sali Ratusza śniadanie dla delegatów słowiańskich wydane przez zarząd m. Poznania.

Dalszy ciąg obrad o godz. 4-tej.

Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych

Pierwszy zjazd Techników odbył się we Lwowie w roku 1894. Podczas Zjazdu utworzona została Stała Delegacja Zjazdów, która w r. 1912 przekształcona została na „Radę Zjazdów i Zrzeszeń Technicznych Polskich”, w celu obrony interesów i uprawnień techników polskich i popierania rozwoju techniki polskiej. Rada ta powołała do życia, w celu dźwignięcia poziomu techników polskich, Towarzystwo Nauk Technicznych, które zapisało się chlubnie na karcie polskiej nauki.

Burza wojenna wprowadziła rozluźnienie i przerwę w pracach Rady. Wznowienie jej działalności należało już oprzeć na innych zasadach, przystosowanych do roli, jaką winna odegrać we wskrzeszonej, niepodległej i zjednoczonej Polsce.

W r. 1919, na wniosek lwowskiego Towarzystwa Politechnicznego zorganizowanego przedstawicielstwa wszystkich zrzeszeń technicznych i utworzonej Stałej Delegacji Polskich Zrzeszeń Technicznych, której prezesem został prof. dr. St. Rybicki, prezes Polskiego Twa Politechnicznego we Lwowie; do prezydium wszedł również m. in. inż. W. Maćkowiak, prezes Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu. Stała Delegacja odbyła 6 zjazdów, poczem przemieniono ją na obecnie istniejący Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych, który połączył wszystkie prawie związki techniczne Polski. Władze Związku pozostały bez zmian. Dokonano tej zmiany na zjeździe polskich techników zrzeszonych w kwietniu 1925 w Lublinie. Następny, II. Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych, odbył się we Lwowie, przy udziale około 500 członków we wrześniu 1927. Działalność P. Z. T. Z. przejawia się zapożyczając uchwały zjazdów oraz memorjałów i opinii, przedkładanych władzom. Tak np. na I. Zjeździe poruszone zostały zadania na polu techniki i przemysłu z uwzględnieniem wpływu nauki, sprawa organizacji władz technicznych oraz dział techniki w obronie państwa. Drugi zjazd P. Z. T. Z. we Lwowie obradował nad określeniem planu gospodarczego państwa, jako jednolitej całości gospodarczej, podniesieniem do maksimum wydajności produkcji i zdolności konkurencyjnej na rynku międzynarodowym, oraz nad najważniejszym wyzyskaniem pracy ludzkiej.

Obecny, III. Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych, którego otwarcie nastąpi jutro rano, będzie kontynuował i pogłębiał rozważania nad problemami, poruszonemi na poprzednim zjeździe. Odbywać się będzie pod hasłem „pracy gospodarczej na najbliższe pięćdziesiąt lat”. Na obecny zjazd przybyło około 1500 osób, co świadczy o żywotności i stałym rozwoju Związku. Na zjazd zgłoszono cały szereg niezwykle ciekawych referatów, m. in.: „Przemysł gazu ziemnego w Polsce”; „Bogactwa kopalne Polski; przemysł kotłarski, kwestja budownictwa mieszkaniowego; polska ceramika oraz wiele innych. W ramach obecnego Tygodnia Technicznego odbywają się wzgl. odbywać się będą obrady następujących zjazdów: II. Zjazd F. I. S. (Federations des Ingenieurs Slaves), III. Ogólny Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych, XI. Zjazd Gazowników i Wodociągowców Polskich, Zebranie Delegatów Z. P. Z. T., Zebranie Delegacji Architektów Polskich, Ogólny Zjazd Mierniczych Polskich, Zjazd Związku Elektryków Polskich, Zjazd Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Zjazd Koleżeńskich absolwentów politechniki charlottenburskiej. Uczestnicy Zjazdu odbędą wspólnie cały szereg wycieczek, celem zaznajomienia się z całokształtem życia Wielkopolski. Wycieczki takie odbędą się: do zakładów użyteczności publicznej m. Poznania, do szeregu wielkich zakładów przemysłowych, do wszystkich ciekawszych zabytków Poznania, oraz do miejsc wycieczkowych. Następny zjazd odbędzie się prawdopodobnie w Warszawie, w r. 1931-szym.

Program Tygodnia Technicznego

Sobota, dnia 22 czerwca r. b.
godz. 10:30: Otwarcie XI Zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich w Auli U. P.
godz. 11: Otwarcie Zjazdu Federacji Inżynierów Słowiańskich w sali Rady Miejskiej w Ratuszu,
godz. 13: Śniadanie dla delegatów F. I. S. w sali Odrodzenia w Ratuszu,
godz. 16: Obrady F. I. S. w sali Rady Miejskiej.
godz. 17: Obrady Gazowników, sala 22 U. P.,
godz. 17: Obrady Wodociągowców, sala 18 U. P.,
godz. 21: Raut na cześć gości słowiańskich w Ratuszu,

Niedziela, dn. 23 czerwca r. b.
godz. 11: Otwarcie III Ogólnego Zjazdu Pol. Techników Zrzeszonych w Auli U. P.,
godz. 15:30: Walne zebranie Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców w sali 17 U. P.
godz. 16: Zebranie plenarne w Auli U. P.,
godz. 18: Walne zebranie Związku Gospodarczego Gazowni i Zakładów Wodociągowych w sali 18 U. P.,
godz. 20: Uroczyste przedstawienie w Teatrze Wielkim dla uczestników Zjazdu.
Poniedziałek, 24 czerwca r. b.
godz. 9: Obrady Gazowników sala 22 U. P.,
godz. 9: Obrady Wodociągowców sala 17 U. P.,
godz. 10: Obrady sekcji,
godz. 10: Zebranie Delegatów Zw. P. Z. T. w sali 20 U. P.,
godz. 17: Zebranie plenarne i zakończenie III Ogólnego Zjazdu Polskich Zrzeszonych w Auli U. P.
Miejsca i godziny sekcji wyznaczy się bezpośrednio po otwarciu Ogólnego Zjazdu.
Wtorek, dnia 25 czerwca r. b.
godz. 9: Obrady Gazowników sala 18 U. P.,
godz. 9: Obrady Wodociągowców sala 17 U. P.,
godz. 10: Otwarcie Ogólnego Zjazdu Mierniczych Polskich w sali 22 U. P.,

godz. 11: Spotkanie Charlottenburskich w Bazarze.
godz. 17: Obrady Ogólnego Zjazdu Mierniczych Polskich.
Środa, dnia 26 czerwca r. b.
godz. 10: Otwarcie Zjazdu i obrady Związku Elektryków Polskich w Auli U. P.,
godz. 10 i 16: Zwiedzanie P. W. K.,
godz. 20: Przedstawienie w Teatrze Wielkim dla uczestników Zjazdu Zw. Elektryków Polskich.
Rada Związku Elektryków odbywa swe posiedzenie w sali 20 U. P.
Czwartek, dn. 27 czerwca r. b.
godz. 10: Otwarcie i obrady Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Auli U. P.,
godz. 16: Walne zebranie Związku Elektryków Polskich w sali 18 U. P.,
godz. 21: Bankiet dla uczestników Zjazdu Związku Elektryków Polskich w Bazarze.
Piątek, dnia 28 czerwca r. b.
godz. 16: Walne zebranie Stowarzyszenia Elektryków Polskich w sali 17 U. P.,
godz. 21: Bankiet Stowarzyszenia Elektryków Polskich.
Wszelkich informacji zjazdowych udziela sekretarjat Stowarzyszenia Techników, Poznań, św. Marcin 27 oraz biuro Zjazdu Uniwersytetu Poznańskiego Col. Minus, sala 19.

Drugi Wszechpolski Kongres

Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P.

Poprzedzony zjazdem delegatów w sobotę, 22 b. m. rozpocznie się w niedzielę, 23 b. m. II Wszechpolski Kongres Zjednoczonych Kurkowych Bractw Strzeleckich. O godz. 6 rano zabrzmi pobudka, o 9:15 zaś wyruszy pochód z Ogrodu Zoologicznego i ulicami Zwierzyniecką, Wjazdową, św. Marcina, placem św. Krzyskim, Wrocławską, Starym Rynkiem, Jezicką uda się do kościoła farnego, gdzie odbędzie się solenne nabożeństwo.

Z kościoła farnego po nabożeństwie uczestnicy Zjazdu pochodem o godzinie 11 minut 15 udadzą się ulicą Klasztorną, Woźną, koło Ratusza, Nową, Placem Wolności, 27 Grudnia, Gwarą, św. Marcinem i koło Zamku, gdzie odbędzie się defilada przed władzami rządowymi, wojskowymi i samorządowymi, a dalej ulicą Wjazdową, Marszałka Focha do sali reprezentacyjnej Powszechnej Wystawy Krajowej, gdzie nastąpi uroczyste otwarcie Kongresu Strzeleckiego Zjednoczenia.

O godzinie 4 popołudniu wyruszy

pochód na Szląg ulicami Zwierzyniecką, Jasną, Mostem Teatralnym, Fredry, 27 Grudnia, Placem Wolności, koło Dyrekcji Policji i Komendy Miasta, Nową, Starym Rynkiem, Wodną, Wielkimi Garbarami na Szląg.

Na Kongres Strzelecki, który potrwa do 7 lipca r. b. zjadą wszystkie Bractwa Kurkowe Zjednoczenia z całej Polski, nie wyłączając Lwowa i Krakowa w kontuszach i przy karabelach. Zjedzie Warszawa, Kalisz, Łódź, Górny Śląsk, Pomorze, Nadnoteckie i Poznańskie, aby równocześnie uczcić 675-letni jubileusz Bractwa Kurkowego w Poznaniu, a przy tej okazji także zapoznać się z potężnym wynikiem dziesięciolecia wysiłku gospodarczego całej Polski na Powszechnej Wystawie Krajowej.

Prosimy uprzejmie Szanowne Obywatelstwo Miasta Poznania o serdeczne powitanie naszych drogiej gości przez wywieszenie chorągwi w niedzielę, 23 b. m.

Zarząd
Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich Rzplitej Polskiej.

675-lecie Bractwa Kurkowego w Poznaniu

Z pośród tutejszych organizacji narodowych żadna pewnie nie może się poszczycić przeszłością tak dawną i pełną chwały, jak Bractwo Kurkowe. W tym roku właśnie obchodzi ono 675 rocznicę swego istnienia, z której to okazji odbędzie się w Poznaniu szereg obchodów i uroczystości odpowiadających tyłowiekowej tradycji jubilat.

Już w wieku XI i XII w wielu miastach zachodniej Polski rzemieślnicy i kupcy organizowali się na modłę innych państw zachodniej Europy silnie pod sztandarami swych cechów i stowarzyszeń brackich. Próż swego gospodarczego znaczenia stanowiły one z konieczności milicję, broniącą Państwa i szczególnie miast swoich, tępiąc przytem skutecznie bandytyzm wówczas silnie rozpanoszony. Niektóre z nich dochodziły do znacznego dobrobytu i były wyposażone we własne zbrojownie, szpitale oraz najróżniejsze instytucje dla użytku i korzyści swych członków.

W Polsce zaczęły się Bractwa te rozwijać głównie w dzielnicach zachodnich, gdzie miasta w połowie XIII wieku srodze spustoszone zostały przez Mongołów. Spotykamy w tym czasie pierwsze ślady organizacji Bractw Kurkowych i Strzeleckich. Niewielkie miasto Świdnica na Śląsku już w 1236 roku organizuje i posiada Bractwo, zatwierdzone ustawą księcia Boika I. nazywanego Walecznym, który był sam na zebraniach brackich i brał udział w strzelaniu z łuku do ptaka czyli kura.

Co dotyczy Bractwa Kurkowego w Poznaniu, to z pozostałych dokumentów wynika, że powstało ono w r. 1253 a nadane mu prawa korporacyjne i przywileje zatwierdził książę Prze-

mysław w tym samym roku, w którym miasto Poznań otrzymało prawo utworzenia nowego miasta po lewej stronie Warty.

Członkami Bractwa mogli być tylko obywatela nieposzlakowani, nieskalanej przeszłości, których obowiązkiem było przeprowadzanie stałych ćwiczeń i musztry w umiejętności władania bronią. W uznaniu zasług niejednokrotnie królowie i książęta polscy oraz sejmy polskie, a szczególnie magistrat miasta Poznania obdarzali Bractwo wieczystymi przywilejami. Bractwo posiada najróżniejsze dokumenty z czasów dawnej Rzeczypospolitej oraz klejnoty o wielkiej wartości realnej i historycznej. Spis tych drogiej pamiątek jak również szczegółowa historia dziejowa Bractwa wyłuszczone są w księdze pamiątkowej, jaka została wydana z okazji niniejszego jubileuszu.

W czasach niewoli pruskiej Bractwo Kurkowe było tak jak inne zrzeszenia narodowe solą w oku władzom pruskim, które też na wszelki sposób starały się niem zawładnąć. Oczywiście wydawało się ono zaborcom pruskim tem niebezpieczniejsze, że podtrzymywało w społeczeństwie polskim nie tylko ducha narodowego ale i zrazem rycerskiego przez ćwiczenia się we władaniu bronią. Były to czasy najcięższe dla Bractwa Kurkowego. Rząd pruski zabronił używania mowy polskiej na zebraniach i polskiej komendy, a przez nasylenie urzędników, wstępujących jako członkowie, dążył do zapewnienia przewagi w Bractwie żywiolowi niemieckiemu. Członkowie Polacy, utworzyli wówczas komitet tak zwany „Kościelny”, którego właściwym celem było podtrzymanie narodowych tradycji Bractwa oraz jego staropolskich, brackich zwyczajów,

Piotr Michałowicz, długoletni zasłużony prezes poznańskiego Bractwa Kurkowego

Mimo zakazu i przeszkód stawali oni corocznie gremjalnie w mundurach i z bronią do asysty przy Najświętszym Sakramencie podczas tradycyjnej procesji Bożego Ciała w Poznaniu na Starym Rynku, zbierali się na wspólne nabożeństwa kościelne podczas uroczystości brackich i chodzili na pogrzeby zmarłych członków Polaków. To też, gdy wybiła godzina odzyskania wolności członkowie Bractw Kurkowych i tu w Poznaniu i na prowincji w niemalże mierze zasłużyli się, organizując powstanie i przejmując władzę z rąk Niemiec.

Jednocześnie nastąpiło oczyszczenie Bractwa z napływowego żywiołu niemieckiego i jego wspaniałny rozwój w wolnej Ojczyźnie. Wielce zasłużył się prezes ówczesny, znany obywatel miasta, Jan Luczak. Bractwo uzyskało w r. 1922 drogą kupna od magistratu posiadłość szlęgowską obszaru około 70.000 kwm. tuż przy mieście nad

Wczoraj popołudniu pod Gniezmem pociąg najechał na autobus wycieczkowy, przyczem 20 osób odniosło kontuzje. Fotografia nasza przedstawia uszkodzony samochód, który tylko dzięki przytomności kierowcy p. Korcza nie rozbił się zupełnie na drzazgi

Wartą i za jego inicjatywę pobudowano tam piękną strzelnicę o 37 stanowiskach z ogrodem i restauracją.

Jak Poznań, tak wszystkie inne Bractwa na ziemiach zachodnich dążyły i dążą stale do przywrócenia ich dawnych polskich, narodowych tradycji i pięknych zwyczajów. Nastąpiło też w wolnej już Ojczyźnie zjednoczenie się wszystkich Bractw Kurkowych, tak że obecnie mogą one się poszczycić, — jako swym dorobkiem w minionym dziesięcioleciu, stworzeniem silnej jednolitej organizacji. Odład zaś dążeniem Zjednoczenia jest, żeby idea Bractw Kurkowych wśród chwyatelskich sfer mieszczańskich w Polsce znalazła jak największe zrozumienie i poparcie. Daleko nam wprawdzie jeszcze do dorównania Francji, która liczy ponad 5000 strzelnic brackich, lub chociażby tylko Szwajcarii, gdzie corocznie do Beliny zjeżdża około 40.000 członków na zawody strzeleckie, lecz postęp, wykazany w dziesięciolecie niepodległości rokuje i u nas jak najlepsze nadzieje.

Z okazji 675-lecia swego istnienia zrozumiała jest radość i dumą naszego Bractwa Kurkowego, któremu i my dzisiaj składamy nasze najlepsze życzenia.

Zjazd Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zach. i Poł. Polski

Dziś przedpołudniem obradował zjazd Zrzeszenia, który zagaił, witając uczestników, p. prez. Samulski, kierujący na życzenie zebranych i w dalszym ciągu obradami. Po dokonaniu wyboru prezesa rady naczelnej Zrzeszenia i to jednomyślną uchwałą w osobie p. Balcera, prezesa Syndykatu Polskich Hut Żelaznych wygłosili kierownicy poszczególnych związków sprawozdania kwartalne, poczem zabrał głos do obszernego referatu p. dr. Battaglia, formułując w nim szereg postulatów zrzeszonego przemysłu.

Następnie Związek Fabrykantów podejmował uczestników śniadaniem w Bazarze, podczas którego wygłoszono szereg serdecznych toastów.

Złot młodziem w Zbąszyniu

Raduje się serce, gdy patrzymy na czynne zabiegi i wysiłki Stowarzyszeń Młodziem Polskiej Okręgu Opalenickiego ku skupieniu wszystkich doń należących stowarzyszeń powiatów nowotomyskiego, grodzkiego i wolsztyńskiego na Zlocie w dniu 23. bm. w Zbąszyniu. Do stowarzyszeń należy młodzież polska, przeważnie rzemieślnicza, biurowa, włościańska i robotnicza. Nie mająca zasobów, za trochę oszczędności podejmuje podróż bądź to na rowerach, bądź koleją, bądź też pieszo (40—50 klm.) dla pokrzepienia serca i ducha. Za to władze i wszyscy obywatele, świadomi kulturalnego, nawskroś katolicko-narodowego celu tego zrzeszenia, otaczają je życzliwością i poprą niewątpliwie podjęte przez młodzież wysiłki i dążenia!

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

Nowe gmachy rządowe w Warszawie

Termin składania prac konkursowych na projekt nowego gmachu ministerstwa spraw zagranicznych został na skutek próby związków architektów przedłużony do dnia 22 lipca r. b. (pierwotnie 1 lipca).

Dnia 7 lipca zaś upływa termin nadsyłania prac na projekt gmachu najwyższej izby kontroli, która ma być budowana przy ul. Szucha za nowym gmachem Ministerstwa Oświaty.

SPORT Hokej

Na zawody Czechosłowacja — Polska, które odbędą się w dniu 23 bm. o godz. 16.30 na raenie P. W. K. drużyna Czechosłowacji przyjeżdża w składzie następującym: Mrs-kos (A. C. Sparta), — Sajwera (S. K. Slavia) i Herz (Z. K. S. Hagibor) — Frankl (Hagibor), inż. Kraus (S. K. Podoli) i dr. Lekner (Hagibor), — Margolino (Hagibor), Baloun sen. (K. S. Podoli) Friedrich (Karliński teom), Baloun jun. (S. K. Podoli) i dr. Lagus (S. K. Podoli); rezerwowi: Bisicky (S. K. Slavia), Vratec (A. C. Sparta). Z drużyny tej aż 6 graczy już brało udział w zawodach międzypaństwowych.

Polska przeciwstawia drużynę następującą: Czekala — Soboszczyk i Koehler — Spychala, Bloch i Karaśkiewicz — Brodniewicz, Paczkowski Sobiesław Sojka Jarczyk i Ksiuszczyk; rezerwowi Paczkowski Tadeusz, Adamski, Sledziński, Woźny (Venetia) Kaźmierczak (Lechja).

Zawody prowadzi pp.: dr. Leusz i Altusberg z Gdańska. Sędziowie linjowi pp.: Gołębiewski i Niklasiewicz. Bilety można nabywać jeszcze w przedsprzedaży „Camera” Fr. Ratajczaka 3, Sport Bloch, Stary Rynek, oraz Cukierni Warszawskiej — Podgórna.

Lekka atletyka

W przeddzień biegu o mistrzostwo województwa Poznańskiego przypominamy, że odbędzie się on dnia 23 bm. na trasie podanej poprzednio. Wymarsz na start nastąpi z boiska K. S. H. Cegielski przy ul. Górna Wilda nr. 180, gdzie o godz. 12 mają się zebrać wszyscy zawodnicy. Po biegu odbędzie się zabawa na sali K. S. H. Cegielski gdzie rozdawane będą nagrody.

Puchar pamiątkowy ofiarowała f-ma Gąsiorowski i Frankowski (Poznań, św. Marcin) na kobiecy mecz „Warta” — „Cra-covia”, odbywający się w poniedziałek 24. bm. o godz. 18 na boisku Warty.

Mecz pań Poznań Kraków, który odbędzie się jutro na boisku „Warty” z początkiem o godz. 11 przewiduje szereg niezmiernie ciekawych spotkań. Na starcie ujrzymy wiele gwiazd naszej kobiecej lekkiej atletyki, a ponieważ siły są mniej więcej równe zatem walka zapowiada się więc atrakcyjnie.

Piłka nożna

„L. K. S. — „Warta”. Jutrzejsze zawody zgrupują na boisku Warty niewątpliwie szerokie masy zainteresowanych które śledzić będą walkę dwóch czołowych klubów o dalsze dwa punkty w tabeli. Drużyna L. K. S. przybywa dziś wieczorem. Początek zawodów o godz. 18. Przedsprzedaż biletów w niedzielę odbywa się w sekretarjacie od godz. 10 do 12.

Kino Wilsona, Łazarz (przy parku Wilsona)

Dziś i dni następne
Całować — to nie grzech
Kenia Desni — Livio Pavanelli.
Początek seansów o 5, 15, 7, 15, 9, 15.
zw 17145

U dorastającej młodzieży ma kolosalne znaczenie częsta konsumpcja tak pożywnego artykułu spożywczego jakim jest dobra czekolada. Pw 11 202-70.361 Czekolada oraz kakao Piaseckiego, z największej fabryki czekolady w Polsce A Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, wyrabiane są z najszlachetniejszych i najczystszych surowców.

WŁASNY WYRÓB KONFEKCI MĘSKIEJ I CHŁOPIĘCEJ
RZETELNE NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKUPU!
E. GRZESKOWIAK POZNAŃ TIRYNEK 83

KOMUNIKAT.

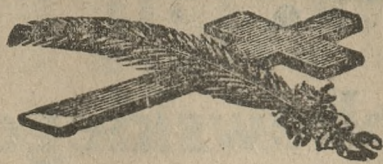
Ból w bokach i dolku podsercowym (gdzie schodzą się żebra) Pobołowania w wątrobie. Skłonność do obstrukcyj. Język obłożony Gorycz i niesmak w ustach Odbywanie Wdechcia i burzenie w kiszce Bóle i zawroty głowy Podenerwowanie Uryna ciemna i mętna. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych Podczas ataków W dolku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w onsie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę Wzdecie brzucha rozszadanie teber parcie na kiszke stolcową Niekiedy wymioty żółta. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka Kuracja ziołami Cholekinaza uwarni od tej ciężkiej dokuczliwej choroby Zioła Cholekinaza są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł Dr. Niemcewskiego) Wyrób Laboratorium fizj. chemiczne „Cholekinaza” Sp. z o. o. Warszawa, Nowy świat 5 Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „JMICO” Box 63. Stevens Point, Wis. U. S. A. Pw 10 895-62.311

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu do kasy komitetu wpłacono w złotych

H. Paul, Poznań	10	Teod. Górka, Warszawa	10	Resursa Obyw. Poznań	200
X. Prob. Janiszewski, Grzebanin	50	J. Ratajczak, Zegocin	20	T. Bartkowiak, Wrotków	3
Zd. Prószówna, Gniezno	30	Fr. Lesiński, Krotoszyn	10	J. Jankowski, Kowalewo	5
Hel. Donimirska, Chelmao	15	J. Nowacki, Tarnowo Nowe	2	Fr. Poczta, Roszki	5
X. Pr. L. Stadicki, Iwanowice	10	X. Krzywożyński, Siemianice	5	K. Sroka, Sedce	5
Fr. Kuliczkowski, Łańcut	2	Ant. Pacyński, Kórnik	5	M. Taborski, Baranów	10
Józ. Piotrowski, Grudziądz	5	Jan Adamczak, Korytnica	5	P. Kędziora, Daszewice	20
K. Mardusiński, Rafałów	10	Waw. Haim, Łagiewniki	5	St. Buszka, Labiszyn	5
X. A. Gerwel, Piekuty	1.50	W. Bogacki, Chojnice	10	Fr. Skrzypczak, Polskawieś	5
M. Loba, Zduny	5	Jan Remlien, Jankowice	5	Lurancowie, Koryna	10
Waw. Siepak, Kalwarja	5	W. Debowski, Lednogóra	2	X. Sołtyński, Siedlinów	10
J. Zeb	5	J. Sobocki	2	Sz. Włodarczyk, Rozdrażew	2
And. Gren, Cieszyn	2	Li Br. Radomska, Lękno	5	Sz. Ptak, Smarkze	1
Hel. Łyżnicka, Husaków	3	L. Szalaga, Borówko Nowe	4.50	Fr. Kuliczkowski, Łańcut	2
Waw. Wypasek, Jangrot	3	Wl. Jaskólski, Gorzyce	5	L. Siećheim, Turzopole	5
Wl. Olszewski, Borkowo	10	A. Jaźwiec, Skalmierzycy	1	J. Bakowski, Kobylna	5
Fr. Praczyński, Bracholin	10	K. Ziolk, Mylin	1	Bełkowska, Dąbrowa	10
W. Frackowiak, Poznań	100	Obszar Dworski, Dąbno	10	Radca Cichowicz, Poznań	100
Wejśówna, Poznań	5	A. Cieszkowski, Wierzenica	100	J. Śmidowiczówna, Sandom.	8
Zakł. Ochroniarek, Poznań	10	Wl. Burzan, Jutrosin	10	J. Klemke, Zadynin	15
X. Sobolewski, Poznań	3	J. Dąbrowicz, Izbice	4	A. Sroczyński, p. Ostrów	5
Fr. Kuliczkowski, Łańcut	2	Stan. Siwek, Rakowo	3	K. Grabowska, Jablonowo	5
Henrykowie i Antosiowie	10.50	Fr. Goroski, Jewec	5	Ad. Wawrzyniak, Skalmierzycy	8
X. Prob. Kielczewski, Paćkość	10	Pawel Grzebyta, Pawłowo	5	Roinik, Jutrosin	10
M. Hanyżewski, Szulżanki	1.50	Wikt. Srot, Willimantyc	5	W. Ciesielski, Lasońnik	10
K. Bartkowiak, Wrotków	2	Ameryka	5	J. Draheim, Losońnik	5
N. N. Żydlik, Poznań	10	Fr. Zmysłony, Starnów	10	M. Bak, Trebaców	2
J. Michałak, Przygodzice	9.50	J. Senger, Konarskie	10	J. Goliński, Tuchorka	3.50
O. Handschöwna, Bochnia	24	Wal. Górski, Karnow	2	J. Strojny, Kamionki	10
Pasciel, Niepruszewo	10	K. Łopuszyński, Konin	10	J. Adamczyk, Wojnowice	23.20
Iz. Golebka, Miączynek	10	Cz. Drzewiecki, Tuchorka	5	St. Fojutowski, Zalisie	15
Jan Frackowiak, Radzów	2	Jan Komasz, Lunczewo	23	J. Bałamaczek, Roszki	10
Paliszewscy, Gębice	5	Bank Ludowy, Tarnów	100	Fr. Kulok, Trebaców	4
Iz. Machowina, Drawsko	10	Podg.	100	St. Nieniewski, Cielimow	5
Iz. Małec, Ślawica	5	Sekr. Ligi Kat., Poznań	100	T. Matysiak, Sowy	10
Kulicki, Labiszyn	10	Zakład SS. Karmelitanek	100	A. Piatkowski, Budziszewko	5
Misiewiczówna, Teybors	5	X. Prałat Mayer, Poznań	100	J. Mielczarek, Karnówko	5
Wojciech Kowal, Perzycy	2	Jul. Frankowski, Poznań	10	M. Pflarski, Dziembowo	5
Wal. Pasierb, Czarna	5	X. Galdyński, Poznań	50	Gmina Tomice	5
Balt. Ciesielski, Tulzina	1	Dyr. Miśkiewicz, Poznań	100	J. Czubak, Dąbrowa	5
		X. Patronot Hozakowski, Poznań	50	K. Nowak, Morzewo	10
				J. Jaźwiec, Skalmierzycy	7
				Weżyk, Rotniki	20
				J. Kostrzewa, Radłowo	10

Franciszek Różycki, mistrz rzeźnicki, który na ostatnim do-rocznej zielonoświętecznym strzelaniu, zdobył godność króla poznańskiego Bractwa Kurkowego

W czwartek, dnia 20 czerwca 1929 roku, zmarł nagle, ś. p.

Wacław Andrzejewski

długoletni dyrektor Oddziału naszego w Grudziądzu.

W Zmarłym straciliśmy współpracownika, który całą duszą oddany był Instytucji naszej, służąc wszystkim jako wzór sumiennosci i gorliwości we wypełnianiu obowiązków i którego zalety charakteru oraz zdolności wysoko ceniliśmy. Niespodziewana śmierć Jego okrywa nas szczerą żalobą. Wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

Poznań, 21 czerwca 1929 r.

Bank Związku Spółek Zarobkowych
Zarząd, Koledzy i Pracownicy.

P w 12 107-25,126

ś. p.

Wacław Andrzejewski

dyrektor banku,
członek naszej Rady Nadzorczej

zmarł dnia 20 czerwca 1929 roku.

W Zmarłym straciliśmy szczerego przyjaciela i doświadczonego doradcę.

Cenne zalety Jego kryształowego, promiennego charakteru utworzyły ogniwo łączące nas w serdecznej, trwałej przyjaźni.

W. Korzeniewski, Towarzystwo Akcyjne.

Grudziądz, w czerwcu 1929 roku.

dw 6608

W czwartek, dnia 20 czerwca 1929 r. zmarł nagle, ś. p.

Wacław Andrzejewski

Dyrektor Banku Związku Spółek Zarobkowych, oddział w Grudziądzu.

Pogrzeb odbędzie się w Grudziądzu w niedzielę, 23 czerwca o godz. 4.

zw 17128

Grudziądz, Poznań.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Dnia 21 b. m., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. zw 17 155/6

Stanisława Matuszczakowa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 24 czerwca, o godz. 5 po południu, z domu żaloby ul. Mączna 1.

Tow. Pielgrzym pod wezw. Matki Bożej Wypadek 115. w Poznaniu.

Za liczne dowody współczucia i za wieńce przy zgonie mojej ukochanej żony, naszej drogiej matki i babki, ś. p. zw 17 150

Olgi Braune

składamy Wszystkim, przedewszystkiem Ks. Dasasowi i lokatorom, oraz tym, którzy oddali ostatnią przysługę, nasze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

W smutku pogrążeni

mąż z rodziną.

Poznań, Staszycy 12.

Msza św.

za duszę ś. p.

Władysława Szczepkowskiego

odbędzie się w Poznaniu w kościele Bożego Ciała we wtorek, dnia 25. 6. o godz. 10 rano. dw 6603

Nabożeństwo żałobne przy zwłokach odbyło się w Żydowie, poczem eiche złożenie w grobach rodzinnych w Gurowie, podług ostatniej woli Zmarłego.

Żona, dzieci i rodzeństwo.

**RENOMOWANY
SKŁAD WIN
KAROL RIBBECK
WŁ. ALEKSY LISSOWSKI**

POZNAŃ - PÓCZTOWA 23

Pw 7994 0 5356

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mego najukochańszego narzeczonego, ś. p.

Lubomira Grabowskiego

odbędzie się w poniedziałek, dnia 24 czerwca 1929 r. o godzinie 9,30 w kościele O. O. Franciszkanów

nabożeństwo żałobne

o czem zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

Ziuta Dziedziuszkówna.

zw 17144

SAMOCHODY

De Dion Bouton 8/30 P. S. 6 siedz. Coupe na balonach.

Fulmina 10/30 P. S. 6 siedz. torpedo

Fiat 509 torpedo 4 siedz.

Kw 2426

Ford ciężarowy 1 1/2 tonn.

Tatra 6 siedz. Landaul w stanie używanym lecz beznaganym, jako kupna okolicznościowe poleca

„FEBAUTO“, Franciszek Beszterda
Poznań, Dąbrowskiego 2, telefon 70-66.

WINIARNIA-KABARET

w śródmieściu Poznania tania do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 17 142

Wielki dom handlowy

masywna budowa, w którym się mieszczą 4 składy oraz dwa mieszkania, w najlepszym miejscu handlowym, w rynku, jest z powodu podziału majątkowego, zaraz do sprzedania. W razie kupna domu zaraz duży skład i większe mieszkanie wolne. Zgłoszenia wprost do właściciela. rw 5190

FELIKS JAROCIŃSKI — WRZEŚNIA, RYNEK 12

POTRZEBNY

propagandzista

do poważnej firmy sprzedającej artykuły dla rolnictwa. Reflektuje się tylko na silę pierwszorzędą z wykształceniem rolniczym lub handlowym, z dobrą znajomością języka polskiego i niemieckiego i umiejętnością posługiwania się tymi językami w słowie i piśmie w celach reklamowych i propagandowych. Pierwszeństwo mają Panowie posiadający już doświadczenie jako propagandziści w branży maszyn rolniczych i gospodarstwa domowego. — Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem żadanego wynagrodzenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17 143

„Atlantic“
Restauracja, Dancing i Kabaret
Poznań, St. Rynek 80 82.
Naprzeciw odwachu obok zamku
Działuńskich. zw 17140

Lokal

Winiarnia - Kabaret
w Poznaniu na dogodnych warunkach zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 17141

Młyn wodno-turbinowy

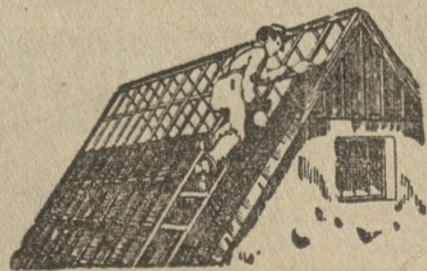
z stałą wodą, z motorem Diesla 45 K., pewna egzystencja, bogatej okolicy, z przemiałem 80—100 ctr. na dobę, powiat Mogilno we wsi 8 km. od stacji, przy szosie uroczą położonej przy jeziorze z gospodarstwem 60 morg., w wysokiej kulturze, z nadkompletnym inwentarzem żywym, martwym, pełnym żniwem, budynki masywne, dom mieszkalny 6 pokoi, 2 domy komornicze, wprost od właściciela przy wpłacie 15 000,— dol.; zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Pozn. pod zw 17 063. Bliższych informacji udziela Drogerja pod Murzynem — Poznań, Półwiejska 39.

Młody

inteligentny człowiek, z wyższym wykształceniem, ze znajomością języka polskiego, niemieckiego i rosyjskiego w słowie, piśmie, rysownik - technik, z dłuższą praktyką na kierowniczym stanowisku poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz. Zgłoszenia pod zw 17 131 do eksp. Kurjera Pozn.

Bacność właściciele domów!

Wykonuję wszelkie prace dekararskie i blacharskie, pokrywam nowe i naprawy starych dachów papą, dachówką, blachą i wszelkim innym materiałem po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach. Kosztorysy i cenniki bezpłatnie!

Wystawiam na Powszechnej Wystawie Krajowej!

IGNACY MANDOWSKI

mistrz blacharsko-dekararski

Przemysł polski pokrywania dachów
Poznań, Grobla 3, telefon 34-69.

Dnia 20 czerwca 1929. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy syn i brat, ś. p. zw 17153

Tadeusz Królikiewicz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23. b. m., o godzinie 17 z domu żałoby, ul. Szamarzewskiego 12.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, siostra i szwagier.

Kup rower od KASTORA to się nie załamie!

Najtańsze fachowe
źródło zakupu

„Kastor“

Poznań,
św. Marcin 55.

Zwracamy uwagę na ceny w naszym oknie wystawowym. Kw 242125

Na sprzedaż 2 kioski

korzystnie położone na terenach zachodnich P. W. K. Bliższych informacji udziela

KAZMIERSKI — POZNAŃ, DĄBROWSKIEGO 89
Telefoni 62-28. zw 17 107

Dywany
K. Kużaj
27 Grudnia 9
K. K.
P.

Beczłowożu

poszukujemy
celem kupna nowego lub używanego beczłowożu do polewania ulic. nw 11213
Magistrat miasta Swarzędza
w z. Staniewski.

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Flac Wolności 5.

Pierwsza Benzynowa Stacja Obsługująca w Polsce

w Poznaniu przy ul. Bukowskiej narożnik Gajowej

STANDARD NOBEL W POLSCE

Spółka Akcyjna

donosi o otwarciu pierwszej stacji obsługującej

DO TEJ OBSŁUGI ZOSTAŁY ZAINSTALOWANE:

nowy amerykański dźwig hydrauliczny, aparat do napełniania opon powietrzem, aparat do smarowania i aparat do płukania.

OPLATA TYLKO ZA PRODUKTY.

Wszelka dodatkowa obsługa bezpłatnie.

BEZPŁATNIE:

woda do akumulatorów, woda do chłodnic, powietrze do opon.

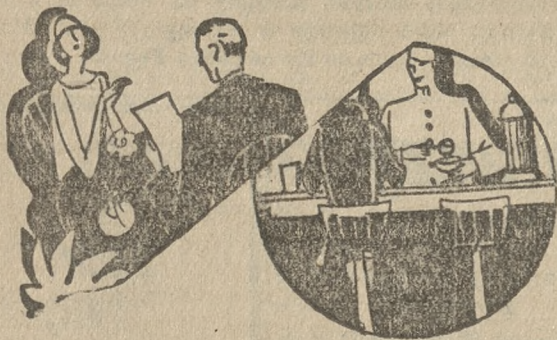

UWAGA: Druga stacja obsługująca przy ulicy Ewangelickiej przy moście św. Rocha zostanie uruchomiona w dniach najbliższych.

DODATKOWA OBSŁUGA:

płukanie skrzynki biegów, płukanie karteru motoru, smarowanie samochodów.

„Mascotte“ Poznań Piekary 19

Winiarnia

Mocca-Salon

Bar Amerykański

Koncert artystyczny.

Kuchnia wyborowa.

nr 10870

Mamy zapotrzebowanie wagonowe oraz w mniejszych partiach po najwyższych cenach Pw 12177-25,92

łubinu niebieskiego i żółtego

Prosimy o opróbkowane oferty.

Bracia Murawscy, Poznań

ul. Fredry 2. Tel.: 39-03, 39-08.

Seweryn Pawlicki

Architekt wnętrza

Zakłady stolarskie - Fabryka mebli

Urządzenia mieszkań i lokali według rysunków

Projekty. — Rysunki. — Kosztorysy.

Poznań, Tama Garbarska 25-28

Tel. 57-71. Linja tramwaj nr. 6.

bpw 3774

PARASOLE

ogrodowe, słoneczne i nieprzemakalne

w wykonaniu trwałem po cenach bezkonkurencyjnych poleca

„Standard-Metal“, Wł. J. Fabrowski,

Poznań, Górna Wilda nr. 97

(narożn. ul. Langiewicza). nr 17129

STOLARNIA

kompletnie urządzona z maszynami do obróbki drzewa, duży wygodny lokal, z dobrą wyrobioną klientelą w Poznaniu

jest do sprzedania natychmiast.

Do przejęcia potrzeba ca 20 000,— gotówka, ewtl. przyjmie jedną część weksłami. Oferty proszę po: zw 17 093 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Polecam

Dla „Rolników“

Wagi i probierze: zbożowe, do kartofli, koni-czyny i t. d.
Miary całowe do kartofli
Miary dla koni
Deszczomierze
Wstrzykawki przeciw czerwonce
Okulary ochronne.

Dla „Mierników“

Niwelatory
Pryzmaty
Węgielnice
Planimetry
Taśmy miernicze
Piony i t. d.

Dla „Techników“

Cyrkle
Przykładnice
Pomiarki
Mikrometry
Pontografy
Suwaki
Zerowniki i t. d.

Dla „Chemików“

Wagi chemiczne
Wagi analityczne
Termometry chemiczne
Aerometry
Szkło chemiczne
Płatynowane druciki.

„BOBE“ Poznań

Al. Marcinkowskiego 7.

Pw 12191-25,110

Młodszych buhai opasowych

poszukuje celem kupna

Kozłowski, Leszno, Dworcowa 27.

Telefon 25.

nr 11212

Telefon 25.

W Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych w Poznaniu ul. Wojskowa 5 — wakuje posada

kalkulatora warsztatu mechanicznego.

Wymagane kwalifikacje: ukończona szkoła rzemieślnicza lub kursy techniczne, ewentualnie dłuższa praktyka. Wynagrodzenie narazie 200,— zł miesięcznie. Osoby reflektujące na objęcie powyższej posady mogą zgłaszać się w godzinach 12 — 13, u Dyrektora Fabryki.

Dyrektor:

(-) Zieliński

dw 652a

Poszukujemy zaraz ekspedjenta - dekoratora

oraz

starszej ekspedjentki

z branży artykułów męskich. Reflektujemy tylko na pierwszorzędną siłę. Oferty piśm. z dołączeniem świadectw uprasza Pw 12108-63,595

Roman Lewandowski, Bydgoszcz, Gdańska 8.

ZAPRASZAMY DO ZWIEDZENIA WYSTAWY:

- SALONOWYCH MASZYN DO SZYCIA ELEKTRYCZNYCH, GABINETOWYCH oraz ZWYKŁYCH —
- HAFTÓW ARTYSTYCZNYCH, KOLOROWYCH i BIAŁYCH i INNYCH ROBÓTEK, WYKONANYCH na DOMOWEJ MASZYNI —
- DZIAŁY MASZYN DO SZYCIA RZEMIEŚLNICZYCH i SPECJALNYCH dla WSZYSTKICH GAŁĘZI PRZEMYSŁU — w własnym naszym magazynie w POZNANIU, ul. 27 GRUDNIA 16.

Sp. Akc. **SINGER SEWING MACHINE COMPANY**

SŁOJE do ZAPRAW

Forma „WECKA” znane i wypróbowane nadeszły — dla reklamy sprzedają bardzo tanio. Pw 12157-25,67

Słoje do zawiązywania	
1/4 litra . . . 0,95	1/4 litra . . . 0,25
1/2 litra . . . 1,10	1/2 litra . . . 0,30
3/4 litra . . . 1,30	3/4 litra . . . 0,45
1 litr . . . 1,40	1 litr . . . 0,60
1 1/2 litra . 1,70	2 litry . . . 0,90
Sprężynka 0,15	Aparat komplet 23,50

Przy kupnie 100 sztuk udzielam 5% rabatu.

F. STASZEŃSKI

Porcelana — kryształy — platery
Poznań, ulica 27-go Grudnia 5.
Filja: ulica Wyspiańskiego 15.

Fachowiec

z branży samochodowej z 15-letnią praktyką warsztatową, kapitan rez. wojsk samochodowych, specjalista od generalnych remontów, dobry organizator i kalkulator poszukuje zaraz stanowiska kierownika warsztatów samochodowych, lub kierownika przedstawicielstwa samochodów. Zgłoszenia pod dw 6589 do ekspedycji pisma.

Samochody używane

sławnych fabrykatów, w wielkim wyborze, posiadające wielką wartość wewnętrzną, do natychmiastowego użytku, oraz inne wymagające naprawy z karoserjami otwartymi i krytymi — poleca z powodu braku miejsca po cenach bardzo niskich

„Brzeskiauto” Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29,
telefon 63-23 i 63-65. byp 3764

Młyn

pszenny 30 tonn, młyn żytni 30 tonn sprawności dziennej. Siła wodna 150 P. S., zapasowa lokomobila 150 P. S. Urządzenia nowoczesne. Magazyny i silos pojemności 2 000 tonn. ryflarnia, własna bocznica, obszerna willa centr., ogrzewanie, kanalizacja w 6-morgow. parku, 200 morg. ziemi ornej, inwentarz żywy i martwy nadkompletny, budynki mieszkalne dla pracowników i gospodarskie, na sprzedaż. Oferty Młyny Parowe 1001, Gniezno, Poste restante. Pw 12 174-58,374

P. T. Interesentom podaję do łaskawej wiadomości, że z dniem 1 lipca 1929 r., otwieram w Rzeźni Miejskiej

przedsiębiorstwo importowe i eksportowe

oraz komisowe rogacizny i trzody chlewnej

telef. 51-93 (Rzeźnia Miejska) — telef. 24-85 (mieszk. pryw.)

Mając w tej dziedzinie handlu długoletnią praktykę i doświadczenie, starać się będę Szan. Kliencie! zadowolić pod każdym względem oraz ręczę za skora i rzetelną obsługę. zw 17 110

Na życzenie udzielam zaliczek do najwyższych sum. Proszę o łaskawe poparcie mego nowego przedsiębiorstwa.

Z poważaniem
Bolesław Cabański
mieszk. pryw. Plac Działowy 11.

Z kapitałem
50—80.000 złotych

przystąpię do solidnego przedsiębiorstwa fabrycznego. Zgłoszenia z wyraźnym określeniem rodzaju i szczegółów pod zw 17124 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

STENOTYPISTKA

ze znajomością stenografii polskiej i niemieckiej, pisząca biegle na maszynie, natychmiast potrzebna. Oferty z życiorysem, podaniem dotychczasowej działalności, referencyj oraz wymaganej pensji uprasza Pw 12 170-25,43

ZWIĄZKOWA CENTRALA MASZYN
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16.

Do składu żelaza i materiałów budowlanych — potrzebny od 1 lipca r. b. zw 17 112

rutynowany pomocnik

M. SZERMER — Skład Żelaza — GRODZISK (Wlkp.)

Przedstawicielstwo

pierwszorzędnej fabryki, przyjmę na Pomorze z siedzibą w Gdyni. Mam ubikację w własnym domu. Mogę dać zabezpieczenie. Oferty do Baranowski, Poznań, Fabryczna 1. zw 17 127

Limuzyna

elegancki samochód 6-osobowy bardzo dobrze utrzymany korzystnie sprzedawany zw 17188

Gruszczewski, Wierzblicca 37, II pnr.

Borkalin

zabija Mole
torebka 50 gr.
Do nabycia w Drogerjach i Aptekach

Pw 11 208-25,84

„Douglas” Motocykle

Sensacja Sezonu!
350 i 600 ccm., nowe na dogodnych warunkach zapłaty stale na składzie. Prosimy zająć ofert. zw 11012

„Komaa”, Sp. z o.p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85. Tel. 77-67 i 54-78.

Porzeczkii Maliny

czarnej
Wiśnie
Pozłomki
Jabłka

kupują w sezonie każdą większą ilość.

Domagalski i S-ka

Wytłocznia soków
Poznań, św. Marcin 34.
Pw 1207-4,60

Technik budowlany

zdolny i energiczny, władający językiem polskim i niemieckim potrzebny od zaraz do biura i na budowę. Zgłoszenia z życiorysem i opisami świadectw oraz podaniem pretenzji skierować do LEONARD PIOTROWSKI, budowniczy, Szarlej G/Śl zw 17098

NASZE PALTA LATOWE

dzięki swej niskiej cenie, solidnego wykonania i pięknej linii zewnętrznej zdobyły sobie powszechne uznanie szerokiej rzeszy kupujących.

PALTA (latowe, raglany męskie, płaszcze sportowe, samochodowe, kurki i płaszcze myśliwskie, płaszcze nieprzemakalne) **GARNITURY** (spacerowe, wizytowe — sportowe, różne asony w najlepszym wykonaniu, wybor niedościgniony) **Mundury** **PŁASZCZE** **TRENSKORT** z gum. wkładką.

WYKONANIE MIAROWE z najlepszych bielskich i oryginalnych angielskich materiałów pod egidą pierwszorzędnych sił fachowych, na życzenie dostawa w 24 godzinach, dobry krój i niskie ceny ogólnie znane.

EDMUND RYCHTER, POZNAŃ,

LOKALE WYSTAWOWE ul. Fr. RATAJCZAKA 2 — i SPRZEDAZ — Telefon 26-07, 54-15, 21-71, 54-25.

Po zwiedzeniu P. W. K. wprost do RYCHTERA, Fr. Ratajczaka 2 po piękne palto lub garnitur. Jak Cię widzą, tak Cię piszą.

Komunikacja autobusowa

Niniejszem donosimy Szan. Publiczności, że uruchomiliśmy stałą komunikację

luksusowymi autobusami

pociąg poniżej podanych rozkładów jazdy na liniach:

I. Poznań-Środa-Zaniemyśl

930	1315	1930	odjazd	Poznań	przyj.	855	1450	1700
1010	1355	2010		Kórnik		815	1400	1620
1030	1415	2030	przyj.	Środa	odjazd	755	1350	1600
1040	1420	2040	odjazd	Środa	przyj.	740	1320	1540
1055	1435	2055	przyj.	Zaniemyśl	odjazd	720	1300	1525

II. Poznań-Kostrzyn-Września

730	1340		odjazd	Września	przyj.	1305	2115
745	1400			Nekla		1250	2100
805	1420			Kostrzyn		1230	2040
825	1440			Swarzędz		1215	2025
845	1500		przyj.	Poznań	odjazd	1150	2000

III. Poznań-Skoki-Wągrowiec

700	1600		odjazd	Wągrowiec	przyj.	1410	2125
720	1620			Skoki		1350	2105
750	1650			Mur. Goślina		1325	2040
825	1725		przyj.	Poznań	odjazd	1245	2000

Odjazd autobusów linii I, II, III.

ulica Mostowa narożnik Grobli

(dojazd tramwaj. 1, 2, 5, 6 — inform. Restauracja „Do Nowego Mostu“).

IV. Poznań-Stęszew-Grodzisk

1300	1845		odjazd	Poznań	przyj.	800	1645
1340	1925			Stęszew		720	1610
1420	2005		przyj.	Grodzisk	odjazd	640	1530

Odjazd autobusu do Grodziska

ul. Fr. Ratajczaka narożnik ul. Skarbowej

(inform. restauracja p. Kozłowskiego Pasaż Apollo)

V. Poznań-Puszczykowo

* 845	* 1025	1545	1740	1950		Poznań	↑	950	1110	1710	1925	2110
910	1050	1610	1805	2015		Puszczykowo	↓	925	1045	1645	1900	2045

*) Autobus oznaczony gwiazdką kursuje tylko w niedziele i święta w sezonie letnim.

Odjazd autobusu do Puszczykowa

ul. Fr. Ratajczaka narożnik ul. Artyleryjskiej

AUTOKOMUNIKACJA Sp. z o.o.

Poznań

Inform. telef. 41-20, 35-95, 17-79

Zapewniamy stałą i punktualną komunikację!

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu

ZAPROSZENIE.

Firma Inż. Fr. Dominik, Lwów

ma zaszczyt zaprosić: Władze rządowe, samorządowe, wojskowe, P. T. Właścicieli dóbr, Przemysłowców, i t. p., o łaskawe zwiedzenie

Pomp studziennych najnowszej konstrukcji

patent zgł. nr. 24781

demonstrowany w ruchu na stoisku nr. 30 — dział maszyn rolniczych, vis a vis wiatraku.

Pompy te nie naśladowują wzorów obcych, masowo zaprowadzonych na rynkach polskich, są one myślą twórczą polskiego przemysłowca i pracą rąk polskiego robotnika, godne zwiedzenia i zainteresowania. Objasnienia i prospekty na miejscu.

Zastępstwo na Wielkopolskę i Pomorze

Jerzy Kwieciński - Poznań,
ulica Długa 12, tel. 20-55.

Ważne dla P. T. Przetwórców owoców!

Do zapraw, konserw, konfitur, soków i wszelkich przetworów owocowych polecamy specjalny gatunek cukru

podwójnie rafinowany KRYSZTAŁ „SUPERIOR“

klarowny w gotowaniu oraz ekonomiczny w użyciu. Wysyłki skuteczniamy wprost z cukrowni lub z naszej Składnicy Cukru w Poznaniu, znajdującej się obok Osobowego Dworca Zachodniego — telefon nr. 67-87.

Bank Cukrownictwa

Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Poz. 12166-5, 36

Medal złoty
1927

Bizuterję pierwszorzędą

i wszelkie prace rytownicze wykonuję we własnej dobrze zaprowadzonej pracowni

Ceny przystępne

STEFAN ZYGMANIAK

Zakład rytowniczo-jubilerski

Telefon 28-37 Poznań, St. Rynek 43, i p. Telefon 28-37

Sprzedż detaliczna i p.

„CALZETTA“

Pończocha ekonomiczna szanującej się obywatelki!

Pw 10096/7-20, 808/88

Wydajesz na wystawę zaopatrzyć się w swej księgarni celem poprzedniej orientacji

w najnowszy plan miasta

Poznanian

Sniegockiego

z widokami, spisem ulic położeniem wystawy, rozkładem jazdy autobusów, planem samochodowym Woj. Pozn., spisem pogotowi lekarskich i t. d.

Cena kompletu 1,50,—

Nakładem

Eska Br. Sniegocki

Poznań,

ul. Fr. Ratajczaka 2

P. K. O. 204491

Egz. okazowe franko za nadesł. 1.60.

Dla księgarń i kolporterów:

Skład główny:

Księgarnia

B. Chrzanowskiego,

Poznań.

Pw 10 105-21.353

Wydawnictwo

Na raty

miesięcznie

18 zł.

pierwsza wpłata 36,00 zł.

Kromczyński

Poznań

Aleje Marcinkowskiego 5.

opw 3850

Magazyn na sprzedaż

położony

na Głównym Dworcu Towarowym w Poznaniu, bocznicą kolejową. Budynek masywny, obszerny, suche, wodociąg elektryczność, telefon. Budynek mieszkalny dla magazyniera. Rzadka okazja! Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod dw 6558

Stenografie polska i niemiecka
Pisanie na maszynach
wszelkich systemów
— Księgowość prywatnie —

Kursy stenografji i pisanja na maszynie
L. TYRAN — ZAWORSKIEJ
ul. Strzelecka 33, narożnik Pl. Świętokrzyskiego i Jeżyce, Poznańska 28/30

Nowy kurs 2 lipca
Kursy mies., kwart. i półroczne
Nauka bardzo staranna
— Słabym oddzielne lekcje bezpłatne —
nrw 1781

Przed wyjazdem kupisz najtaniej

Koszule męskie i damskie, bieliznę
dziecięcą, pledy, kołdry, bieliznę
pościelową, pończochy, pullovery,
garsonki w składzie fabrycznym

POZNAŃSKIEJ FABRYKI BIELIZNY

ul. Nowa 10. Jan Ebertowski ul. Nowa 10.
Pw 12179-25,89

Ważne dla wszystkich zakładów pracy

Wyszły z druku:

- książeczka obrachunkowa dla każdego poszczególnego robotnika, według wzoru zatwierdzonego przez Okręgowego Inspektora Pracy X. Okręgu.
- Księga imienna na około 1000 nazwisk.
- Wykaz młodocianych.
- Księga kar pieniężnych nakładanych na robotników.
- Księga wypłat dla pracowników fizycznych.
- Księga wypłat dla pracowników umysłowych.
- Księga uwag Inspektora pracy.

Wysyłka za pobraniem pocztowym lub poprzedniemi nadesłaniem
gotówki z doliczeniem portorji.

DRUKARNIA POLSKA SP. AKC.

Poznań, św. Marcin 70.

zw 17017/18

Szanownej Publiczności przypominamy uprzejmie nasz spokojnie i słonecznie
położony

Ogród mleczarsko-kuracyjny

Specjalne mleko do picia,
maślanka medycynalna
Yoghurt

nrw 11082

mleko czekoladowe
krem lodowy

Mleczarnia Poznańska Sp. z o.o.

Tel. 33-44. Poznań, ulica Ogrodowa 14. Tel. 33-44.

Prosimy zwiedzać nasze kioski mleczarskie na terenach P. W. K.

PROTOS

10/30 samochód otwarty, używany,
o gruntownym remoncie w bardzo
dobrym stanie, korzystnie do
sprzedania. Zgłoszenia do firmy

BERNARD POLSKI

fabryka kas pancernych Poznań, Komandorja.
Pw 12156-26,54

Kopalnia złota!

Hurtowny i detaliczny skład żelaza, materiałów budowl.
sprzętów domow. i kuchennych, dostawy dla hut i kopalń,
położony w centrum przemysłu Górnego Śląska, z liczną,
stałą klientelą wielkiego przemysłu, najlepiej prosperujący,
miljonowe obroty, jest wraz z nieruchomościami jak domem
handl. mieszkalnym, obszern. magazynami i składnicami
nowocześnie urząd., z powodu zmiany stos. rodzinnych
zaraz na sprzedaż. Do objęcia potrzeba około 300 000.— zł.
Łask. zgłosz. uprasza się pod zw 17 114 do eksp. Kurj. Pozn.

ARTYKUŁY MĘSKIE

S. MARCZYŃSKI

ul. MARCONI 53

Plug parowy

Fowlera sprzedam. Te-
lefon 1272 zw 17117

Dziennie 6000 fotografii

dostarczyć może nasze nowocześnie urządzone labo-
ratorjum. Prace amatorskie wykonujemy w przeciągu

8 godzin

pozwąwszy od wywołania a ukończywszy na gotowej
odbitce. Wykonanie fachowe.

CAMERA FOTO-SPORT
ul. Fr. Ratajczaka 3.

Pw 12181-25,66

Bracia Waberscy, Gniezno

Telefon 57

polecają z natychmiastową dostawą

Samochody **FORD**

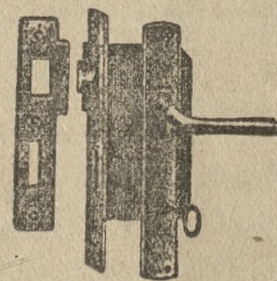
osobowe, autobusy, ciężarowe i podwozia.

Części zapasowe oraz przybory samo-
chodowe.

Oddział budowy Karoseryj wszelkich
typów. nw 10248

OKUCIA

budowlane

meblowe

Najtaniej! Największy wybór!

Stanisław Wewiór

Poznań, św. Marcin 34. Tel. 34-31

Specjalny Skład Okuć.

Łódź motorowa

sprzeda tanio Fr. Wojak, Grudziądz,
Plac 23 Stycznia 11. zw 17115

Garnitur parowy

60 cali Zauza jak nowy, z lokomotywą Flöthera, do natych-
miastowego użytku, sprzedamy. dw 6599

WIOREK i S-KA — KĘPNO (Wlkp.)

TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby
marki

„SMOK”

są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem” maluje,
Nigdy nie żałuje. Kw 1829

HAFTUJE

rysuje, me-
reżkuje ba-
tykuje, ma-
luje po ce-
nach fabry-
cznych

Fabryka Robót Ręcznych

„FARUM”

właśc. J. MURA

Poznań, Stary Rynek nr. 89. I p.

ROBODZIEJSTWO DLA WSZYSTKICH
BALSAMICZNA
sol do NOG
RAZ-DWA-TRZY

DOSKONALE
ZAPOBIEGA I USUWA
NABRZMIENIA
ODPARZENIA
POCENIE NOG
STWARDNIENIA SKORY
SPRZEDAJEMY: DROGERIE, PERFUMERIE
ST. MULLER LABORAT. POZNAŃ I K.

Specjalna hodowla

Olbrymie gołębie rzymskie.

Kilka tegorocznych mło-
dych gołębi, czarnych i sza-
rych, po zł 50 za parę, ma
do oddania. nw 11153

O. Pohl, Poznań, Pocztowa 22.

Nakładaczka

do maszyn pospiesznych, oraz

introligatorka

do cięcia etykiet potrzebne
zaraz. Reflektuje tylko na
pierwszorządne siły.

Konrad Rozynek

Zakłady Graficzne, Poznań,
Mylna 20. zw 17108

Żelazniak

po odsłużonej wojskowości,
dobrze obeznany w branży

szuka posady. Łaskawe zgło-
szenia uprasza do ekspedycji

Kurjera Pozn. pod zw 17 122

OBUWIE

najlepsze po cenach
najniższych

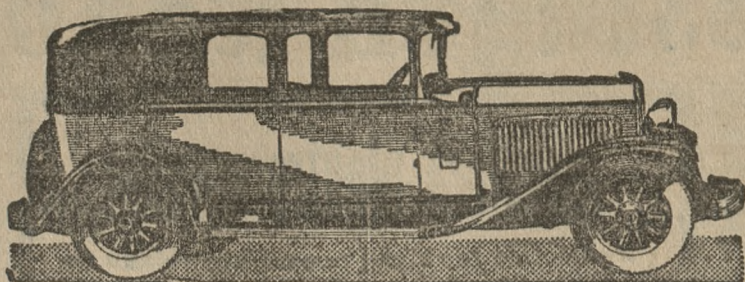
kupuje się w firmie
J. SKRZYPCZAK, Poznań,

dawniej Górna Wilda 47 i Gołębia

obecnie tylko **Stary Rynek 56.** dw 9514

CHRYSLER!!!

CHRYSLER!!!

Silnik sześciocylindrowy o specjalnej głowicy pozwala na stosowanie wysokiego stopnia sprężania przy użyciu normalnego paliwa.

Zrównoważony przeciwwagami wał korbowy ułożony w siedmiu łożyskach.

Przyspieszenie od najmniejszej szybkości do 120 klm./godz. bezpośrednim biegiem.

Hydrauliczne hamulce o rozpierających szczękach szczelnie zamkniętych w bębnach. Samoczynna regulacja uniemożliwia zarzucanie.

Resory osadzone w gumie pracują idealnie cicho i nie wymagają żadnego smarowania.

Zupełnie nowy kształt nadwozia o pięknych niskich i spokojnych linjach, nierdzewiejąca chromowa powłoka na bluszczących częściach. bpw 3769

Wąska chłodnica o wysoce oryginalnym kształcie z samoczynnie działającą żaluzją.

NOWOCZESNY, SILNY A OSZCZĘDNY SILNIK. RESORY OSADZONE W GUMIE. HYDRAULICZNE HAMULCE.

TO JEST CHRYSLER.

Wypróbujcie CHRYSLERA.

PRZEDSTAWICIELSTWO NA POZNAŃ I POMORZE AUTO-SALON Sp. z o. p. Poznań, Fredry 12, Tel. 40-15,

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości, że z dniem 15 czerwca r. b.

przenieśliśmy

biura Oddziału Poznańskiego Banku Wzajemnych Ubezpieczeń

„VESTA”

dotyczące działów ubezpieczeniowych:

na życie

od odpowiedzialności cywilno-prawnej

od następstw nieszczęśliwych wypadków

i auto-casco (samochodowych)

do nowych lokali przy ulicy

Rzeczypospolitej 9, I. p.

Prosimy zatem o łaskawe zwracanie się w sprawach dotyczących powyższych ubezpieczeń, jak zawieranie tychże itp. wyłącznie pod wyżej podanym adresem.

„VESTA”

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

Oddział Poznański

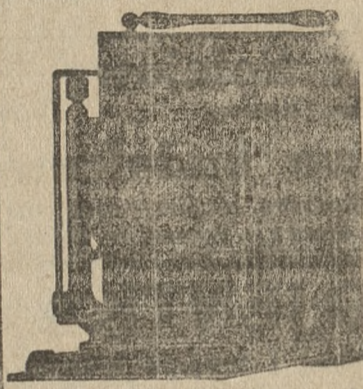
Nr. tel. 28-75 i 58-75

Nr. tel. 28-75 i 58-75

dw 6604

Aparaty fotograficzne

zaleca się kupić tylko w specjalnym składzie firmy

Antoni Larisch,

istniejącej od 38 lat w Krakowie, ul. Szewska 19, filja:

Poznań, ulica Wjazdowa 9,

naprzeciwko Uniwersytetu,

także filja w Zakopanem, Rynek 1.

Polecając się łaskawym względem

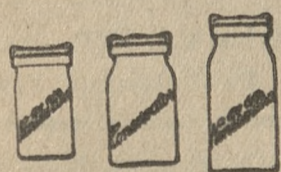
dw 6083

Antoni Larisch.

Dla posiadającego większą gotówkę rzadka okazja, nabycia pięknego, doskonale się rentującego

majątku ziemskiego

w Księstwie Poznańskim. Obszar 750 mórg, dobrej buraczanej ziemi, w tem może ca. 60 mórg ziemi lżejszej — lecz dobrej żyzniejszej. Wszystko pod plugiem i obsiane. Urodzaje przepiękne. Budynek w dobrym stanie murowany, piękny pałac z wieżą, tarasem, wodociągami etc., o 14 pokojach na suterrenach. Inwentarze martwe i żywe daleko nadkompletne. Cudowne położenie, doskonała komunikacja z większym miastem — centralnym punktem kolejowym. Sprzedaż następuje z powodu działów rodzinnych. Cena zasadnicza 1 000,— zł za morgę magdeb., wpłaty nie mniej jak 500 000 zł. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 6609

Maszynki do lodów
Aparaty do konserw

Słoje do konserw

wypróbowane jako najlepsze Non Plus Ultra i Ekonomique. — Zapasowe gumki, pokrywy, klamerki, termometry.

Największy specjalny magazyn Porcelany, szkła, kryształów i sprzętów kuchennych.

W. Janaszek, Poznań
ulica Jezuitska 1.

Pw 12 203-25.132

PNEUMATYKI

najsłynniejszych fabrykatów jak Goodyear, Goodrich Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy oraz wszelkie akcesoria i części zamienne do samochodów reprezentowanych fabryk poleca po cenach konkurencyjnych

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65 Pw 12 200-25 132

DO SPRZEDANIA.

Długoletnia firma renomowana z powodu zmiany stosunków rodzinnych sprzedaje

WIELKI MAGAZYN MEBLOWO-DEKORACYJNO-POSCIELOWY

mieszający się w 15. ubikacjach na parterze (sklep frontowy i tylne ubikacje) i na pierwszym piętrze — o łącznej powierzchni użytkowej 353 metr. kwadr. we Lwowie w śródmieściu. Zgłoszenia pisemne pod „Dom meblowy“ do Generalnej Ekspedycji Ogłoszeń — Lwów, Legionów 1. nw 11231

Elektryczne wentylatory

nowe lub używane, dla prądu zmiennego kupimy

BRZESKIAUTO - Sp. Akc., Poznań

ul. Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.

Pw 12 201-25.130

Najmodniejsza pielęgnacja włosów a la garconne

Farbowanie włosów oraz trwałą ondulację przez pierw. sily fachowe poleca

FRYZJER **MONOPOL** FRYZJER **G. SCHIPPER** dw 11283

ul. Seweryna Mielżyńskiego 21 Telefon 15-11
Nowość: Farbowanie brwi i rzęsów tylko z prawdziwej Henne.

Nawóz łąkowy

„pudretta“ ca. 2 000 ctnr., zawierająca 8% fosforu, 2% azotu i słodką pruchnicę, oraz ca. 300 ctnr. wapna nawozowego, okazjynie odda razem i częściowo z zlikwidowanej firmy „Surofosfat“, Bolechowo. zw 17 147

L. ŚLEDZIŃSKI — POZNAŃ, Wroniecka 16
Telefon 12-42.

Józef Maciejewski, dentysta

(dawniej w Dreźnie przyjmuje od 9 — 1 i 4 — 6

tylko Słowackiego 4/6
telefon 61-94 zw. 17151

dla PP. Urzędników na dogodnych warunkach, dla członków kasy chorych odpowiednie ulgi.

Dla smukłej linii, przy zaburzeniach żołądka i celi, przy chorobach serca, naczyń krwionośnych, nerwów, przemiany materii i organów miednicy kobiecej.

Kissingen Rakoczy

Kuracje domowe
W aptekach i drogeriach.
Broszury gratis:
Michał Kandel
Poznań, Masztalarska nr. 7.

Garaze wolne

kilka garaży jest wolnych
Ceny niskie. Stacja benzynowa.
Obsługa dniem i nocą. Kw 2427
„Garaze - Polonia“
Poznań, ul. Wyspiańskiego 15.

Dobra egzystencja.

Posadę kierownika fabryki dam temu, który włoży do przedsiębiorstwa dobrze prosperującego 10 000 — 15 000, — zł z możliwym spółdzielnictwem. Równocześnie poszukuje się generalnych zastępców na Poznańskie i Pomorze z co najmniej gotówką. Spieszne oferty pod zw 17 139 do eksp. Kurj. Pozn.

Warsztat samochodów i motocykli

przeniosłem z dniem 1. 6. 1929 r., na ul. Dąbrowskiego 78. Proszę o poparcie mego przedsiębiorstwa. **K. ROGOWSKI** zw 17 121

Podkłady kolejowe

sosnowe i dębowa. dw 6610

Tarte drzewo budulcowe

według listy, dostarcza wagonowo po korzystnych cenach **J. Krzyżanowski — Export drzewa — Poznań, św. Marcin 39**

EKSPEDJENTKA

do konfekcji damskiej i towarów krótkich obznajmiona z branżą potrzebna od 1 lipca. Zgłoszenia pisemne z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i możliwie fotografii oraz podaniem pensji: zw 17139

Franciszek Kowalski
Ostrów (Wkp.), ul. Wrocławska 1-3

Młodszy

technik maszynowy

z ukończoną szkołą budowy maszyn, poszukiwany na stałą posadę. Zgłoszenia osobiście w godzinach biurowych od 8-13 i 15-18

ZWIĄZKOWA CENTRALA MASZYN
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16.
Pw 11 106-25,123

Dwóch młodszych dzielnych

KUCHARZY

poszukuje Instytucja Społeczna, na stałe zatrudnienie. Zgłoszenia z odpisami świadectw do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 6605

Inżyniera elektrotechnika

z wieloletnią praktyką poszukuje polska fabryka kabli. Szczegółowe oferty pod „Przemysł“ do biura ogłoszeń „Par“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11.

Pw 12204-63, 5

Posady nauczycielskie.

Do Miejskiego Gimnazjum w Żninie, poszukiwani są od 1 września r. b., nauczyciele: jęz. polskiego, francuskiego i gimnastyki. Wymagane pełne kwalifikacje zawodowe względnie zezwolenie na nauczanie w szkołach średnich. Do gimnastyki potrzebna siła męska. Pensja jak w zakładach państwowych, nadto 25% dodatek komunalny i świadczenia ubezpieczeniowe. Podania z odpisem dokumentów i dokładnym życiorysem należy nadsyłać zaraz pod adresem: **Dyrekcja Miejskiego Gimnazjum w Żninie (wojew. poznańskie)**

Członka Zarządu

rutynowanego zbożowca, dostatecznie obeznanego z handlem, możliwie z praktyką w Rolnikach poszukuje zaraz

„ROLNIK“, Nowe Miasto n. Drawęcą.
Kaucja wymagana. nw 11 232

Województwo Śląskie

Długoletnie istniejące biuro zastępstw, poszukuje jeszcze

przedstawicielstwa

innych fabryk wyrobów metalowych. Łaskawe zgłoszenia pod „J. D.“ do Biura Ogłoszeń „Par“, Katowice, Poprzeczna 8 Pw 12 194-71,206

Poszukuję się zaraz resp. 1. 7. 1929 na stałą posadę dzielnej ekspedjentki i dzielnego ekspedjenta i dekoratora

do składu białawców, konfekcji męskiej i damskiej i artykułów męskich. Reflektuje się tylko na siły polecone. Zgłoszenia z odpisem świadectw i dołączeniem fotografii proszę przysłać do **J. SCHWARTZ — Zbąszyń, Senatorska 33. dw 6615**

LODOWNIE

Maszynki do lodów
Meble ogrodowe
Węże gumowe
Wózki dziecięce
Szklane do zaprawiania
Karnisze do okien
Siatki do okien
Maszyny do trawy
poleca korzystnie

JAN DEIERLING
skład żelaza
POZNAŃ, SZKOŁNA 3.
Tel. 35-18. Tel. 35-43.

Pw 12 202-25,131

Dzielna

książkowa - bilansistka

pewna w polskim i niemieckim zaraz potrzebna. Zgłoszenia z odpisem świadectw Kurj. zw 17135

Oprawy książek wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Bufetowa

dobrze polecona, młoda przystojna, potrzebna zaraz, do restauracji i kawiarni „Ziemiańska“ na terenach P. W. K. Zgłoszenia osobiste do biura, ul. Fr. Ratajczaka 2. Również mogą się zgłosić 2 młode przystojne panienki do obnoszenia gabletek. zw 17 126

Obwieszczenie.

W sprawie upadłościowej Hermauna Appelbauma w Rawiczu, ma nastąpić częściowy podział wierzytelności nieuprzywilejowanych wynoszących 91 501,24 zł. Do dyspozycji jest 24 000, — zł. Spis wierzytelności mających być uwzględnionych został złożony do wglądu w sekretariacie V. Sadu Grodzkiego w Rawiczu. zw 17 137
Rawicz, dnia 17 czerwca 1929.

Paraliż, adwokat i notariusz
jako zarządca upadłości.

2 K. 3/26.

UCHWAŁA

W sprawie przymusowego przetargu nieruchomości Straszewy, karta 20, własność Adama Oldakowskiego, termin przetargu wyznaczony na dzień 25 czerwca 1929, o godzinie 9 przed południem, po myśli § 43 ust. o przym. przetargu znosi się. nw 10 795
Lubawa, dnia 21 czerwca 1929 r.

Sąd Grodzki.

5. Na. 3/28
40

UCHWAŁA

Postępowanie upadłościowe względem majątku Władysława Serdeckiego z Kościana znosi się, albowiem zawarta dnia 15 maja 1929 ugoda, zatwierdzona uchwałą z dnia 18 maja 1929, urosła w moc prawną. nw 10 794
Kościan, dnia 21 czerwca 1929.

Sąd Grodzki.

KONKURS

Magistrat miasta Bydgoszczy ogłasza konkurs na stanowisko Dyrektora Miejskiej Szkoły Handlowej. Posada będzie wolna od 1 września r. b.

Kandydaci na to stanowisko winni posiadać pełne kwalifikacje do szkół zawodowych, oparte na wyższych studiach i praktyce zawodowej. Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie podług norm państwowych plus 15% dodatku komunalnego. dw 6611

Podania z dołączeniem dokumentów wnosić należy do Magistratu — Urząd Szkolny m. Bydgoszczy, najpóźniej do dnia 20 lipca r. b. Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględniane.

(—) Podoski, radca miejski.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 25. b. m., o godzinie 15, sprzedawać będę w Starczanowie, p. Nekla, najwięcej dającym za gotówkę

3 sztuki bydła młodocianego

Zbiórka o godz. 14,30, przed gospodarstwem pana Frąckowiaka. dw 6618

Liberkowski, kom. sąd.
Pobiedziska.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Kwatery

komfortowe, kompletne (150) dla szkolnictwa zagranicznego. polskiego także inteligencji pozaszkolnej. 3-5 zł. Zamówienia, zedatek: Administracja Kwater, Matejki 8, telefon 60-91. zw 91 868

Fryzjer

Dworcowy

Dworzec główny Tel 61-2; naprzeciw poczkalni 1 i kl. czynny również w niedzielę i święta bez przerwy. zw 100 010

Kapelusze

damskie słomowe za bezcen, filcowe, najnowsze modele poleca Regina, św. Marcin 78. zw 20 868

1 SPRZEDAŻE

Kiosk

w najlepszym punkcie (sprzedaż detaliczna) z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Cena około 2.000 zł. Oferty Kurjer zw 21 451

Taksówka

z koncesją i zegarem, najnowszy typ, mało używana, stan bezagany, landolette, z powodu choroby za bardzo niską cenę na sprzedaż. Wiadomości we firmie Hempowicz-Automobile, Poznań, Patrona Jackowskiego 49. bpw. 3785

Pianino

do sprzedania. Zgłoszenia Kramarska 24, Konfekcja Damska od 10-12. zw 21 567

Samochód

„Chevrolet“ 1928 otwarty, 6 osobowy wynajme w prywatny majątek, fabryka, względnie zamienie na taksówkę, ewentualnie sprzedam za gotówkę. Dyrektor Pasternski, Wielka 24, telefon 16-54. zw 21 626

Parcela w Puszczykowie do 5 mórg granicząca z PP. Nowackim, Dominiczakiem i gruntem fabr. „Patria“ jest na sprzedaż. Wiadomości udziela W. Popiel, Kostrzynek, n. Wysoka, pow. wyrzyski. zw 21 636

Duży

wózek dziecięcy sprzedam Dąbski, ul. Drużbackiej 1a. Łazarz zw 21 643

Zareczynowe

pieścienie, obrączki ślubne poleca korzystnie. Chwilkowski, św. Marcin 40. zw 21 566

Parcela

1.250 mtr. drzewa owocowe, pawilon, 2 pokojowy, koniec tramwaju Wilda, okazynie 14 tys. sprzedam. Fredry 6, zegarmistrz zw 21 622

Radjo-klinika

naprawa słuchawek i głośników, modernizacja odbiorników Poczta 28. zw 21 615

Rower

męski sprzedam. Poczta 28. podwórze, lewo. zw 21 616

Motocykl

używany sprzedam. Przemysłowa 2, Wilda, Mikołajewski. zw 21 465

Wózki

dziecięce i budki obciążam ceratą i reparauję. Gumy, kółka na składzie. Siódmiarna, Szewska 11 bpw 3777-8

Skład

kolonjalny z mieszkaniem korzystnie oddam. Adres Kurjer zw 21 430

Skład

duży przy rynku w Ostrowie. wielkie okno wystawowe, nadający się na każde przedsiębiorstwo z dwupokojowym mieszkaniem i kuchnią odstąpię zaraz Franciszek Urbaniec. Ostrów, Rynek 18. Znaczek na odpowiedź zw 11 200

Bandonium

wraz z szkołą i nutami za 250 złotych do sprzedania. Wiadomości: Chojnacki, kantyna, Oleśków, poczta Łysiec, Małopolska. zw 21 517

Mundur oficerski

nowy kangarnowy (french. spodnie długi i do butów), na osobę szczupłą, wzrostu 1,65, korzystnie do nabycia. Tamże czapka oficerska 57, nowe buty 40/41, szablę i pas Zgłoszenia do ekspedycji pod zw 20 941

Do

sprowadzenia za 18 tys. zł gospodarstwo pod Wilnem, gleba żłtynieczniana 21 ha w tem 18 1/2 ha pod plugiem, reszta łąki. Za budowania nowe narzędzia rolnicze, bez żywego inwentarza. Informacje: Wilno, ul. Niemiecka 3, Kossobudzki. zw 21 152

Majątek

w kulturze 1.100 mórg budynki I. klasy. inwentarz nadkompletne, parowy garnitur pełne zasiewy, godzinie od Poznania bezpośrednia komunikacja jest za 700 tys. zł. wpłaty 250 tys. zł. sprzedania Zgłoszenia do Kurjera zw 20 954

Lampy gazowe, obrazy nieble z powodu przeprowadzki do sprzedania. Zgłoszenia Wierzbicę 57, I. lewo, od 9 do 10, zw 21 549

Antyki

wielki wybór Bracia Pióro. Ak. je Marcinkowskiego 28. nw 2404

Obrączki

złote i srebrne, biżuteria i szarżki kupisz naitanie! A Prante Poznań Stary Ponek 91. (wejście z ul. Wronieckiej), własne wyroby warsztat reparacyjny, nowe wykonania. nw 11 121

Meble

tanio za gotówkę na raty poleca Kaikus. Wrocławska 19. zdpw 20 907

Drogerje

25 letnia w obrebie wystawy sprzedam. Wartość 30 000. Kurjer 99 389

Meble

po niższych cenach poleca Płuciński Wodna 7. łóżka polowe stale na składzie. zw 99 611

Sprzedam

pierścień męski brylantowy, złoty za 380 zł. Oferty Kurjer zw 20 812

W Gdyni

handel win i towarów kolonialnych z detaliczną sprzedażą wyrobów tytuńowych przy tem dwa pokoje, kuchnia, piwnica do sprzedania za 4.500 dolarów. — Oferty Kurjer Poznański zw 98 425

Automobil

6 osób, doskonale utrzymany gotowy do jazdy okazynie na sprzedaż. Elektrotechnika Strzelecka 30. zw 20 656

Obrazy

wszelkiego rodzaju oraz oprawy na dogodnych warunkach spłaty poleca Ig. Krzewiński, Strzelecka 31, w podwórzu zw 20 697

Uwaga

Na sprzedaż porcelana chińska, bożki z brązu mieszane ze złotem, broń różna wiele innych wartościowych rzeczy, wszystko antyczne. Zgłoszenia Budka, — Ostrów (Wkp) Sądowa. zw 20 870

Sprzedam

pianino czarne mało używane, okazynie Zdebska Gniezno, Dalkowska 15. zw 20 82

Skład

kolonjalny z towarem urządzeniem, do tego 3 pokoje kuchnia, za 5.500 zł spiesznie sprzeda „Pawilon“, Marszałka Pocha 112 a Kw 2417/18

Dom
w mieście 4.000 mieszkańców w rynku, gdzie targi z składem kolonialnym i dobra piekarnia do tego ogród oraz móg ziem, zaraz bardzo tanio na sprzedaż. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 21 521

Majątki ziemskie
każdej wielkości jak: nieruchomości miejskie, fabryki, młyny do kupna i dzierżawy poleca „Agraria”. Bydgoszcz, Gdańska nr. 24, tel. 446 n w 11 118

Rzeźnictwo
se składem na sprzedaż nie daleko od Poznania przy dużej fabryce, do objęcia 4 500 zł w tem 2 500 zapłaconą dzierżawą zaraz do nabycia Wskaże Kurjer Poznański zdw 21 245

Willa
komfortowa z kompletnym urządzeniem (pościel, szkło etc.) zawierająca 9 pokoi, położona w Orlowie, mająca plac budowlany 1.000 metrów i własna plaża okazuje do sprzedania zaraz. — Wiadomość: Warszawa, Wilcza 3, m. 18. zdw 20 883

Skład
kolonialny i tow. krótkich z powodu choroby w dużej ruchliwej wiosce natychmiast do odstąpienia Dzierżawa na przeciąg 5 lat gotówki ca 2.000 zł Zgłoszenia pod zdw 21 655

Samochód
ciężarowy 1½ ton. „Ford” po nowym remoncie starter, elektr. oświetlenie, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 21 650

Skład
kolonialny przyległy 4 pokoje, nadaje się na każdą inną branżę w Poznaniu sprzedam. Adres Kurjer zdw 21 249

Rower
sprzedam. Różana 4 a. I p. zdw 21 253

Łóżeczko
drewniane z materacem sprzedam. Jasińska, Wodna 13. III. zdw 21 266

5 tyg. pieski
„szpic” na sprzedaż ul. Polna 29 I. piętro, lewo. zdw 21 274

Skład
kolonialny z towarem centrum 2.000. Adres Kurjer zdw 21 309/10

Maszynę
damską i krawiecką sprzedam. Rybaki 9. skład. zdw 21 325/6

Półszorki
nowe kompletne oraz szory luksusowe półszorki używane, lejece na czworak, tanio na sprzedaż. R. Herczyński, Poznań, Górna Wilda 63, przystanek tramwajowy 8, 4 i 9. Rynek Wilecki. zdw 21 256/7

Koń
roboczy, silny zaraz na sprzedaż. Fr. Bogocz, ul. Dąbrowskiego 140, od godziny 16 zdw 21 429

Ognie sztuczne
(Fajerwerki) na obchody, zabawy itd. poleca tanio K. Mazur, św. Marcina 11, narożnik Piekara Kw 2419/20

Pomocnik
obuwnicz na meska pasowa prace zaraz potrzebny. Kedzierski, Marszałka Focha 108. zdw 21 276

14 mórg
na przedmieściu Poznania całkowicie lub w parcelach do sprzedania mtr kw 2.50 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 288

Motocykl
3%, nowoczesny tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 21 291

Dywan
Buhara 3,40x2,40 okazuje do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 21 301

Sprzedam
dom II. ptr. Poznań-Główna. Kurjer Poznański zdw 21 307

Cegły
cementowa i rury studienne sprzedam M. Chalupka, Puszczykowo. zdw 21 331

Gospodarstwo
od 3-500 mórg, także dzierżawy, młyny kamienne, wille, domostwa z ogrodami, składami, korzystnie poleca „Pawilon”. Poznań, Marszałka Focha 112 a Kw 2415/16

Rzeźnictwo
skład warsztat z kompletnym urządzeniem do tego koń, wóz za 5.000 zł, spiesznie sprzedam „Pawilon”. Marszałka Focha 112 a Kw 2418/14

Para
styków (wałachy) na sprzedaż, obejrzeć można przy ul. Emilii Szczyńskiej 4. — Jezierny ul. Matejki 64 zdw 21 575/6

Dywan
sprzedam Sieroca 89 II. prawo. zdw 21 336

Wózek
sportowy biały tanio sprzedam. Bielasiak Dolna Wilda 79. zdw 21 343

Skład
kolonialny, 2 pokoje i kuchnia do wynajęcia Andrzej Włoszyński, Grodzisk, Kolejowa 16. zdw 21 323

Strzelnica
mechaniczna z dużymi figurami natychmiast do sprzedania. Droga Debińska 1, „Sielanka”. — Strzelnica I. zdw 21 352

Skład piwa
wytw. wód mineralnych sprzedam lub współnika czynnego przyjmuje. Oferty Kurjer zdw 21 541

Gospodarstwa
z dobra ziemia, każdej wielkości, maszynami budynkami, inwentarzem, wiatrakami przy bardzo małej wpłacie, kupującym poleca „Agraria”. Bydgoszcz, Gdańska Centrala”. Słusarska 2, II. piętro. zdw 21 486/7

Węże sztuczne
przybory bartnicze, nawozy ogrodnicze — poleca tanio K. Mazur, św. Marcina 11, narożnik Piekara Kw 2421/22

Dębowe
drągi po bardzo niskich cenach. T. Grekka, Dąbrowskiego 8, tel. 6382. zdw 21 525/6

Tło fotograficzne
obustronne na kółkach 2 metry szerokie do posuwania za sto złotych na sprzedaż. Puciński, Fotograf, Ratajczaka 33. zdw 21 364

Brennabor
wózek tanio na sprzedaż. Ma sztalarska 7a. zdw 21 479

Parcele
budowlane od 3 do 10 zł za metr 2 ścienny na sprzedaż przy dogodnych warunkach spłaty Zgłoszenia od 2-6, przy ul. Marszałka Focha 177 (karszka 61). zdw 21 472

Bugatti
8 cyl. 8/60 HP. Kabriolet 4 osobowy, wyjątkowa maszyna dla znawcy sportowca, sprzedawca wyjątkowo tanio. W. Łaszewski, Poznań, Chelmońskiego 21, tel. 77-74. zdw 21 444

Skład
z urządzeniem, w centrum za 2.500. Wskaże Kurjer zdw 21 404

Sukienki do Komunji św.
Bielizna pończoszki rekawiczki welony wybór wielki ceny najniższe Jankowska Podgórna 10 Pw 9 905-18.383

Gdynia
Plac w kąpielisku Kamienna Góra sprzedam lub zamienię na małą posiadłość. — Łódź, Ewangelicka 17, Lipiński n w 11 193

Fotoapar
lustrzany 9x12 Zeiss tanio sprzedam. Szabeskurjer Stary Rynek 91. zdw 91 243

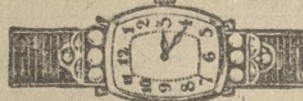
Dom
z piekarnią w Bydgoszczy, pięć patentowy, dobre położenie z dużym ogrodem zaraz do objęcia. Wiadomość: Bydgoszcz, Orla 6, Wyrzykowska. zdw 21 221

Antyczne
meble, wielki wybór. Skarbowska 4, parter, lewo zdw 20 757

Koldry
przyjmuje w prace. Smoczyńska, Kwiatowa 8. bpw 3736

Wózek reklamowy
sprzedam. Prahna Piekary 3. bpw 3772

Gospodarstwo
35 mórg, w powiecie leszczyńskim, budynki maszynowe, bez inwentarza, przy wpłacie 15 000 zł, 6.000 zł hipoteka na dłuższy czas. Objekt ten zamienię także na dom. Zgłoszenia Kempa, Leszno, Dworcowa 43 n w 11 170

Zegarki
złoto, srebro, afendia nagrody sportowe, poleca Gasiowski i Frankowski, św. Marcina 34 telefon 55-28. bpw 3648

Restauracja
i kawiarnia z mieszkaniami 3 pokoje i kuchnia do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 21 350

Powózka
polowczyk korzystnie na sprzedaż Adres wskaże Kurjer zdw 21 320

Sprzedam
domek murowany 2 pokoje i kuchnia. Oleszak, Sielska 19, front zdw 21 476/7

Kolonjalka
z towarem, magiel, 3 pokoje z kuchnią z powodu śmierci na sprzedaż korzystnie. Zgłoszenia „Nigrol” Zielona 3, I. zdw 21 604

Motocykl
Austro-Motorette tanio na sprzedaż. Szkolna 13, skład piecyzwa. zdw 21 597

Fotoapar
sprzedam. Drogodne warunki spłaty. Słowackiego 36, wysoki parter, prawo. zdw 21 590

Dwa psy do polewania
siedmiomiesięczne, kawowe, są do nabycia w leszczyńskie Dobrapomoc, majątność Porozelca, pow. Koźmin. Cena podług urody. zdw 20 169

Hotel z rąk niemieckich
wspaniały gmach pierwszorzędnym interes dla Polaka z pełną koncesją bardzo dochodowy w mieście powiatowym za bezcen na sprzedaż Cena 95.000 wpłaty najmniej 50.000 zł. Biuro „Plan-dlowe” „Boltar” Poznań, Skarbowska 19. Pw 11 193 23, 73 a w 11.

Młyn
motorowy sprzedam zaraz w pełnym ruchu. Łomżyński, miasto powiatowe. Dwie pary walców, perlak, rozawka. Budynek żelbetonowy, trzeczpietrowy, 6 mórg ziemi, dochód dzienny 200—250 złotych. Szosa, kolej na miejscu. Cena 70 000, wpłaty 40 tys. Zgłoszenia Grajewo, Pilsudskiego 25, Pietrasz. n w 11 228

Parcele
ogrodniczo-budowlane naprzeciw lotniska. Zgłoszenia Matejki 51, parter, prawo, Przybora. Pw 12.123-58.864

Młyn motorowy
120 ctr., w mieście 10.000, z powodu choroby właściciela na sprzedaż ew. do wdzierżawienia. Oferty Fr. Malczewski, NarkoNotec zdw 20 793

Z powodu
choroby sprzedam fachowcy mój dobrze prosperujący skład żelaza z kompletnym zabudowaniem. Cena 15.000 dolarów. Interesujący z odpowiednim kapitałem zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdw 21 224

Skład papieru
artykułów szkolnych i biurowych, dobrze zaprowadzony, wyższe szkoły. Towar według faktury 10 do 15 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer n w 11 209

Maszyna
parowa i młotarka na sprzedaż. Leopold Fojt, gospodarz Skrzecz-kowice, poczta Świerkiany. zdw 21 219

Pierze
świeże darte niedarte, puch poleca Stanisław Dyczkowski, Wierzbicze 43 zdw 21 270/71

Skład
mieszkaniami przy ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam. Adres Kurjer zdw 21 411

Skład
kolonialny z magla, 2 pokoje i kuchnia w pełnym biegu, tanio na sprzedaż. Gogulski, Zupańskiego 2a. zdw 21 421

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klienteli zamierzających odstawiemy własnym samorhodem Pw 10 144 5 0 4762

Okazyjnie
sprzedam dorożkę samochodową z koncesją. „Peugot” prawie nowy. Upraszam o spieszne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 21 432

Koń kary
7 lat, na sprzedaż. Chwaliszewo 13 zdw 21 381

12 koni
1 platforma, 3 p. szorów, 5 Land-odsklone, 6 powozów półkrytych — samopojazd na sprzedaż, św. Marcina 46. zdw 21 406/06

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanisław Wozna 12 (Butelska). bpw 3 761-2

Jadalnie
syndialnie kanapy leżanki materace nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwik Doża Wilda 76 bpw 3 459 40

Place nad morzem
przy plaży, przy lesie 3 km do stacji i miasta, od 3 do 9 tysięcy złotych, sprzedaje i na rozpięcie Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10. zdw 21 216

Kamienica
3 piętrowa z piekarnią korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Michalak, Półwiejska 7 zdw 20 742

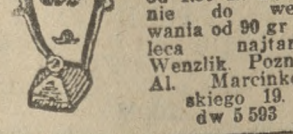
Łózka metalowe
dla dorosłych i dzieci, łózka ołowe różnych typów leżak: ogrodowe, materace wysyłane poleca specjalny magazyn K. Walkowski, ul. Strzelecka 32 tel. bpw 3775

Obrazy
kupuje się najtaniej we firmie Witold Lewerski, Wrocławska 36. Specjalność: oprawa obrazów. Kw 2340 41

Drzewo budulcowe
kantówkę, sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79 zdw 21 394

Ford
w bardzo dobrym stanie sprzedam. Jankowiak, Kościelna 35. jw 2064

Brzytwy
od 5 zł, zyłekki tuż 2,50—3,00 zł, mydło do golenia od 40 gr. penski od 75 gr. paski od 1,50 zł, kamienie do wyczenia do 90 gr poleca najtaniej Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. dw 5 593

Gospodarstwo
prywatne, 40 mórg, ziemia, budynki dobre, 2 konie, 6 sztuk bydła, za 23.000, wpłaty 12.000, sprzedam Rutkowski, Poznań, Grobla 29 zdw 21 395

Piekarnia
w Gnieźnie przy rynku, w pełnym biegu, zaraz na korzystnych warunkach do odstąpienia. Zgłoszenia Brzeczowska, Gniezno Zielony Rynek 4 aw 11 219

Dwa
narożnikowe składy z urządzeniem i towarem kolonialnym, nadają się na każdą branżę, cena 4.000 zł. Szewska 19 zdw 21 433

Leżanki
kanapy pluszowe garnitury klubowe, materace sprężynowe, nakładki poleca Sprenger św. Marcina 74 i Szkolna 11 zdw 90 3812

Kanapy
leżanki kluby materace, najtaniej za gotówkę, raty, Strzelecka 31 zdw 20 760/1

Blurko
leżanka, łożko żelazne i inne rzeczy na sprzedaż. Woźna 17, III, front. rw 5485

Pończochy
piękne dobre tanie A Szymański Poznań św. Marcina 1 — Specjalny skład pończoch bpw 3738 39

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzeda dom murowany 20 ubikacji za 55 tys. złotych n w 11 181

Grottger
Zmurko, Falat, Juljusz Kossak, Wojciech Kossak, Jacek Malczewski, Jerzy Kossak, Masłowski, Pilatti, Prauziński, Grabowski, Bulwarski, Górski, Perle, Szkoła Flamandzka, południowo-niemiecka, włoska, Van Dyck, Kremerschmidt, Gudim, Singleton, Reynolds, Grasi, Angelica Kaufmann, Morland, Marco Rizzi, wiele innych okazujecie. Antykwarium Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 2429

Pianino
nowe fabr. Drygas, wartości 3 tys. zł tanio najwięcej dajacemu gotówką sprzedam. Oferty Kurjer zdw 20 650

Antyczne
meble, wielki wybór. Skarbowska 4, ptr. lewo. zdw 21 499

Sprzedam
konces dorożki samochodowej z zegarem. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 716

Sprzedam
dorożkę samochodową z zegarem koncesja bardzo korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 20 717

Sygnety
z herbem w kamieniu Gasiowski i Frankowski św. Marcina 34 Telefon 55-28. bpw 3647

Skład
kolonialny, mieszkaniami, centrum Poznania, dzienny zbiór 250 złotych, sprzeda bardzo tanio. „Wielkopolska Centrala”. Słusarska 2, II. zdw 21 490

Łóżko
i łożeczko koszykowe, dziecięce, tanio na sprzedaż. W. Konieczny, Staszica 19. rw 5 505

Aparaty słoje do zapraw
Ideal są najlepsze i najtańsze zaprawy termometry, gumki, sprężyny stale na składzie, proszę zadać cenniki. Marjan Lesiński, Stary Rynek 92, wejście ul. Wroniecka, skład porcelany. rw 5 495

Na
sprzedaż koń, kary 1,62 m wysokości z dobrym chodem. L. Tokłowicz, Bóznicka 15, tel. 1285, rw 5 494

Domek
na przedmieściu z ogrodem, 2 pokoje, kuchnia, maszynowy, za 10 tysięcy sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 235

Kiosk
na P. W. K. z towarem i urządzeniem w bardzo dobrej położeniu tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 635

Leżaki
pożyteczne na balkon, do ogrodu i na plażę, w największym wyborze, po znanych niskich cenach. L. Krause, Stary Rynek 25/28 (obok starego ratusza). Pw 11 021-23.21

Sprzedam
maszynę do gorących zakasek na szesć kociłków nieużywana. Wiadomość Graniczna 5, sklep kolonialny zdw 20 970

Samochód
Ford, model 27, gupelnie jak nowy, przy niskiej wpłacie, z przywrotnym rak, tanio sprzedam. — Drójecki, telefon 21-94. Wrocławska 22, I. piętro, Poznań zdw 21 448

Motocykl
na sprzedaż „Sarolea” 5 K. M. sportowa. Wiadomość Rogowski, Dąbrowskiego 78. jw 2082

Wóz
roboczy, 3½ cala, w dobrym stanie, kase żelazna sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 21 388

Piły
tarczowe i wahadłowe, automatyczna szlifierka sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79 zdw 21 387

Hamaki
szpagaty, szczotki, pendzle. — Skład Fabryczny, Pertek, Poczta-towa 16 Pw 11 269-25.44

Pianino
nowe najlepszej jakości oddam przy gotówce za 1.750. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 611

Maszyna
do pisania Underwood okazujecie do sprzedania. Zgłoszenia Spokojna 19, III, lewo zdw 21 543

Sprzedam
mój dom z ogrodem owocowym na przedmieściu. Szulczewski, św. Marcina 63. zdw 21 545

Skład
dwupokojowe mieszkanie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 21 546

Mahoniowe
salony, sypialnie, witraży, biblioteki, biurka, krzesła, fotele, dywany: Auobisson, Keshian, Smyrna, kilim polski, haft polski na kanwie, broń starożytna, srebra, porcelana, kształy, brzozy, oraz wiele innych upiększeń mieszkań i zbiorów poleca okazujecie Antykwarium Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28 Kw 2428

Lokomobile
przeznaczona, w dobrym stanie, fabryka Ramson 22 PS, sprzedam okazujecie. Bittner, Dąbrowskiego 79 zdw 21 388

Żądajcie
tylko polskich uznanych za najlepsze Ostroz do gołenia Wytwórnia Kraków ul. Zwierzyniecka 15. dw 6498

Siatki
damskie i męskie szt. 1,50 zł czapki kąpielowe, gąbki, szczotki, grzebienie przybory podróżne, flakony, poleca hurt. i detal. St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. dw 6 242

Okazyjnie
wyprzedaje 15 proc. taniej eleganckie szarsonki, suknie, szlafrocki, junptry, swetry, pullovery, kostjumy sportowe, kąpielowe „Trioct”, Komana Szymańskiego 10, III. Pw 12 156-55.98

5 KUPNA

Pianino
kupię. Cena Kurjer zdw 100 046

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek dw 9528

Kupuje
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Kamisowy, Podgórna 2 P 829/30

Psy
podwzrowe ostre i czujne kupię również 1 zegar kontrolny dla stróża nocnego. Oferty Majętność Neryngowo, powiat Września. Pw 12 180-25.101

Ogiera
rasy ciężkiej, licencja, ewentualnie starszego kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 183

Magiel
w dobrym stanie (najchętniej Szanda) kupię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 327

Wózek 2 kołowy
do towaru kupię Oferty Kurjer zdw 21 316

Formę
do pustaków betonowych kupię Majętność Grudziele, p Bronów. zdw 21 365

Dolarówki
kupię. Oferty Kurjer zdw 21 460

Fortepian
i harmonjum nadające się do lokala poszukuje celem kupna. Oferty Kurjer pod zdw 99 269

Poszukuje
się wysokiej sutereny (sklepu) z wysokimi oknami na warsztat. Łaskawe oferty skierować do Kurjera rw 5486

Kupię
dom w większym mieście powiatowem, nadający się na skład obuwia i warsztat samochodowy. Pośrednicy, wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 5 488

Banknoty
markowe polskie 5 i 10 młlion. kupię do kompletu. St. Rynek 49, III. rw 5 491

Interes
ekspedycyjny w Poznaniu lub na prowincji ze składami, placem i stajnią kupię przy wpłacie narazie około 30 000 zł. Dokładne oferty złożyć w ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 21 631

Skład
cukierków względnie delikatesów kupię zaraz. Oferty Kurjer zdw 21 502

6 KAMIENICE

Place
budowlano-przemysłowe z 4 frontami, obszar około 5 000 mtr. kw. w centrum Poznania z domem piętrowym korzystnie do nabycia. Spieszne oferty Kurjer zdw 21 305

Dwie kamienice
4 piętrowe pierwszorzędne budowlane, 14 balkonów, przeszło 20 okien frontu, dochód ca 14 000 zł rocznie, bez długu za 160 000 zł dzielnicy Poznań i Spółka. Piekarczy 5, telefon 39-75. zdw 21 640

Kamienice
trzy na jednej hipotece, 510 m², front na 3 ulice, bardzo blisko Starego Rynku w Poznaniu dobieć roczny około dwadzieścia tysięcy złotych, sprzedam chrześcijaninowi. Agenci wykluczeni. Wpłaty najmniej 20 000 reszta na hipotece pierwsza Oferty Kurjer zdw 99 649

Wille
Puszczykowo 9 pokoi,

8 DO WYNAJĘCIA

5 pokojowe

słoneczne i czyste mieszkanie komfortowe z telefonem, nowoczesnym umeblowaniem korzystnie zaraz oddam. Oferty Kurjer zdp 93 797

Mieszkanie

5 pokojowe, komfortowe, centrum, zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 065

Mieszkanie

3 pokoje z kuchnią, łazienką, pokojem dla dziewczyny, całkowicie umeblowane, za 18.000 zł odstąpienie, genci wykluczeni. Oferty Kurjer iw 2072

Uczciwemu

małżeństwu dam kuchnię i łazienkę za administrację domu. — Można wynająć łącznie umeblowany pokój. Oferty Kurjer zdp 20 945

Mieszkanie

4 pokojowe z kuchnią umeblowane, parter, przy ul. Wielkiej za 8.000 odstąpienie, w tym czynsz 8 miesięcy. Zgłoszenia Kurjer zdp 20 891

3 i 4

pokojowe dwa mieszkania przy dworcu z ogrodem od lipca do wynajęcia. Jan Byczyk Steszew, Ślusarska 1. zdp 20 927

Pokój

1 kuchnia przed Winiarami do wynajęcia od gospodarza Dwuletni czynsz 1.500 zł. Bukowska, Niska 18/20. zdp 21 267

Sześciopokojowe

obszerne mieszkanie w willi, z wszelkim komf., 2 minuty od tramwaju zaraz do wynajęcia od gospodarza. Oferty Kurjer zdp 21 286

3 pokoje

słoneczne, balkon III. piętro, średnio umeblowane, elektr., gaz trzeci przystanek od placu Wolności, oddam 8.000 złotych. — Oferty Kurjer zdp 21 287

Mieszkanie

dwa duże pokoje z kuchnią w Puszczykowie blisko dworca wprost od gospodarza na stałe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdp 21 295

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią z przynależnościami I. piętro, w dobrym punkcie wprost od właściciela za 2.500 w tym rok dzierżawy. Na razie tylko 1.500. Oferty Kurjer zdp 21 358

Sołacz

Willi I. piętro trzy umeblowane pokoje z balkonem, własny telefon na mieszkanie albo biuro. — Śląska 2, telefon 55-85. zdp 21 357

Mieszkanie

w nowobudującym się budynku, 2 pokoje i kuchnia do wydzierżawienia. Adres Kurjer zdp 21 431

Mieszkanie

natychmiast, lipiec, sierpień, w Zabikowie oddam. Oferty Agencja Kurjera, Gniezno 265 nw 11 214

Mieszkania

3 3 pokojowe wprost od gospodarza, wskaże „Fragut”. Kozia 21 zdp 21 392

Skład

w Czerniejewie zaraz do wynajęcia stosownie do każdej branży. Zgłoszenia Tomaszewski, Czerniejewo, Rynek 66. nw 11 215

5

pokojowe mieszkanie centrum od gospodarza wskaże „Informator”. Ratajczaka 15. zdp 21 464

Mieszkanie

3 pokojowe, urządzeniem, łazienką w Debu wydzierżawi gospodarz. Dzierżawa 175 miesięcznie dłuższy czas zgóry. Zgłoszenia telefon 2092 i Kurjer Pozn. zdp 21 550

Mieszkania

1 2 pokojowe z kuchnią od gospodarza. Zgłoszenia: biuro, Wroniecka 12, I., od 9-3 zdp 21 510

3 pokojowe

mieszkanie z kuchnią w śródmieściu z meblami za zgodą gospodarza tylko poważnym reflektantom oddam zaraz. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdp 21 562

Mieszkanie

jedno pokojowe z kuchnią na przeciąg czterech lat wydzierżawienie. Adres wskaże Kurjer zdp 21 561

Mieszkania

3 i 7 pokoi z komfortem na Łazarzu spieszenie wynajmie. „Pawilon”, Marszałka Focha 112 a. Kw 2423

Mieszkanie

pokój z kuchnią wprost od gospodarza. Zgłoszenia „Nigrol” ul. Zielona 3. I. zdp 21 606

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią wprost od gospodarza. Zgłoszenia „Nigrol” ul. Zielona 3. I. zdp 21 605

Mieszkania

każdej wielkości na bardzo dogodnych warunkach odda „Komis”. Sew. Międzyńskiego 28. zdp 21 598

9 SZUKA MIESZK.

Amerykanin

poszukuje 3-5 pokojowego mieszkania w śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer zdp 20 306

Który

z pp. właścicieli domu odstąpi młodemu małżeństwu mieszkanie jedno lub dwupokojowe, z kuchnią? Dzierżawa 3-4 lata zgóry. Łaskawe oferty proszę do ekspedycji Kurjera pod zdp 98 824

Mieszkanie

2 lub 3 pokojowe łazienkę, kuchnię, elektryczność, wprost gospodarza zaraz potrzebna. Okolica: Przechylna, Matejki, Grota i t. d. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdp 80 625

Poszukuje

6 do 7 pokojowego mieszkania bez mebli na I. piętrze lub nie wysoko II. piętro z nowoczesnym urządzeniem w górnej części miasta, wprost od gospodarza Dwuletni czynsz place zgóry Łaskawe oferty upraszam skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego dw 6577

Mieszkania

1-2 pokojowego za wysokim czynszem miesięcznym, kwartałem lub półrocznym poszukuje. Oferty Kurjer zdp 21 284

Solidny

lokator udzieli pożyczki względnie zapłaci dzierżawę zgóry za odnajęcia 4 do 5 pokojowego mieszkania zaraz lub od września. Oferty Kurjer zdp 21 329

Mieszkanie

bez mebli trzykondygnacyjne z kuchnią, wygodami poszukuje od 1 sierpnia w przynależnym domu, parter lub I. piętro, blisko przystanku tramwajowego Oferty Kurjer Poznański zdp 21 369

800 zł

place za pokój i kuchnię (w tym 1/2 roku dzierżawy) ewentl. próżny pokój do gospodarza dla małżeństwa. Oferty Kurjer zdp 21 878

Portjerstwa

z mieszkaniem poszukuje koledziej, który podejmie się wszelkiej reparacji domowej. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 507

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie

pokój z kuchnią na Wildzie na 2 lub 3 pokoje z kuchnią z dopłatą. Zgłoszenia do Kurjera zdp 21 559

11 POKOJE UMEBL.

Pokoje

umeblowane, także dla małżeństw, stałe wynajmuję także proszę zgłaszać „Pawilon” Marszałka Focha 112a. Kw 2384

Pokój

umeblowany z światłem elektrycznym lepszym panu do wynajęcia Pościel i bielizna pożądana, Śniadeckich 18, drugie piętro, lewo. zdp 95 950

Dwa

pokoje z telefonem na biuro do wydzierżawienia zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 066

Pokój

dla 1 lub 2 panów od 1 7. Primke, Woźna 13a. IV. front, balkon zdp 21 242

Pokój

ładny, frontowy wynajmie zaraz lub później, Dąbrowskiego 5 III. Renc. rw 64.

2 pokoje

umeblowane I. klasy i 2 łózkami, telefon, łazienka tania do wynajęcia Zgłoszenia w drogerji: ul. Wrocławska 38, tel. 51-91. Pw 12 190-25,98

Działyńskich 2

wysoki parter prawo od 1 lipca pokój umeblowany pani inteligentnej wynajmie 2-4. nw 11 204

Kraszewskiego 19

I. lewo, pokój umeblowany na jedną lub dwie osoby od 1 lipca wynajmie. nw 11 205

Olcza - Zakopane

st. Poronin. Uroczysko góry, słoneczne, oszklone werandy, łożaki. Dobre utrzymanie 7 zł. Willi Milada Krysicka. Pw 12 168-25,45

Pokój

dobrze umeblowany z łazienką, telef., elektrycznością lepszym panu wynajmie. Wierzbiciele 15, III., lewo. zdp 21 213

Frontowy

pokój z elektrycznym oświetleniem wynajmie. Strusia 3 (Łazarz) Górny. zdp 21 135

Pokój

umeblowany z światłem elektrycznym dla pana zaraz lub 1. tygodniowo lub miesięcznie wynajmie. Fredry 4. II. zdp 21 268

Umeblowany

dwuosobowy pokój na I piętrze z oświetl. elektrycznym od 1 lipca do wynajęcia Zwierzyniecka 20. zdp 21 275

Pokój

dobrze umeblowany 2 panienkom lub panom wynajmie zaraz. — Śniadeckich 24 IV. prawo. zdp 21 296

Pokój

dobrze umeblowany solidnemu panu wynajmie 1 7. Ogrodowa 19. parter, drugie drzwi, lewo. zdp 21 297

Sołacz

umeblowane pokoje, telefon 55-85 Śląska 2. zdp 21 355

Pokój

umeblowany 1-2 panom inteligentnym z dobrem utrzymaniem wynajmie. Grobla 1 b, III. prawo (narożnik Wielkich Garbar). zdp 21 302

Elegancki

pokój, elektryczność, łazienka zaraz Łazarz, Śniadeckich 6. II. wprost. zdp 21 303

Pokój

umeblowany 1-2 panów z utrzymaniem lub bez. Poplińskich 12, III., lewo. zdp 21 475

Pokój

słoneczny, piękny wynajmie zaraz inteligentnej, spokojnej pani lub pannie, utrzymanie lub bez, śródmieście. Adres Kurjer zdp 21 354

Pokój

dobrze umeblowany dla 1 lub 2 osób utrzymaniem lub bez od 1 7. wynajmie. Słowackiego 35, II. prawo. zdp 21 356

Pokój

solidnemu panu odnajmie. Kwiatowa 10, III. prawo. zdp 21 360

Pokoje

dwa dobrze umeblowane, niekierujące starszemu solidnemu panu wynajmie razem — pojedynczo Nowy Rynek 5, I. zdp 21 375

Pokój

umeblowany lepszym panu do wynajęcia, elektryczność, łazienka, Śniadeckich 9 parter lewo. zdp 21 377

Pokój

dla pana. Słowackiego 36, parter, prawo. zdp 21 591

Pokoje

umebl. na stałe i przejściowo zaraz do wynajęcia Ul. Dąbrowskiego 2. II. telef. 63-97 zdp 21 642

Skromny

pokój dwóm osobom. Kochanowskiego 25, II. lewo. zdp 21 506

Pokój

umeblowany do wynajęcia od 1 7. wchód z sieni. Dzikowski, Rybaki 26. zdp 21 503

Pokój

umeblowany z osobnym wejściem na 2 osoby do wynajęcia. Piotra Wawrzyńska 13, w podwórzu, I. prawo, Jeżyce. zdp 21 504

Umeblowany

pokój do wynajęcia, wspólny pokój dla panienki, Wielkie Garbary 50, front, III. prawo. zdp 21 469

Pokój

słoneczny wynajmie. 3 Maja 5, III. lewo, front. zdp 21 346

Pokoje

dziennie 3 złote. Spokojna 27, II. front. zdp 21 493

Gabinet

i sypialnia czysta z balkonem do wynajęcia Sieradzowska, ul. Strzelecka 25. zdp 21 416

Ogrodowa

19, III., lewo, pokój umeblowany na 2 osoby. zdp 21 403

Za 80 zł

pokój umeblowany, elektr. łazienka, wejście z klatki schodowej. Adres wskaże Kurjer zdp 21 422

Pokój

oddam tanio. Stanisław Łojek, Chwałszewo 72. zdp 21 398

Ładny

duży pokój frontowy, umeblowany dla 1-2 inteligentnych panów. Ul. św. Wojciecha 24, I., piętro, lewo. zdp 21 425

Elegancki

gabinet i sypialnia, elektryczność. Różana 1a, II. lewo. zdp 21 471

„Informator”

połącza pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjeżdżających złotych 3-5 dziennie. Ratajczaka 15. (Pasaż Apollo). tel. 58-17. zdp 21 461

Pokój

dobrze umeblowany dla 2 panów do wynajęcia. Półwiejska 20, parter, prawo. zdp 21 537

2 pokoje

elegancko umeblowane dla 1 lub 2 osób do wynajęcia. Wały Wązów 3 b, II. zdp 21 535

Pokoje

dla przyjeżdżających. Słowackiego 34, I. lewo. zdp 21 531

Pokój

dla pana wspólny, również elektryczność. Szkolna 3, prawo, II. ptr., prawo. zdp 21 532

Pokój

skromny dla dwóch panów do wynajęcia. Szymańska Za Bramką 7. Pw 12 198-25,127

Pokój

umeblowany na stałe lub wystawie wynajmie. Matejki 5, III. prawo. zdp 21 584

Pokój

dobrze umeblowany wynajmie. Ul. Spokojna 25 a, II. prawo. zdp 21 580

Pana

na wspólny pokój. Wielkie Garbary 3. Podejma. zdp 21 577

Elegancko

umeblowany pokój z wszelkim komfortem od 1 7. 29 do wynajęcia. Mader, Wały Zygmunta Starego 6, parter, obok Dyr. kol. zdp 21 574

Umeblowany

pokój dla dwóch panów do wynajęcia. Półwiejska 4 Pawlak. zdp 21 468

Wydzierżawie

pokój frontowy z 2 łózkami dla dwóch intelig. osób Piotra Wawrzyńska 21, I., środek. zdp 21 570

Pokój

umeblowany przy ul. Ogrodowej 13 zaraz do 1 9. wynajmie. Wawrzyszewska. zdp 21 569

Pokój

ładny dla 2 pań. Szewska 11, wchód Małe Garbary, I. prawo. zdp 21 568

Panów

na wspólny pokój 6 zł tygodniowo. Wodna 8, I. rw 5 563

Pokój

z niekierującym wejściem z sieni, miesięcznie lub dziennie. W. Garbary 18, II. lewo. rw 5 493

Pokój

do wynajęcia. Małeckiego 13, III ptr., lewo. zdp 21 646

Pokój

dla dwóch osób. Strzelecka 5, III., lewo. zdp 21 645

Przyjmę

dwa panów na pokój. Włodarczyk, Grobla 17. zdp 21 608

Pokój

frontowy, ładny, od 1 7. do wynajęcia. Plac Wolności 10 IV. piętro, winda w domu. Zgłoszenia od 5. zdp 21 599

Wynajmę

podczas wystawy pokój umeblowany z dwoma łózkami z utrzymaniem lub bez w centrum miasta przy ul. Fr. Ratajczaka I, piętro. Zgłoszenia do Kurjera zdp 21 401

Frontowy

słoneczny, umeblowany wynajmie inteligentnemu panu od 1 7. — Półwiejska 13, II., lewo zdp 21 383

Pokój

czysty, dobrze umeblowany wynajmie. Nowy Rynek 14/15, IV., prawo zdp 21 382

Pokój

dla 3 panów do wynajęcia. Gen. Prądzińskiego 55, III., prawo zdp 21 389

Pokój

umeblowany oddam. Prusa 19, III., lewo. jw 2074

Pokój

balconowy solidnym panom zaraz. Słowackiego 39, III. prawo. jw 2084

Pokoje

duży i wspólny tanio wynajmie. Gwarna 8, III., prawo. zdp 21 415

Pokój

umeblowany dla 2 panów przejściowo lub stałe do wynajęcia. Kraszewskiego 19, IV. zdp 21 413

Małżeństwu

wynajmie pokój, używanie kuchni „Fragut”. Kozia 21 zdp 21 391

Pokój

elegancki inteligentnej osobie za 55 zł wynajmie. Pólna 3, front, II., prawo. zdp 21 447

Dobrze

umeblowany pokój, elektryczne światło, łazienka zaraz do wynajęcia. Ferdinand, Ratajczaka 11 a, wejście VI., I. piętro zdp 21 442

Pokój

umeblowany do wynajęcia. Słowackiego 34, III., lewo zdp 21 445

Małżeństwu

wynajmie osobny, umeblowany pokój z kuchnią, światło elektryczne. 5 minut od Solacza. — Oferty Kurjer zdp 21 441

Pokój

z utrzymaniem zaraz. Wielkie Garbary 5, IV., lewo, front zdp 21 436

Duży

p

Piwiarnia
Malopolska Pensjonat „Zofijówka” położony tuż nad Popradem w miejscu uroczym, zacisznym, pozbawionem wszelkiego kurzu, 5 minut od stacji, kuchnia wyborowa poleca słoneczne pokoje. dw 6606

Żegiestów
Zdrój Malopolska obok Krzycy, kolej w miejscu Nowowiaty pensjonat „Warszawianka” poleca pokoje od 1 lipca. Cena pokoju jednoosobowego z całodziennym utrzymaniem od 18-20 zł dziennie. Dwuosobowego z całodziennym utrzymaniem dla dwóch osób 30-34 zł dziennie. Pensjonat położony w centrum zakładu, kompletny komfort ciepła i zimna woda bieżąca, elektryka, w kwintna kuchnia na żądanie. Ujętetyczna. Zgłoszenia Zarząd pensjonatu. nw 11 226

Zakopane
Słoneczne pokoje w najdłuższej dzielnicy Zakopanego wśród lasu świerkowego. Łazienka, kort tenisowy, garaż, telefon. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd zakładu św. Józefa Zakopane. Bystrze nad Potokiem, Bulwary Słowackiego 5. dw 21 654

16 OSOBISTE

Kaziku
Jaśku przepraszamy. Kiedy? - Siostry. dw 21 250

Pani
posiadająca piękny materiał głosowy, rokujący przyszłość, prosi szlachetne osoby o pomoc materialem celem szkolenia go Łaskawe oferty do Kurjera zdw 21 334

Książeczkę
czeladniczą na nazwisko Donaj Jan, ur. 15. 5. 1906 w Łagiewnikach pow. Kościan, wystawiona przez Komisję Egzaminacyjną przy cechu kowaliskim w Kościanie, dnia 14 marca 1929 skradzioną w Poznaniu dnia 11. 6. 1929 na ulicy Ułaskiejskiej, uniemożliwiając Jan Donaj. dw 21 372

Pani
spotkana 21. bm. o godz. 22.15 przy ul. Marsz. Focha i narożnik Bukowskiej przez dwóch panów i jedną panią uprasza się łaskawe podanie adresu lub spotkanie do Kurjera zdw 21 478

Niniejszem
ostrzegam przed udzieleniem długów mojej córce Zofii Beszterdy ponieważ za długi jej nie odpowiadam. Marja Beszterda, ulica Kościelna 20. dw 21 633-4

21 ZGUBY

Wilk
do odebrania. Wielkie Garbary 54 Blaszak. dw 21 285

Zgubiono
dnia 15. bm. broszkę odłamana od szpilki. Uczciwy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem u p. Jaszki, ul. Przemysłowa 31. II. p. dw 21 348

Papierosnice
srebrną małą zgubiłem ul. Grotgera lub Golecin - Solacz. Fischer, Grotgera 13. III. dw 21 353

Zgubioną
legitymację akademiczną nr. 2310 uniemożliwiając Witold Wawrzynowicz stud. med. wet. dw 21 408

Zgubiłem
papierzy workowe w drodze od dworca do Wystawy na nazwisko Jan Radosz, Dąbrowskiego nr. 41, które uniemożliwiam. j 2075 6

Zgubiono
czwartek pomiędzy godziną 20 a 20.30 w tramwaju nr. 8, zdarzającym się w Jezyc na Wile, duży torbę damską koloru zielonego. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adz.: Żurawska u Strzelecka 28. dw 21 623

2 ROZMAITE

Kapustę
oraz ogórki kwaszone w każdej ilości towar zdrowy zaraz sprzeda. M. Jabłoński kwaszarnia kapusty i ogórków Poznań, ul. Stawna 6, telefon 53-43. dw 97 919

Pluskwy
tepię radykalnie gazami truciemi. Tepe szczyry karaluchy. Amicus, ul. Maleckiejska 15. II. dw 98 375

Gabinet Kosmetyczny
Piekary 18, I. p.
Masaże twarzy i głowy staranne i higieniczne wykonanie Masaże odświeżające, maski wszelkie zabiegi wchodzące w zakres nowoczesnej racjonalnej kosmetyki. bpw 3742

Każda elegancka pani
ubiera się tylko w satule mod „Kresowianka”, św. Marcina 16/17 wejście litera F. Dla p. urzędniczek dogodnie warunki. bpw 3773

Dytetyczno-klimatyczne Sanatorium
Dra St. Domańskiego w Ol-horach p. Sanok otwarte cały rok Hydroterapia - Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologii i położnictwa (choroby płucne wykluczone) Górny las - rzeka dw 6357

Hypnotyzera
poszukuje medium najchętniej lekarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 571

Robotki ręczne
Monogramy rysuje Jankowska Stary Rynek 48 I. bpw 766

Parkiety
układa nowe, naprawia, odnawia stare szybko, tania, solidnie Kallificki, Marszałka Focha 55-55b Poznań. dw 20 912

Wszelkie
reparacje zegarków ora- naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Parkowska plac Wolności 3 (po filarach) Pw 1726 052-46

Akuszka
Kleinwächterowa w Poznaniu centrum miasta, ul. Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo drugi dom od placu św. Piotra. dw 21 019 20

Pralnia - Prasownia
przyjmuje wszelką bieliznę po najniższych cenach. Sierpińska, Piekary 3. bpw 3779

Chromantka
przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z rak, kart, fizjognomii, grafologii i fotografii. Przyjmuje codziennie od 10-1, 3-8 wieczór, prócz niedziel i świąt. Łazara, Marcelego Mottego 2, II. p. front drzwi Środokowe. dw 21 318

Kuśnierz
poszukuje posady zaraz ewentualnie później na wyjazd także. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 376

Za
140 zł pożyczki posiada biuralistki lub stenotypistki Zgłoszenia Kurjer zdw 21 347

Akuszka
Krajewska, Wilda Wybiekłego nr. 15, przyjmuje panie, udziela porady i pomocy położniczej. dw 21 424

Fryzjerna
dla pań i panów w hotelu „Polonia” otwarta od 7-22. Także w niedzielę i święta. bpw 3782

Pomoc
w sprawach prywatnych. Plac Bernardyński 1a, pierwsze schody dw 21 280/81

Gdzie
można ustawić mały klozek? - Oferty proszę do Kurjera zdw 21 282 3

Gospodarz
który swoją kasę i trzodę szanuje, stale tylko prawdziwą „Centraline” Michałowskiemu kupuje. Zadać wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu, nigdy luzno! rw 5508/9

Przy najniższych
cenach kupuje się najpiękniejsze obrazy tylko w firmie Wtoli? Leworski Wrocławska 36. Specjalność oprawa obrazów. Kw 2367 6

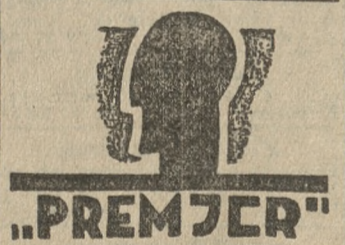
Tapicer
Czujewicz, Matejki 11, naprawia leżanki 5, materace 4. zdw 21 530

Zakopane - Rabka
zabiorę 3 lub 4 osoby samochodem za opłatą biletu. Wyjazd 28-ego. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 554

Lombardowe
kwity na biżuterie kto kupuje? Oferty Kurjer zdw 21 551

Lalki
reparuje. Faltus, Wronecka 15, skład zabawek. dw 21 547

Pani
na stanowisku poszukuje 150 zł pod zastaw, od lepszej możnej osoby. Oferty Kurjer zdw 21 548

Fotografja
wytwórnia klisz drukarskich. - Aleje Marcinkowskiego 1. (Dom Królowej Jadwigi). Kw 2430

Wypożyczam
prywatnie pierwszorzędny 6 osobowy samochód w mieście i dalsze stałe tury. cena przystępna. Telefon 24-61. Fabryczna 6. Niżolek. dw 21 528

Przepisywanie
maszyna najtaniej. Spokojna 27, II. front, Lipowski. dw 21 466

Farbuje doskonale!
Obuwie, torebki, kurtki, walizki itp. Pocztowa 16, „Pejka”. dw 21 630

Tysiące chorych
na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie etc, odżylika zdrowie, używając ziółka sławnego na cały świat Doktoru Diella, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zadające bezpłatnie broszury pouczające. Adres: Liszki - apteka. nw 11 224

Pracownia Gorsetów „Wanda”
Strzelecka 23 24 Wykonuje szybko, sumiennie wszelkie pasy, bandaż do pociągów operacji i t. d. - Biustonosze wszelkiego rodzaju oraz naprawy gorsetów Madama X”. dw 21 527

23 OZENKI

Dla
mejej szwagierki panny lat średnich, przystojnej, inteligentnej, z sfer kupieckich, posiadającej 10 tys zł gotówki, poszukuję dla braku znajomości odpowiedniej partii. Panowie kucepy lub urzędnicy, którym zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskim zechcą swe oferty nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 20 655

Kawaler
budowniczy-inżynier na stałej posadzie. Górnoślazak lat 29, przystojny szatyn, średniego wzrostu, poszukuje z powodu braku odpowiedniej znajomości pań na tej drodze towarzyskiego życia i posagiem dla usamodzielnienia się. Łaskawe zgłoszenia z fotografią proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 20 900

Kawaler
lat 23, zdrowy, wysoki, przystojny, bez nałogów i mor prowadzenia, z maj. 60 000 zł poszukuje żony podobnych zalet. Oferty możliwe z fotografią do Kurjera zdw 20 865

Dla
mojej córki jedynaczki Poznańskianki przystojnej, inteligentnej, gospodarniej, z dobrej rodziny lat 27, posiadającej 20 000 zł gotówki i mieszkanie poszukuje z powodu braku znajomości odpowiedniej partii w celu matrymonialnym. Panowie kulturalni i nieposzlakowanej przeszłości na wyższych stanowiskach oraz samodzielnicy kupcy poważnie myślący racza swe oferty z fotografią nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 21 324

Kawaler
lat 40, inteligentny, wysoki, poszukuje ładnej przystojnej, wysokiej panny lub bezdzietnej wdówki posiadającej interes lecz nie konieczny, upraszam o fotografię. Rzecz traktuje się poważnie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 332

Szatynka
młoda, inteligentna przystojna, gospodarna, pragnie poznać pana o prawym charakterze. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 21 535

Szukam
na tej drodze meża od lat 30 z dobrego domu, na poważnym stanowisku. Posiadam 4 pokojowe umebłowane mieszkanie. Oferty proszę nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 21 315

Kawaler
lat 25, syn gospodarzki, posiadający własne zaoszczędzone 5 000 gotówki i cokolwiek w spadku po rodzicach pragnie się zapoznać z panią od lat 20-25 celem ożenku, posiadająca ta sama gotówka lub odpowiednia do tego posiadłość. Adres wskazać Kurjer zdw 21 362

Wdowiec
bezdzielną w pracy państwowej z gotówką, własne mieszkanie, pozna w celu matrymonialnym panie lub wdówkę. Oferty Kurjer zdw 21 373

Przystojna
inteligentna panna posag 40 000 poszukuje znajomości, cel matrymonialny. Zgłoszenia „Wanda”, Fabryczna 35 a, IV. Dyskretna, zapewniona. zdw 21 530

Panna
lat 30, przystojna i religijna, pragnie nawiązać znajomość z panem przystojnym. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdw 20 982. Wdowcy nie wykluczeni.

Panienska
z inteligentnej rodziny, sierota, pozna pana kupca lub urzędnika. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 397

Inteligentna
panna lat 26, posiadająca 5 do 7 tysięcy zł i wyprawę poszukuje meża. Panowie urzędnicy, nauczyciele, kucepy i t. p. racza swe oferty złożyć do Kurjera z fotografią. zdw 21 500

Dla
kuzyna dzielnego aronoma, właściciela większego majątku ziemskiego przeszedł lat 30, milej powierzchowności, bruneta, dobrego charakteru, poszukuje z braku znajomości na tej drodze żony, ponad lat 25, z odpowiednim majątkiem 100-150 tys zł. Pośrednictwem krewnych mile widziane. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 538

Kawaler
lat 32, posiadający w Poznaniu skład wartości 30 tys zł poszukuje znajomości pań z odpowiednią gotówką celem ożenku. Oferty do Kurjera zdw 21 536

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisanie na maszynach. Kanta 1, II. piętrowo. bpw 374

Kursy
stenografji polskiej, niemieckiej, pisanie na maszynach, księgowości dla początkujących i uzupełniających miesięczne, kwartalne i półroczne rozpoczynam 2 lipca. Zgłoszenia Tyran Zaworska, ul. Strzelecka 33, narożnik placu Światokrzyskiego i Jezycy. Poznańska 28-30, III. bpw 3780

Kuchnia
polsko-francuska przyjmuje panienki w naukę wykładowego gotowania, pieczenia ciast, tortów oraz zaprawiania owoców. Ipsiana, Młyńska 4. zdw 21 617

Stud. med.
poszukuje kondycji na wsi. Oferty Kurjer zdw 20 943

Poszukuje
konwersacji polskiej w zamian za rosyjską. Oferty Kurjer zdw 21 268

Stud. praw.
udzieli korepetycji w zamian za pobyt w większym majątku. - Zgłoszenia Kurjer zdw 21 306

Profesor
gimnazjum (fizyka, matematyka) przyjmie kondycje na wieś lipiec, sierpień. Zgłoszenia do Kurjera zdw 20 944

Stenografja
korespondencja, księgowość, pisanie maszyna. Kromczyńska, - Ogrodowa 16. zdw 21 652

25 MUZYKA

Pianistka
lub duet zaraz wolni B. Petrucci św. Marcina 56. zdw 20 597

Trio
wolne 1 lipca 1929 pianistka jazz bandzistka i skrzypek. Adres wskazać Kurjer rw 5444

Kto
udziela lekcji na cytrze konc. Oferty Kurjer zdw 21 371

Pianista
może się zgłosić. Guzicki, Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 3786

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Książkowa-kasjerka
z czteroletnią praktyką, obezna na dokładnie z pracami swego zawodu poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera zdw 100 043

Która
z łaskawych pań ziemianek przyjmie roztropną panią jako elewke z przyłączeniem do rodziny za ewent. pewną dopłatą. - Łaskawe zgłoszenia zdw 20 312

Rutynowany buchalter (ksiązkowy - bilansista)
z długoletnią praktyką bankową i przemysłowo-handlową, poszukuje posady zaraz wgl. od lipca. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 99 924

Panna
skromna, inteligentna, przyjmie posadę najchętniej na wieś jako bona, kasjerka lub wyuczycielka pańi domu. Wiadomość: Wieśka 10, u p. Meji. zdw 20 67

Angielka rodowita
osoba z towarzysztwa, wyszkolona pielęgniarzka chorych również gubernianka do dzieci, poszukuje posady, chętnie wyjedzie zagranicę, lub w czasie wakacji z panienkami do wód lub rór. Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55,93 Pw 12 140-55,93

Gospodynin kuchmistrynin
sumienna uczciwa która się zna na dobrem gotowaniu zaprawach, pieczeniu i chowie drobiu szuka posady w majątku. Oferty Kurjer zdw 21 220

Energiczny
młody 30-letni mężczyzna, żonaty z dwójkiem dzieci, były przodownik Policji Państwowej poszukuje odpowiedniej posady. Oferty proszę do Kurjera zdw 21 241

Podróżujący
inkasent (trzeży), energiczny, kaucja 1.500 zł poszukuje posady. Kurjer zdw 20 816

Czelista
rutynowany, wgl. trio salono- wy od 1. 7. wolne. Oferty skierować Grudziądz, ul. Nadgórna 37, II. piętrowo, dla „Olisty”. zdw 20 170

Stenotypista
ze szkółą handlową poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 616

Urzędnik biurowy
lat 28, kawaler, obeznan we wszystkich pracach biurowych, włada językiem polskim i niemieckim, z 10-letnią praktyką biurową poszukuje pracy biurowej we dworze od 1 lipca 1929 lub 15 sierpnia. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 458

Majster
robót melioracyjnych, drenowania, budowa dróg i kolei, przyjmie posadę zaraz lub później. Jan Baliszewski, Skapa, poczta Chelmza, pow. Toruń. zdw 21 218

Maszynistka
z praktyką adwokacką szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 049

Maszynistka
znająca prace biurowe poszukuje posady. - Oferty Kurjer zdw 21 049

Szofer
poszukuje posady zaraz, najchętniej w większym majątku. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 20 955

7 klasistka
na czas wakacji udzieli korepetycji i muzyki w majątku. Zgłoszenia: Hanczy, Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 7. zdw 21 017

Książkowa-kasjerka
poszukuje posady na wsi od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 20 692

Szofer
poszukuje posady na prowincji, możliwe wypożyczalni wgl. autobus. Łaskawe oferty Kurjer zdw 20 956

Stenotypistka-biuralistka
biegle pisać na maszynie, znająca stenografię i prace biurowe, poszukuje posady. Oferty Kurjer K. 2407. Kw 2407

Elektromonter
doświadczony, samodzielny, z kilkoletnią praktyką, poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub 1. 7. Zgłoszenia pod zdw 20 731

Panna
inteligentna lat 21 szuka posady jako kasjerka lub księgową praktykantką od 1. 7. najchętniej na majątek w wolnych chwilach zajmie się także gospodarstwem względnie zastąpi panią domu. Oferty uprasza Kurjer zdw 20 915

Masażystka
młoda poleca się. Oferty Kurjer zdw 21 544

Panienska
inteligentna, znająca szycie i roboty ręczne poszukuje posady do dzieci w Poznaniu lub na wyjazd od 1. 7. lub od zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 539

Kucharka
młodsza samodzielna z dwuletnią praktyką poszukuje posady od 1 lipca. Także na letnisko ewentualnie do wszystkiego. Łaskawe oferty Kurjer zdw 21 533

Dzielny
pracownik (zece) z polskim, niemieckim i francuskim oraz kursiem handlowym i przemysłowym poszukuje stosownej posady. - Oferty Kurjer zdw 21 579

Dziewczyna
z gotowaniem bez prania poszukuje miejsca. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 578

Dzielny akwizytor
starszy, inteligentny, wyszkolony, dobry polonista, nieposzlakowanej opinii, odpowiedniej prezencji, przyjmie natychmiast współpracę w instytucji reklamowej, wydawniczej, czy t. p. wgl. posadę kierowniczą z gwarancją ewentualnie na filje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 21 279

Ogrodowy
w starszym wieku, z dobrimi świadectwami, rutynowany w swym zawodzie, uczciwy, znający się w przykrem położeniu z rodziną, poszukuje jakiegokolwiek posady, ewentualnie zastępstwa. Zna się także na centralnym ogrzewaniu. Oferty do Kurjera zdw 20 339

Praczka
poszukuje prania Żurawia 9. zdw 20 991

Inteligentna
panienka z ładnym charakterem pisma, biegle w liczeniu i pisaniu na maszynie szuka posady na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 20 937

Kasjerka dominjalna
znająca księgowość W. J. R. pisanie na maszynie szuka posady od 1. 7. lub 15. 7. Miejsce-wość obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 247

Książkowy
bilansista poszukuje posady, ustawi bilanse, reguluje książki. Oferty Kurjer zdw 21 248

Szofer
który pracował w przedsiębiorstwie zbożowym poszukuje w takim samym zawodzie. Może złożyć kaucję. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 269

Dziewczyna
wiejska, starsza, znająca prace domową z gotowaniem, pragnie przyjąć posadę zaraz lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 21 278

Panienska
ewentualnie bona z lepszej rodziny poszukuje posady w lepszych domach do dzieci od 1 lipca z znajomością szycia i haftu (byłaby już u dzieci) Oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 21 290

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem i świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 292

Szofer - malarz
z praktyką, dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 21 304

Rutynowany urzędnik
poszukuje pracy biurowej lub tem podobnej w większym przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 337

Uczciwa
dziewczyna z dobrimi świadectwami, dobrem gotowaniem, szuka posady jako kucharka i do prac domowych od 1. 7. 20. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 338

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 341

Krawcowa
poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 21 494

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 7. z gotowaniem i dobrimi świadectwami do wszelkiej pracy domowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 342

Kasjerka - ksiązkowa
z kilkoletnią praktyką szuka odpowiedniej posady. Kurjer Poznański pod zdw 21 566

Handlowiec
kawaler, lat 31, branży kolonialnej, rok praktyki jako zbożowiec, ostatnio jako zastępca poważnej fabryki cykorji poszukuje odpowiedniej posady za minimalnym wynagrodzeniem. Także jako ksiązkowy. - Czesław Primke, Poznań, Strusia 8. zdw 21 498

Samodzielnia
kucharka poszukuje posady do małego domu. Oferty składać do Kurjera zdw 21 648

Dla
kierowniczej dotychczas w Wielkopolskim składzie kawy poszukuje się stanowiska jako kaskierki lub w składzie cukierków. Zgłoszenia przyjmuje Ślusarska 2, Centrala. zdw 21 624

Kto
przyjmie panienkę do dzieci z wysokim wykształceniem rodzicem w Ameryce. Centrala. Ślusarska 2, II. zdw 21 625

Posługi
zaraz lub od 1. 7. poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 649

Kołodziej
obeznany dokładnie z maszynami stolarskimi i bednarskimi z 10 letnią praktyką przyjmuje posadę podmiatrasza lub przodownika. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 21 609

Poszukuje
posady jako biuralistka-maszynistka w Poznaniu, ewentualnie na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 607

Młodzieniec
inteligentny, sumienny poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer zdw 21 593

Kucharka
samodzielnia która prowadziła gospodarstwo na probostwie, zna ogrodnictwo, prasowanie sztywnej bielizny, zaprawianie owoców, wszelką prace domową, szuka posady na probostwie w małym mieście 1. 7.

Kursy Handlowe Teofila Preissa

w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka 29.
Założone w roku 1893.
Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału. Nowe kursy 3 lipca. Tygodniowo 30 lekcji. Prospekty na żądanie. Dołączony znaczek pocztowy.
zw 17182

Robotnik
syn porządnej rodziny poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 322

Pomocnik
piekarski młodszy poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 21 861

Bielizniarka
krawcowa z pierwszorzędniemi referencjami. Piekary 6 part. prawo. Sobolowa. zdw 21 478

Pracznica
czysta poszukuje prania. Zgłoszenia ul. Działynskich 8, u p. Nowackich. zdw 12 402

Krawcowe
samodzielne na suknie potrzebne zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 21 405

Ślusarz
maszynowy, obeznan z maszynami rolniczymi, specjalista w naprawie wirówek, rowerów, maszyn do szycia i broni pragnie zmienić posadę. Oferty Kurjer zdw 21 427

Inteligentna
panienka umiejąca pisać na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 21 349

Panienska
z szyciem do dzieci, ewentualnie na wieś. Oferty Kurjer zdw 21 423

Szofer-monter
mechanik, kawaler, poszukuje posady, najchętniej w majątku. Oferty Kurjer zdw 21 390

Kowal
maszynista egzaminowany pałac, dzielny w swym zawodzie poszukuje pracy w młynie lub w jakim innym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rz 5482

Kucharka
młodsza, uczciwa, z dobrym gotowaniem, dobrimi świadectwami poszukuje posady od 1. 7. ewentualnie do wszystkich. — Oferty Kurjer jw 2081

Nauczycielka
wychowawczyni z kilkoletnią praktyką dobrimi świadectwami poszukuje posady. Zna język niemiecki. W wolnych chwilach zajęłaby się chętnie pracami biurowymi, szyciem lub gospodarstwem. Oferty do Kurjera zdw 21 409

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w poznańskim w składach kolonialnych przyjmie zastępstwo poważnej firmy na jeden lub więcej artykułów spożywczych. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 426

Poszukuję
posady jako woźny, inkasent lub robotnik do sklepu. Łaskawe oferty Kurjer rz 5 507

Biegła
recznik do krawieczyzny męskiej lub damskiej szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 516

Posługaczka
uczciwa i porządna szuka posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 515

Stenotypistka
posiadająca maszynę do pisania Underwood, która może wypożyczyć, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 470

Pracznica - prasowaczka
na maszkę i sztywną bieliznę poszukuje pracy w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 21 455

Kupiec
wymowny brzozy kolonialnej podróżował 6 lat na Pomorzu. Poznańskim, obecnie posiada składnice poważnej fabryki na Poznaniu, zmienił posadę od 1-go października. Referencje dobre. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 21 637

Dziewczyna
starsza, uczciwa, umiejąca gotować poszukuje posady do starszych lub bezdzietnych państwa zaraz lub 1 lipca. zdw 21 582

Folwark

1650 mórg pszennej ziemi w tem 200 łak, 6 lasu, 30 jeziora, pałac 12 pokoi w parku, 2 owocowe ogrody, inwentarz 33 koni, 90 rowerów, w tem 40 dojeck, 100 świni, cegielnia 2 milj. produkcji, odległość od stacji kolej. 2 km., od pow. miasta 6 km. Cena 600 tys., wpłaty 350 000, prywatny bez hipotek. Zgłoszenia F. Modrzejewski, Nowe Miasto, Pomorze. zw 17 138

50 %
niższe ceny przyjmuje pranie i prasowanie wykonuje pierwszorzędnie. św. Wojciech 2. zdw 21 652

Panienska
inteligentna, czysta, pracowita, z dobrej rodziny poszukuje posady do pomocy lekarskiej lub do apteki i do drogerji. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 492

Handlowiec
z branży spożywczej 25 lat, szuka posady podróżującego, magazyniera lub innej. Oferty Kurjer zdw 21 311

Gospośnia
z pierwszorzędniemi świadectwami poszukuje posady do samotnego pana lub pani. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 21 312

Nauczycielka
znająca dokładnie język polski, niemiecki i częściowo francuski, obejmie na czas wakacji wielkich posadę nauczycielki domowej, najchętniej w majątku w rodzinie niemieckiej. Warunki według umowy. Zgłoszenia proszę skierować pod zdw 21 522

Książkowy - stenograf
ze szkół handlowych i praktyka gosp. leśna i tartaczna z bardzo dobrimi poleceniami poszukuje od 1 lub 15 lipca posady. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 21 524

4.000 zł kaucji
stawi młoda inteligentna osoba (żona ofic. mar. woj., której mąż na pewien czas wyjechał za granicę) za otrzymanie jakiegokolwiek posady, obojętnie jaka branża, najchętniej pracę biurową jako maszynistka. Spieszne oferty Kurjer zdw 21 523

Biuralistka
z ukończoną szkołą handlową pisząca na maszynie i praktyka w większym majątku szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 656

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukuję
się dobrego fachowca do fabrykacji margaryny. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 651

Grafologja-Chiromantka
przeprowadza przeszłość i przyszłość. Pokazuje narzeczonego jaki jest przeznaczony mał. św. Wojciech 2, parter, (prasowalni). zdw 21 653

Poszukuję
na stałą pracę zaraz lub później pomocnika malarskiego przy wolnym utrzymaniu. Zgłoszenia przyjmują Józef Sawicki, Króbia Kościeliska. zdw 21 518

Inteligentna
młodsza osoba mająca zamiar objąć stanowisko gospodyni potrzebna zaraz lub od 1. 7. 1929 do samotnego pana na wieś, posada lekka i przyjemna. Oferty uprasza się kierować do Kurjera pod zdw 21 657

Apteka
w Opalenicy poszukuje od 1. 10. pomocnika (cy) lub dobrze wpracowanej sily pomocniczej. Zgłoszenia przy wolnym mieszkaniu i z utrzymaniem uprasza wraz z pretensjami i referencjami. M. Straburzyński. zdw 98 887

Fryzjera
młodszego, wykwalifikowanego poszukuje natychmiast z wynagrodzeniem 20 złotych tygodniowo i wolnym utrzymaniem. Zgłoszenia pod adresem Augustyn Schwert, Wejherowo, ulica Kłasztorna 3 zdw 20 791

Przedstawiciel
rejonowych brzozy technicznej łożysk kulkowych, obrabiarek i brzozy elektrotechnicznej poszukuje Generalny Reprezentant Inż. Hincolt Kamioner, Warszawa, Wilcza 24a nw 11 119

Agent
zdolny do rozpowszechniania druków powielanych potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 463

Fotografistkę
lub amatora poszukuje. Marszałka Focha 112a. zdw 21 458

Pannę
młoda obrotna do interesu poszukuje zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 449

Chłopiec
do posyłek zgłosi się Centralna Ładownia Akumulatorów, św. Marcina 20. zdw 2

Urzędniczka
biurowego na zaufane stanowisko zastępcy kierownika z kaucją 2—3.000 przyjmie poważna firma. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 586

Młodsza
służąca do wszelkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia Kurjer rz 5 506

Uczeń kuśnierski
syn uczyliwych rodziców z dobrimi świadectwami może się zaraz zgłosić. B. Schultz, mistrz kuśnierski, ul. Gwarna 16. zdw 21 518

Ekspedjent
młodszy z dobrimi świadectwami potrzebny do bufetu od 1. 7. 29. Zgłoszenia do Kurjera zdw 21 514

Ogrodnik
do wszelkich prac w gospodarstwie potrzebny. Deierling, Szkolna 3. zdw 21 501

Ucznia
z ukończoną szkołą wydziałową, poszukuje. Drogerja St. Dyczkowski, św. Marcina 20. zdw 21 467

Uczeń biurowy
z ukończoną szkołą handlową potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpowiednimi świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdw 21 613

Dziewczyna
do dziecka potrzebna zaraz. Witkowski, Zagórze nowa budowa 3 blok, I. p., prawo zdw 21 647

Poszukuję
maszynistki początkującej i chłopa. Zgłoszenia Wielka 24, tel. 16-54. zdw 21 628

Dziewczyna
chęcą zarabiać przeciętnie 10 zł dziennie może się zaraz zgłosić. Adres wskaże Kurjer St. Rynek rz 5 492

Panienska
która dobrze liczy, wysokiego wzrostu, zarabna, uczciwa, do 15 lat potrzebna zaraz. Zgłoszenia św. Marcina 67. zdw 21 574

„ROLNIK W CZARNKOWIE“
Spółdzielnia Roln. - Handl.
poszukuje od 1 sierpnia r. b. (ewentl. wcześniej)
KIEROWNIKA
na stanowisko członka Zarządu.
Rutynowani zbożowcy z dłuższą praktyką w Rolnikach, którzy takie stanowiska już zajmowali, mają pierwszeństwo. Piśmienne zgłoszenia z podaniem referencji i warunków należy najpóźniej do 5 lipca skierować na ręce prezesa Rady Nadzorczej p. B. Paliszewskiego, Gębice, pow. Czarnków n/N. zw 17 125

Domokrążnych
z kaucją do sprzedaży materiałów poszukuje. Oferty Kurjer zdw 21 596

Hańciarki
na haft kolorowy mogą się zgłosić. Hejnowicz, Żurawia 19/21. zdw 21 573

Uczeń
krawiecki potrzebny zaraz. W. Chudziński, Ratajczaka 10. zdw 21 568

Dziewczyna
do dzieci potrzebna zaraz. Zupańskiego 5. Dziurła. zdw 21 497

Marszantka
potrzebna. Zgłoszenia natychmiast. Guzik, Wodna 23. zdw 21 495

Kucharke
pilną i pracowitą poszukuje do restauracji. Oferty Kurjer zdw 21 496

Biegle
szwaczki na koszule damskie i męskie mogą się zgłosić. Wroniecka 3, I. pr. rz 5 501

Poszukuję
woźnego z kaucją 1.000 zł Wielka 24, II. pr., Pasternik, telefon 16-54. zdw 21 629

Młody
inteligentny człowiek z kaucją na stałą posadę do sklepu sukna poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 21 595

DALTA NAJMODNIEJSZE FASYNY
W. FRACKOWIAK
27, Drużnia 20
dw 6400

Uczeń
do biura fabrycznego na Ratajczakach potrzebny zaraz Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 21 612

Kucharka
działa, dobrze polecona, potrzebna na lipiec i sierpień. Zgłoszenia godzina 14—15. Smoluchowska, Chelmońskiego 8. zdw 21 585

Fryzjer
męski pierwszorzędna silya potrzebny zaraz. Zgłoszenia „Garsonka”. Aleje Marcinkowskiego 20. zdw 21 594

Poszukujemy
panów (nie) jak też demokratycznych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczący w odpowiedzi zaliczyć. Em. Ka-Werk, Mysłowice G/Sl. Pw 6 367 71.488

Natychmiastowa wyplata
1 500 do 2 000 zł miesięcznie mogą zarobić zdolni i poważni zastępcy przy sprzedaży obligacji państwowych (dolarówki-premijówki) systemu kombinowanego. Oferty zdw 20 184 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Potrzebna
zaraz zdolna laborantka do Zakładu fotograficznego „Awe”. Gdynia. dw 6567

Fryzjerski
pomocnik na stałą potrzebny zaraz. Zakład fryzjerski ul. Adama Jeskiego (Łazarz). zdw 20 858

Dentysta (ka)
uprawniony jako zastępca tylko operat potrzebny na 4 tygod. najchętniej od 15 lipca. Zgłoszenia z podaniem referencji i wymaganiami Krzyślak, dentysta, Gniezno, ul. Mieczysława 6 nw 11 174

Ślusarza
dobrze obznajomionego, żonatęgo potrzebujemy na stałą posadę. Zgłoszenia Zamek, Portier Uniwersytetu pomiędzy 11-13 i 16-17. zdw 20 942

Poszukuje się osoby
która by objęła zaraz pielęgnację i usługę przy dwóch chorych. Uwzględnia się najlepsze referencje. Strzelecka 3 a II lewo. zdw 20 602

Piecowników
pomocników na stałą pracę zaraz przyjmie Andrzej Rzeźnik, mistrz gurncarski, Jarocin, Kilińskiego 13 nw 11 208

„ROLNIK W CZARNKOWIE“
Spółdzielnia Roln. - Handl.
poszukuje od 1 sierpnia r. b. (ewentl. wcześniej)
KIEROWNIKA
na stanowisko członka Zarządu.
Rutynowani zbożowcy z dłuższą praktyką w Rolnikach, którzy takie stanowiska już zajmowali, mają pierwszeństwo. Piśmienne zgłoszenia z podaniem referencji i warunków należy najpóźniej do 5 lipca skierować na ręce prezesa Rady Nadzorczej p. B. Paliszewskiego, Gębice, pow. Czarnków n/N. zw 17 125

Krawczyni
dobrze poleconej, w dom poszukuje. Zgłoszenia telefon 78—80 lub Kurjer zdw 21 232

Dobra kucharka
przechodnia może złożyć się Matejki 51, III. p. lewo, Romański. zdw 21 125

Żelazniak
z dłuższą praktyką w większych, ruchl. przedsiębiorstwach, samodzielny biegły w kalkulacji i zakupie, pierwszorzędna sily, wyzn. katol. poszukiwany zaraz lub 1. lipca rb. Łaskawe zgłoszenia z odpis. świadectw, życiorysem fotograf. i podaniem miesięcznych wymagań. H. J. Klockiewicz, Wodzisław, G. Śląsk hurtowny i detaliczny skład żelaza. zdw 21 222

Dzielną
ekspedjentkę oraz starszą uczennicę biegłą w liczeniu miła chętna i pracowita tylko z uczciwej rodziny przyjmie od 1. 7. Piotr Sadowski, mistrz rzeźnicki, Marszałka Focha 104. Zgłoszenia między 7—9 wiecz. zdw 20 714 5

Dzielno tokarza
na drzewo poszukuje B. Prałat, mistrz tokarski, Szwarcz. rz 5476/7

Czeladnik
bednarski potrzebny. Jan Bykowski Szewska 12 rz 5467/8

Jakanie
kto wyleczy? Oferty do Kurjera Stary Rynek rz 5472

Uwaga!
Do prowadzenia gospodarstwa domowego samotnemu panu poszukuje się uczciwej, czystej i obowiązkowej osoby, która za usługę na pełne zaufanie. Referencje pożądane. Oferty zdjąć należy do Kurjera Poznańskiego zdw 21 035

Poszukuję
pomocnika krawieckiego na stałą pracę. L. Bilewski, Pniewy, Rynek 10, Wielki nw 11 219

Starszy
pomocnik krawiecki potrzebny zaraz. Fr. Hejnowicz, Koźmin, ul. Pleszewska 36. zdw 21 417

Inkasenta
poszukuje z kaucją od 1.000 — 2.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 21 180

Nakładaczki
biegłe, młodsze do zakładu litograficznego potrzebne zaraz. — Adres wskaże Kurjer zdw 21 138

Poszukuję
dwóch uczeni z ukończoną szkołą handlową Wl. Sikorski skład towarów kolonialnych, Poznań, ul. Półwiejska 1. zdw 20 846

Uczennica
do krawieczyzny potrzebna. — „Modnisa”, ul. Pocztowa 20. zdw 21 244

Szofer
z dłuższą praktyką skromnych wymagań, może się zgłosić zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 21 255

Pomocnik
ogrodnicy młodszy znający się na warzywnictwie może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 21 258

Pokojowa
młodsza, uczciwa potrzebna zaraz. Hotel „Royal” św. Marcina 38. zdw 21 259

Wymowni
akwizytorzy na stałą pensję i prowizję poszukiwani natychmiast. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 261

Służąca
starsza, umiejąca gotować potrzebna. Zgłoszenia 8—10 rano. Jasiński, Kantaka 5, dom ogrodowy III. zdw 21 264

Domokrążni
handlowcy panie i panowie mogą się zgłosić. F-a Bydolek, Gajowa 4. zdw 21 277

Zręczna
bielizniarka na poscielową bieliznę potrzebna Oferty Kurjer Poznański zdw 21 294

Zdolnego
pomocnika malarskiego na stałą pracę poszukuje A. Markiewicz, mistrz malarski, Kostrzyn. zdw 21 295

Uczeń
piekarski porządnych rodziców możliwie, który się już uczył potrzebny zaraz. Górna Wilda 81, piekarnia. zdw 21 299

Posługaczka
porządna, uczciwa potrzebna zaraz. Gajowa 4, parter lewo. zdw 21 300

Służąca
potrzebna od 1. 7. do wszystkiego Przemysłowa 38, II. lewo. zdw 21 308

Panny
do szycia maszyną, reką oraz do prasowania potrzebne Józefowski, Chwaliszewo 58/59 zdw 21 330

Uczni
poszukuje ślusarnia bud. art. — Koszta podróży wraca się. W. Nowacki, Wenecjańska 12. zdw 21 340

Bezrobotni
1 500—2 000 zł zarobić jest przesadą — nawet „budzą” — natomiast gwarancją jest zarobek dzienny 10—20 zł sprzedażą obligacji państwowych na raty Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 21 344

Dentysta-asystent
sumienny i biegły w operatywie i technice, poszukiwany od 1 lub 15 lipca. Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografią, wraz z podaniem pensji, proszę skierować: Dent. Szalczyński, Rogóżno (Wlkp.) zdw 21 454

Ekspedjentka
młodsza inteligentna potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 21 453 54

Pierwszorzędnej
kucharki poszukuje zaraz lub od 1. 7. r. b. J. Jarocki, Masztalarska 8 a zdw 21 448

Maszyniarki
do trykotów samodzielnej za wysokim wynagrodzeniem poszukuje. Adres wskaże Kurjer zdw 21 414

Skromna
krawcowa do reparacji i cerowania, pilna, przedka, potrzebna. — Zgłoszenia od 2—4. wskaże Kurjer zdw 21 440

Panienska
do sklepu zaraz potrzebna. J. Krüger, św. Marcina 31 zdw 21 446

Uczeń
chcący się wyuczyć malarstwa dekoracyjnego, może się zaraz zgłosić. St. Stankowski, mistrz malarz, Września, ul. Poznańska 12 zdw 21 439

Kilka
dziewczyn do pakowania cukierków i keksów do Wytwórni Karmelków i Keksów K. Tyrol, Aleje Marcinkowskiego 28. zdw 21 481

Poszukujemy
kilkanastu osób na powiaty: morski, wejherowski, pucki i kartuski do lekcji pracy. Zarobek 300—600 zł. Zgłoszenia godzina 17—22, Gdynia 3 — Oksywie, ziemia Krefta, Smidt. nw 11 218

Podróżującym
którzy odwiedzają malarzy na prowincji, oddam w zastępstwo klej malarski 1-a. Firma Bydolek, Poznań, Gajowa 4 zdw 21 354

Panienska
młodsza może się zgłosić. Marszałka Focha 72, III. piętro, — między 8—10 rano „Fotobrom”. zdw 21 313

Przedstawiciela
na Poznań poszukuje, możliwe z branży papierniczej Zgłoszenia Marszałka Focha 72, III. piętro, między 8—10 rano „Fotobrom”. zdw 21 314

Chłopiec z rowerem
do posyłek potrzebny Zgłoszenia Zdrojownia Jaster do 9 rano. zdw 21 517

2 pomocników
krawieckich przyjmie. Czech, Mostowa 20, III. p. zdw 21 480

Akwizytorzy
potrzebni Chwaliszewo 56, podw. parter, prawo. zdw 21 412

Wolontarjusz
lub ekspedjentka na prowincję potrzebna zaraz. Kaucja od 400 zł. Oferty Kurjer zdw 21 399

Zegarka nie mają

Niektórzy panowie taka modę mają. — Gdy się zapytała, która jest godzina, on jej odpowiada, pękła mi sprężyna! Solidny mężczyzna posiada złoty zegarek z firmy:

W. MAYER
(Właśc.: Nałaskowski)
Nowa 11. K w 24 a

Humor zagraniczny

— Co to? Gniewasz się na doktora?
— Pewnie! Nazwał mnie starym idjotą!
— Przecież ty nie masz nawet 30 lat!...
(Judge N. Jork) S. F.

Przedpiata
na lipiec 1929 r. za oba wyścigi razem włącznie tygodniowego dodatka nasz „Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. 21 400, w agencjach w miesiącu 21 450, z odnośnikiem do domu w Poznaniu 21 470, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem 21 480, w Warszawie w eksped. 21 400, w agencjach w miesiącu 21 450, z odnośnikiem do domu w Warszawie 21 470, z odnośnikiem przez pocztę poza Warszawą 21 480. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie, strza kow lip., wydawa nie odpowiada. Za dostarczenie pisma, z abonentem nie mają prawa domaganie się zaliczenia, numerów lub odszkodowania.
Telefony do redakcji i administracji: 4461. 1476. 3307 3524. 3525 4072. w

Ogłoszenia
na stronie — amowe, do gr. na stronie — amowe do gr. na stronie czwarto, 100 gr. na stronie drugie, 120 gr. przed wiadomościami poczynem. 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20%, nadwyżki. Ogłoszenia do wydania w dni przedświąteczne do godz. 9 rano not. Dobre ogłoszenia słowo napisowe (biasto) 30 gr